

/A templomkerülő lány/

Ó, te szegény kurompli,

Hová fognak ültetni?

Ej-huj-haj, hová visznek ültetni?

Oda visznek ültetni,

Hová babám fog vinni,

Ej-huj-haj, hová babám fog vinni.

Sági biróné asszony

Kütte lányát misére,

Ej-huj-haj, kütte lányát misére.

De a leány nem ment el,

Beugrott a kiskertbe,

Ej-huj-haj, beugrott a kiskertbe.

Ottan szédétt virágot,

Abbol szédétt koszorut,

Ej-huj-haj, abbol szédétt koszorut.

Mikor első kötötte,

Pap a misét elkezdte,

Ej-huj-haj, pap a misét elkezdte.

Másodikat kötötte,

Pap az Urat emelte,

Ej-huj-haj, pap az Urat emelte.

Harmadikat kötötte,

Pap a misét végezte,

Ej-huj-haj, pap a misét végezte.

Negyediket kötötte,

Három ördög gyütt érte,

Ej-huj-haj, három ördög gyütt érte.

Fogjátok meg az ajtót/Nyissátok ki.../

Testét hoztam lélkéstül,

Ej-huj-haj, testet hoztam lélkéstül.

Először megittatták/Ecettel.../

Szívét szomorították,

Ej-huj-haj, szívét szomorították.

Másodszor megítatták,
lélkét kiszorították,
Ej-huj-haj, lélkét kiszorították.
Mondjátok még anyáknak,
És az édesapáknak,
Ej-huj-haj, és az édesapáknak.
Gyermeküket tanítsák,
A misére elhajtsák,
Ej-huj-haj, a misére elhajtsák.

Tengőd, Takács Istvánné, Magyarosi Magda, 1895.

Új stílusú balladák

A templomkerülő lány

Ezernyócszázhuszonnyócadik évbe,
Mi történt az ilovai ligetbe,
Szabó Julcsa föllépett az asztalra,
Igyössen beleesött a dobba.

Mikor ezt a kedves bátyya möglátta,
A két kezét a vállára fölvágta,
Jaj, Istenem, álljon meg a masina,
Kedves hugom bésesött a dobba.

De a gépész eztet nem jó értötte,
A masinát jobban mögeresztötte,
A masinát jobban meg^{re}esztötte,
Szögény Julcsát darabokra metélte,

Szabó Julcsát föltötték a szekérre,
Elvitték a zsidó orvos elejbe,
Zsidó orvos hátrafordul, asz' mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Szabó Julesát kivötték a nagy dobbul,
Fölrakták a masina asztalára,
Pirozs vére ugy fojik, mind a pák,
Anyja szive bánatába möghesad.

Gyertök lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Vigyük ki a Julcsát a temetőbe,
Mondjunk rája egy szomorú éneköt,
Kit Ilován a masina összetört.

Somogyudvarhely, Asszonytársaságban, a különböző pusztákon,
na együtt élő summás, napszános asszonyok együtt énekeltek.

Farkas Julcsa

2) Ezernyolcszáznegyvennyolcadik évbe,
Mi történt a szöllői pajtáskertbe,
Farkas Julcsa felmért a gépasztalra,
Igyenössen beleesett a dobba,

Gala János, mikor eztet möglátta,
A két kezét feje högyé kapcsolta,
Gépész uram, álljon lé a masina,
Mert a Julcsa belécsött a dobba.

Farkas Julcsa két szál deszkán nyujtózik,
Gala János mellette szomfogkodik,
Fehér sejjémzsebkendő a kezébe,
Könnye hullik annak a közepébe.

Farkas Julcsát föltették a kocsira,
(~~Somogyudvarhely, Horváth Lajosné, 1906~~)
Elvitték a közelebbi kórházba,
A doktor úr férefordul, aszmondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Somogyudvarhely, Horváth Lajosné, 1906.

~~Ezernyolcszázkilencvenötödikén,
Mi történt a kisandocsi utszélén?
Két biciglis agyonlőtte a tejest,
Babájának a gyenge szive megreped.~~

~~Mikor ezt a János anyja megtudta,
A két kezét a feje fölé kulcsolta,
Jaj, Istenem, meghalok a fiamér,
Két biciglis vette el az életét.~~

~~Magyaréknál meggyújtották a gyertyát,
Talán wison Magyar Jánost virasszák,
Gyertek lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Kisérjük ki Jánost a temetőbe.ú~~

~~Megszólalt a kisandocsi nagyharang,
Húzza aztat harminchárom vadgalamb,
Huzznak rajta ojj szomorú verseket,
Kinek kőből van a szive, megreped.~~

~~Andóvs, Szücs Jánosné, 1913., Nagy Istvánné, 1911.~~

Kovács Julcsa

Tudjátok-e Kiskelléden mi történt?
Kovács Julcsát fölküldték az asztalra,
Kovács Julcsa föl is ment az asztalra,
Véletlenül beleesett a dobba.

De mikor ezt a nagybátyja meglátta,
Fölkiáltott, álljon még a masina!
Álljon még hát a masina égy szóra,
Julcsa hugom beleesett a dobba.

Kovács Julcsát kivették a nagy dobbol,
Letették a földre két szál deszkára,
Pirozs vére ugy fojik, mind a patak,
Édesanyja gyöngé szive méghasad.

Kovács Julcsát föltették a szekérre,
Elvitték a Kiráj orvos elébe,
Kiráj orvos férefordul, asz mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvosa.

) Szócsénypuszta, *(Cetylet az 1951. évi...!)*

Farkas Julcsa

Farkas Julcsa föllépett az asztalra,
Egyenesen beleesett a dobba,
Gépész ur állítsa még a masinát,
Hadd lássuk még Farkas Julcsa halálát.

Amikor már a masina megállott,
Farkas Julcsa vére oda beszállott,
Pirozs vére ugy fojik, mind a patak,
Édesanyja gyöngé szive méghasad.

Tögyétek és vegyétek a szekérre,
Vigyétek a Bartos doktor elejbe,
Bartos doktor fére fordul, asz mondja,
Ennek már a jó Isten az orvosa.

A kistabi sofőr-utca jászba van,
Farkas Julcsát mozs viszik áttul rajta,
Koporsóját végigéri koszeru,
Mén utánna Szabó Sándor, szomorú.

Szabó Sándor elméhesz már a bálba,
Mén látod még Farkas Julcsát a táncba,
Jaj, Istenem, de megvertél engemet,
Mér vettél el Julcskémét örökre!?

Andocsi asszonycsoport

Vörös Annus

Ezekilencszáztizenharmadik évbe,
Mi történt a Simon doktor kertjébe?
Vörös Annust fölküldték az asztalra,
Kéve után beleesett a dobba.

Mikor eztet az etető meglátta,
Két kezét a feje fölé kuncsolta,
Egy szavamra álljon még a masina,
Vörös Annus beleesett a dobba!

Gépészlegény ezt nem jónak értette,
A gőzgépet jobban megeresztette,
Annus testét darabokra szabdalta,
Édesanyját szomorúság hervassza.

Annus testét feltették a kocsira,
Elvitték az Ungár doktor eléje,
Ungár doktor férefordul, asz' mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Kis magtárban szépen égnek a gyertyák,
Talán bizon Vörös Annust virrasszák,
Koporsóján végig virágkoszorú,
Mellette az édesanyja szomorú.

Ilovai börtönajtó de sárga,
Oda léssz a gépészlegény lezárva,
Ilovai börtönajtó hasadj még,
Gépészlegény sohasé szabadulj még.

Ilovai börtönajtó záródj be,
Gépészlegény a börtönbe rohaggy el!

Siófok/Nemesbükks/, Nagy Istvánné, Andorkó Anna, 1930.

Szabó Julcsa

Ezerhatszáznegyvenötödik évbe

Mi történt az ilovai ligetbe!

Szabó Julcsa föllépett az asztalra,

Egyedüsen beleesett a dobba.

Amikor ezt a kedves bátyja meglátta,

A két kezét a vállára felvágta,

Jaj, Istenem, álljon még a masina,

Szegény hugóm beleesett a dobba.

De gépész eztet nem jól értette,

A masinát jobban mégerésztette,

A masinát jobban mégerésztette,

Szegény Julcsát darabokra metélte.

Szabó Julcsát kitették a nagy dobbol,

Elvitték a zsidó orvos elejbe,

Zsidó orvos elfordul és azt mondja,

Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Szabóknál meggyújtották a lámpát,

Talán bizony Szabó Julcsát virrasszák,

Én a kalmégyek a virrasztására,

Gyűjtem virágot viszek koszorujába.

Szabóknál kisöpörték az utcát,

Talán bizony Szabó Julcsát viszik már,

Elővezik a kérésztet, lobogót,

Hátvezeg a fekete gyász-koporsót.

Gyűjtem szegény kimégy a temetőbe,

Rábraké Julcsa fakérésztjére,

Jaj, Istenem, én vagyok ennek oka,

Szerencsémnek én lettem a gyilkossa.

Berzence, Semofcsán Ferencé, 1910

(E számban példában megtalált ballada-típus közül ez az egyetlen, amely eltér dallamával a megyénkben azonos dallamú változatoktól tartalmában is egyesíti a többféle szövegvariánsokat.)

57/1
Farkas Julcsa

A kovácsi árpatarló de szélös,
Abba van egy kis pacsirta, beszédes,
Azt beszéli Farkas Julcsa anyjának,
Hirtelen halála lösz a lányának.

Farkas Julcs föllépett az asztalra,
Igyenössen belejésött a dobba.
Mikor eztet Gazsi ~~Fózs~~ mögtudta,
Rögtön kiált, álljon mög a masina!
Rögtön kiált, álljon mög a masina!
Szép szeretóm belejésött a dobba.

Farkas Julcsát kivötték a rézdobbul,
Ugy fojt ^{prozs} vére, mint a halastó,
Farkas Julcsát föltötték a kocsira,
Elvitték az Ungár doktor udvarba,
Ungár doktor fére nézett, azt mondta,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Farkaséknál möggyulladt a mécsvilág,
Talán bizon kis Juliskát vérrasszák,
Kis Juliska két szál deszkán aluszik,
Szeretteje mellette siránkozik.

Gyertök lányak, öltözzünk föl fehérbe,
Gyöngykoszorut tögyünk föl a fejünkre,
Gyöngykoszorut tögyünk föl a fejünkre,
Ugy kísérvük Juliskát a sirkertbe.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1908. *

Farkas Julcsa

Ezerkilenszázhuszonegyedik évbe,
Mi történt a szenyéri szürüskertbe?
Farkas Julcsa fellépett az asztalra,
Nem vigyázott, beleesett a dobba.

Mikor eztet szeretője meglátta,
A két kezét a fejére kancsolta,
Felkiáltott, mégálljon a masina!
Farkas Julcsa beleesett a dobba.

Farkas Julcsát feltették a kocsira,
Ugy vitték a zsidó orvos udvarra,
Zsidó orvos fére nézett, asz' mondta,
A Julcsának az Isten az orvosa.

~~/Káplár Mihályné után Némethné így tudta/~~

Ezernyócszázhuszonegybe mi történt?
Farkas Julcsa fellépett az asztalra.
Igyenésen beleesett a dobba.

Gépész uram, állítsa meg a gépet,
Mentse meg az életemet, ha lehet.
Édes lányom, nem segíthetek rajtad,
Mert ez a dob összetépett tégedet.

Farkas Julcsát föltették a kocsira,
Elvitték a marcali főorvoshoz.
A főorvos félrefordult, azt mondta,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Édesanyám, nyisd ki zöldre füstött kapudat,
Ereszd be az összetörött lányodat.
Gyertek lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Vigyük ki a Julcsát a temetőbe.
Temessük el rózsabokor tövébe,
Hadd nyugodjék Jézus, Márja nevébe.

Szenyér, Káplár Mihályné, 1906, Németh Józsefné, 1916.

/Farkas Julcsa/Kovács Marcsa/

Hallottátok, Nemeslakon mi történt?
Farkas Julcsát az asztagra fölküldték,
Farkas Julcsa föl is ment az asztagra,
Véletlenül beleesett a dobba.

Mikor eztet a nagybátyja megtudta,
Fölkiáltott, álljon még a masina!
Még is állott a masina egy szóra,
Marcsa hugom beleesett a dobba./Julcsa hugom.../

Kovács Marcsát kivették a nagy dobbol,
Pirozs vére úgy fojik, mind a patak,
Pirozs vér^{se} úgy fojik, mind a patak,
Édésanyja gyöngé szive méghasad.

Kovács Marcsát fölteszik a szekérre,
Elviszik az Kiráj orvos elejbe,
Kiráj orvos férefordul, asz mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Jaj, de porzik a nemeslaki főutca,
Kovács Marcsát végigviszik ki rajta,
Koporsóján körül virágkoszorú,
Még utánna édésanyja, szomorú.

A Kovácsné kinégy a temetőbe,
Föl-föltekin a csillagos egekre,
Jaj, Istenem, körül csillagos az ég,
Marcsa lányom eszembe jutol-e még.

Hollád, Mihályi János, 1899.

János Mihályi

181

Észegelen huszennyvenhatodik évben,
Mi történt az uradi szőlőkertben?
Farkas Julcsa föllépett az asztalra,
Igyenösen belelépett a dobba.

Mikor ezt a szép jegyese meglátta,
A két kezét a fejére kacsolta,
Gépész uram, álljon meg a masina!
Beleesött szép kedvesem a dobba.

János bácsi, vágjon ki nagy dobbol,
Menjete mög a szép leányéletömet!
Mentenelek szép Juliskám, nem lehet,
Mer a nagy dob összerongosolt tégedöt.

Farkas Julcsát kivették a nagy dobbol,
Letették a hosszú piros asztalra,
Pirozs vére ugy fojik, mind a patak,
Szeretteje gyöngé szive mőghasad.

Farkas Julcsát föltették a koszira,
Elvitték az Ungár doktor udvarba,
Ungár doktor férjénél és azt mondja,
Ez az ember jó Isten az arvasa.

Farkas Julcsát föltették a koszira,
Elvitték az édesanyja házába,
Pirozs vére ugy fojt ki, mint a patak,
Édesanyja gyöngé szive mőghasad.

Qverték lények, föltözzünk föl fehérbe,
Égyenkoszerüt tögyünk föl a fejtökre,
Qgyenkoszerüt minden lény föjére,
Igy hiszünk a jegyessen a sírkertbe!

Szeana, Pap Deák Irené, 1909.

Ez érnolcszáznegyvennyolcadik évbe,
Mi történt az igali kertészkertbe?
Farkas Julcsa föllépett az asztalra,
Nagy hirtelen beleesétt a dobba.

De ezt a szeretője mégtudta,
Fölkiáltott, álljon még a masina!
Fölkiáltott, állítsák még a gépet,
Mentsék meg a szép leánélétemet!

Életédet megmenteni nem lehet,
Mer a gép most összerongyolt tégedet,
Pitózs vérem úgy fojik, mint a patak
Édesanyám gyéngé szive méghasad.

Farkaséknál kigyulladt a mécsvilág,
Talan bizon Farkas Julcsát virrasszák,

Farkas Julcsát föltették a kocsióra,
Elvitték a Jandor doktor udvarra,
Jandor doktor férehajol, asz mondja,
Ennek már a jó Isten az orvosa.

Farkas Julcsa tulipánoslodája,
Benne van a rózsaszínű szoknyája,
Édesanyja belenéz és asz mondja,
Asz hiszi, hogy él még az ő leánya.

Farkaséknál kigyulladt a mécsvilág,
Talan bizon Farkas Julcsát virrasszák,
Jertek lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Tearózsát tüzzünk ki a mellünkre!

-Farkas Julcsát kivitték az udvarra,
Édesanyja borul a koporsóra,
Édesanyja borul a koporsóra,
Édesanyja árva szive méghasad.-

~~Tikos~~ Magyar család nő és férfi tagjai

Sitter Viktorné, 1909

Farkas Julcsa

Ezernyócszáznégvennyócban,
Mi történt a Zinger orvos udvarban!?
Szép Juliska fellépett az asztalra,
Egyenésen belelépett a dobba.

Mikor eztet Pista bátyja meglátta,
Fölkiáltott, álljon még a masina!
Fölkiáltott, állítsák le a gépet,
Mentsék még a szép leány életémet!

Farkas Julcsát föltészik a kocsira,
Beviszik a Zinger orvos udvarba,
Zinger orvos hátra fordul /és/ így szóla,
Ennek csak a jó Isten az orvosa.

Farkaséknál kigyulladt a mécsvilág,
Talán bizony szép Juliskát virrasszák,
Gyertek lányok, mi is elmegyünk oda,
Gyöngykoszorut kössünk a jobb vállára.

Farkaséknál kisöpörték az utcát,
Talán bizony, szép Juliskát viszik már,
Elöl viszik fekete gyászlobogót,
Utánna az aranyszínű koporsót.

Szőcsénypuszta, Vida Istvánné, 1926.

Farkas Julcsát viszik a temetőbe,
Gépészlegényt az ilovai börtönbe,
Ilovai börtönajtó repedj még,
Gépészlegény innejd ű menekülj még.

("Mégis! kihagytam belüle!":)

Farkas Julcsa beleesett a dobba,
Mikor eztet Pista bátya meglátta,
Két kezét a feje fölé kulcsolta,
Egy szavamra álljon lè a masina,
Julcsa hugom beleesett a dobba.

/éz a második strófája/

Szőcsénypuszta, Gécség Józsefné, 1918.

2
Hétfőn reggel megindult a masina,
Egy kisleánt fölhevnek az asztalra,
Ez a kilán föl is ment az égy szóra,
Véletlenül beleesett a dobba.

Édesapja felkiáltott hangossan,
Álljon meg hát végre ez a masina!
Álljon meg hát végre ez a masina,
Mer a lányom beleesett a dobba.

Gyertek lányok, öltöztessük fehérbe!
Vigyük ki a szőcsényi temetőbe,
Vigyük ki a szőcsényi temetőbe,
Gyöngykoszorút kössünk a kérésztjére!

Édesanyja kimént a temetőbe,
Leborula nagy kérésztnek elébe,
Jaj, Istenem, rá se gondultam volna,
Hogy a lányom beleessen a dobba.

Szőcsénypuszta, Béres Ferencné, 1923.

-
Ezernyócszáznegyvennyolcadik évbe,
Mi történt a két ^{sírú} szürüségbe,
Farkas Julcsa fölállott az asztalra,
Kéve után beleesett a dobba.

Farkas Julcsát föltésszik a szekérre,
Ugy viszik a Gábor orvos elébe,
Gábor orvos férenéz és ezt mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Farkas Julcsa e szónak hallatára,
Fájdalmából rátekint az orvosra,
Doktor uram, Isten magát áldja még,
A fiatal életemet mentse még!

Farkaséknál szépen égnek a gyertyák,
Talán bizony a Juliskát virrasztják,
Ném virrasztják, három orvos boncolja,
Édesanyja keservessen siratja.

A nagy csöndes lány
/Farkas Julcsa/

Ezernyócszázhetvenhatodik évbe,
Mi történt a csömendi pajtáskertbe,
Farkas Julcsa föl lépett az asztalra,
Igyenessen belelépett a dobba.

Mikor eztet szeretője meglátta,
Lekiáltja, álljon még a masina!
Gépész uarm, állítsa még gépet!
Hadd mentsem meg a régi szeretőmet.

Még menteném, édes lány, ^{de} nem lehet,
Mert a nagy dob összerongyolt tégedét.

Farkas Julcsát föltették a kocsira,
Elvitték a Fülöp doktor udvarra,
Fülöp doktor meglátja és azt mondja,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Gyerünk lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Vigyük el a Julcsát a temetőbe!
Gyöngykoszorút tegyük föl a fejünkre,
Temessük el csipkerózsa bokor ^{sz} tövébe.

Gyótapuszta, Molnár Terencsné, 1911. *

Farkas Julcsát feltették a szekérre,
Elvitték a főorvos úr elébe,
A főorvos ránézett és azt mondta,
Ennek csak a nagy Isten az orvosa.

Farkaséknál kigyulladt a mécsvilág,
Talán bizony Farkas Julcsát siratják,
Gyertek lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Ugy kísérjük a jó Isten elébe.

Tizenkettő, tizemhárom, tizennégy,
Farkas Julcsa szeretője, hová még?
Elmegyek a gyöngyvirág-temetőbe,
Rózsát viszek a Julcsa keresztjére.

— Mesztegnyő, Szücs Mári néni énekelte Kövesdi Tibornénak.

2
Ezernyolcszáznegyvennyolcda mi történt!
Farkas Julcsát fölküldték az asztalra,
Farkas Julcsa fel is mént az asztalra,
Véletlenül beleesett a dobba.

Mikor ezt a nagybátyja meglátta,
Fölkiáltott, álljon még a masina!
Álljon még hát a masina egy szóra,
Mert a hugom beleesett a dobba.

Mikor Julcsát kivették a méj dobból,
Egyenessen Vajda doktorhoz vitték,
Vajda doktor féreforult, azt mondta,
Ennek csak a jó Isten az orvossa.

Farkas Julcsát föltették a szekérre,
Elvitték az édesanyja elébe,
Gyertek lányok öltözzünk föl fehérbe,
Kísérjük a Julcsát a temetőbe.

Fogányszentpéter, (adatok pótlandók.)

A cséplőgépbe esett leány
/Farkas Julcsa/

Farkas Julcsát felküldték a nagy dobra,
Egyenesen beleesett a dobba,
Gépész uram, állítsa émsinát,
Hagy lássuk még Julcsának a halálát.

De mire már a masina megállott,
Julcsának a vére a dobba szállott,
Piros vér úgy fojik, mint a patak,
Édesanyja gyéngé szive meghasad.

Vegyétek és tegyétek az asztalra,
Ugy vigyétek Horvát doktort elébe,
Horvát doktor féreforul, aszongya,
Julcsának a jó Isten az orvosa.

A sőteri hosszú utca gyászba van,
Farkas Julcsát most viszik végig rajta,
Koporsóján végigér a koszoru,
Utána megy Szabó Sándor, szomorú.

Elmehetsz már Szabó Sándor a bálba,
Juliskádat nem látod meg a táncba.

Torvaj, Ajzett Jánosné, 1915.

Farkas Julcsa

Ezerkilencszázhuszonötödik évbe
Mi történt a mesztegnyői nagykertbe?
Farkas Julcsa fölmászott az asztagra,
Egyenesen beleesett a dobba.

Mikor ezt a szeretője meglátta,
A két kezét a fejére kapcsolta,
Gépész uram, álljon meg a masina,
A szeretőm beleesett a dobba!

Farkas Julcsát kitették az asztalra,
Piros vér úgy fojik, mint a patak,
Anyja hejett ráborult egy summáslány,
Még az ég is gyöngyharmatot hullajt rá.

A neplögipbe, (dotta) erit la'ny

I-pld.

Harmednapja kisbujtárom oda van,
A kisasszony bizonyosan azzal van.

Endre báró hirtelen bosszujába,
Szédvágatott az endrédi határba,
Szédvágatott az endrédi határba,
Megtalálta őket a kukoricásba.

Gyertek haza édes kedves gyermekim,
Nem halljátok soha szemrehányásim,
Arra alá faregják már azt a fát,
Amire a szegény juhászt ekasztják,
Fujja a szél a gyócsingét, gatyáját,
Fujja a szél göndör haját, bajuszát,
Nem öleli báró lány a babáját.

A báró lány így sóhajt föl magába,
Lész nekem még juhászlegény szeretőm!

-Szőlősgyőrök, Váczi István, 1909

I. *
Könyv

Endröd báró

1. 0
Szépen legel a kisasszon juhnyája,
A kisasszon maga sétál utána,
Már messziről kiáltja a juhásznak,
Szivem juhász, terítsd le a subédát!

Nem terittem én le az én subédát,
Mer elhajtják a szép égem-fókédát,
Szivem gujás, csak té azzal né gondoldj,
Majd kiáltja a báróné, ha mondom.

Lányom, lányom lányomnak sé mondalak,
Még hogy téged egy juhásznak adjalak,
Nem bánom én, édesanyám, tagadj még,
Mer a szivem a juhászér hasad még.

Tiszén is túl a szántói határba,
Öreg hársfa levelezik magába,
Öreg hársfa levelezik magába,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény szive nagyon szomorú,
Előveszi furujáját, belefúj,
Furujaszó áthatol egy ablakon,
Ébredjen föl a nagyságos kisasszon.

Éjfél után négyet ütött az óra,
Ki is nyilott Endröd báró ablaka,
Ki is nyilott Endröd báró ablaka,
A kökény-szemű bárólány néz ki rajta.

A kisasszon így sóhajt föl magába,
Mért nem lettem egy számadó leánya!
Mér is lettem Endre báró leánya,
Mér is lettem Endrő báró leánya!

Besüt a nap Endröd báró ablakán,
Nem találja a kökény-szemű bárólányt,
Endre báró hirtelen bosszújába
Fölugrott a dűszörű lovára.

Fölugrott a daruszörű lovára,
Kivágtatott az endrédi tanyára,
Mégkérdi a legidősebb juhászt,
Nem-e látta kökény-szemű bárólányt?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Itt a szobám, vizitálja meg rögtön,
Benne van a cifraszűröm, rézkampóm,

A kostök-acskóm, meg osztány a furujám.

Arra alá az endrédi határban,
Levelezik egy nagy nyárfa magában,
Levelezik egy nagy nyárfa magába,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény jaj,de nagyon szomorú,
Előlveszi furájáját,belefúj,
Furujaszó áthallik egy ablakon,
Ébredjen fel méltóságos kisasszony.

Másnap reggel kinyílt báró ablaka,
A kisasszony tekingetett ki rajta,
A kisasszony így sóhajt fel magába,
Mért is lettem Endrőd báró leánya!

Másnap reggel kilovagolt a báró,
Mégkérdezi legöregebb juhásztól,
Mégkérdezi legöregebb juhásztól,
Nem-e látta Mari nevű leányom?

Báró uram,bizony mondom,nem láttam,
Bujtárom is harmadnapja oda van,
Bujtárom is harmadnapja oda van,
Báró lánya bizonyára vele van.

Másnap reggel kifaragták azt a fát,
Amejikke juhászlegént ahasszák,
Fujja a szél ingét,haját,ruháját,
Nem ökleli többé báró leányát.

Már Endrődbe végigmenni nem merek,
Mer azt mondják,fekete jászt viselek,
Feket jász,de fehér a zsebkendőm,
Juhászlegény igazszívű szeretőm.

Mesztegyő,Horváth Lajosné,1913,Dolbert ferencné,1912

Endréd báró leánya

Ára alá az endrédi határban
Kivirult égy száraz nyárfa magában,
Az a nyárfa Endréd híres nyárfája,
Juhászbujtár bucsuzni jár alája.

Juhászbujtár szive nagyon szonorú,
Elővöszí furuját, belefúj,
Furujaszó áthallik égy ablakon,
Keljen föl hát e nagyságos kisasszony.

Másnap réggel kinyilt báró ablaka,
Kökényszemű kisasszony néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajt fél magába,
Mért izs vagyok Endréd báró leánya!

Másnap réggel a báró bosszujába
Kirugtatott közelebbi tanyára,
Mégkérdezte legidősebb juhásszát,
Ném látta-é Mari nevű leányát?

Ném láttam én báró uram, ha mondom,
Bojtárom is három napja oda van,
Bojtárom is három napja oda van,
Talán bizony a kisasszony avval van.

Ára alá kifaragták azt a fát,
Mejjikre a juhászbujtárt akasszák,
Fujja a szél a gyócsingét, gatyáját,
Ném öleli többé a báró lányát.

Juhászbujtárt viszik a temetőbe,
Báró lányát az ilovai börtönbe,
Ilovai börtönajtó hasadj még,
Báró lánya sohasé szabadulj még.

Öreglak, Androsics Istvánné, 1894.

/ Szedri báró

Ere-ára a szedresi határba
Kivirágzott egy nagy hársfa magába,
Alatta egy juhászlegény furujáz,
Ébren vagy-é Szedri báró Mariska?

Ébren vagyok, nem bírok elaludni,
Egész éjjel furujaszó hallatszik,
Furujaszó fönnhallik a kastéjban,
Ébren vagy-é Szedri báró Mariska?

Szedri báró nyergelteti a lovát,
Megkerüli a szedresi határát,
Mekéri a legüdösebb juhásszát,
Nem-é látta Szedri báró Mariskát?

Uram-bátyám, nem láttam én a lányot,
Három napja még a bojtáromat sè,
Valamerre kiméntek a tölgyesben,
Valamerre bujdosnak az erdőben.

Szőkedencs, Horváth István, 1907.

Endre báró

Ára alá áll egy nyárfa magában,
Alatta egy juhászlegény furujáz,
Juhászlegény ojjan szépen furujáz,
Behallatszik Endre báró ablakán.

Ki is nyílik Endre báró ablaka,
Gyönyörűszép báró lány néz ki rájta,
A báró lány így sóhajt fél magába,
Mért is lettem Endre báró leánya?

Endre báró nyergelteti a lovát,
Felkeresi a számadójuhásszát,
Megkérdezi legkedvesebb juhásszát,
Nem-é látta az ő kedves leányát?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Három hete, hogy oda a bojtárom,
Három hete, hogy oda a bojtárom,
A kisaszony bizonyára vele van.

Endre báró hintót küld a lányáért,
Öt-hat csendőrt meg a juhászbojtárért,
Néked lányom kastéj van a számodra,
A juhásznak készen áll a bitófa.

Jaj, de szépre kifogták azt a fát,
Amejikre juhászlegényt akasztják,
Fújja a szél fekete földör haját,
Még a nap is gyöngyharmatot hullaszt rá.

Végigmenni a főutcán nem merék,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász a gyász, fehérszélű zsebkendőt,
Juhászlegény volt a kedves szeretőm.

Törökkoppány, Varga Ferencné, 1928. *

Endréd báró

Tiszántul van Endréd báró pusztája,
Juhászlegény a furujáját megfujja,
Furujjaszó bēhallik az ablakon,
Ébredjen föl méltóságos kisasszony!

Ki is nyilott Endréd báró ablaka,
A bárólány kikönyökölt alatta,
A bárólány így sóhajt fél magába,
Mért is vagyok Endréd báró leánya?

Endréd báró kimegy a pusztájára,
Mekérdi a legöregebb juhásszát,
Mekérdi a legöregebb juhásszát,
Nem-e látta valahol az ő lányát?

Nem láttam én méltóságos kisasszont,
Egy bojtárom két napja, hogy nem látom,
Egy bojtárom, hogy két napja távol van,
Talán bizon kisasszon is vele van.

Onnad alól faragják a bitófát,
Arra kötik Endréd báró juhásszát,
Fujja a szél göndör haját, bajusszát,
Mért is tudta szeretni a bárólánt.

A bárólány kimegy a temetőbe,
Jászbimbóval visz koszorut/a/kezébe,
Nem találta kedvessének sirhalmát,
Visszavitte jászbimbó-koszoruját.

Berzence, Horváth György, 1909.

Endrőd báró

Arra alá az endrődi határba,
Levelezik egy jegenye nagy nyárfa,
Az Endrődnek leghiresebb nyárfája,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény szive nagyon szomorú,
Előveszi furujáját, belefúj,
Juhászlegény, szépen szól a furujjad,
Behallatszik Endrő báró ablakán.

Endrő báró ablakára süt a nap,
A kisasszon sirva néz ki rajta,
Fájdalmába így sóhajt fel magába,
Mért nem lettem egy számadó leánya!

Szépen legel Endrő báró juhnyája,
A kisasszon sirval sétál utánna,
Már messziről kiáltja a juhásznak,
Szivem bojtár, terítsd le a subádat!

Nem teritem biz le én a subámat,
Itt a tilos, elszéled a juhnyájam,
Ne féltsd rózsám elszéledő juhnyájad,
Adok én pénzt, amijjen azt kiváltod.

Endrő báró nyergeleteti a lovát,
Mind bejárja közel levő tanyáját,
Mekérdi a legidősebb juhásszát,
Nem-e látta kökényszemű báró lányt?

Báró uram, biz, ha mondom, nem láttam,
Itt a subám, vizitáltassa által,
Benne van a tajtékipipám, furujám,
Benne van a kökényszemű báró lány.

Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Mint hogy téged egy juhászhoz adjalak,
Nem baj apám, százezerszer tagadj meg,
De ja szivem a juhászér hasad meg.

Endrőd báró hintót küld a lányáér,
Kilenc zsandárt meg a juhászbojtárért
Elől megy a kisasszon a hintóval,
Hátul meg a juhászlegény vasalva.

Faluvégén faragják a bitófát,
Amejre a juhászbojtárt akasszák,
Fujja a szél fekete göndör haját,
Nem ölelhet meg többé báró lányt.

Lányom, lányom, lányomnak s' mondalak,
Ha még egyszer a juhással meglátlak,
Mit bánom én, édesanyám, tagadj még,
De a szívem a juhászért hasad még!

Falu végén ácsolják már azt a fát,
Amellikre juhászlegényt akasztják,
Fujja a szél vasalt ingét, gatyáját,
Mér szerette el a báró leányát.

-- Torvaj, Kozár József, 1899

Szendre báró

Túl a Tizzán a szendrei határba,
Leveledzik egy nagy nyárfa magába,
Nyárfa alatt szépen szóll a furuja,
Hallgatja a Szendre báró leánya.

Felpattant a Szendre báró ablaka,
A nagyságos kisasszony néz ki rajta,
Jaj, Istenem, így sóhajt fel magába,
Mér is vagyok Szendre báró leánya!

Szendre báró félnyergeli a lóvát,
Félkeresi a juhászok tanyáját,
Megkérdi a legkedvesebb juhászt,
Ném látta-é az ő kedves leányát?

Báró uram, bevallom az igazat,
Bojtáromat három napja nem láttam,
Bojtárom is három napja, hogy oda van,
A nagyságos kisasszony is vele van.

Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amejre a juhászlegényt akasztják,
Fujja a szél fehér gyolcsing, - gatyáját,
Szerette a Szendre báró leányát.

A nagy utcán végigmenni nem merék,
Mert azt mondják, hogy fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény volt az első szeretóm.

Értény, Ágyik Jánosné, 1902. és Takács Gyuláné, 1928.

Kinyilott az Endrőd báró ablaka,
A kisasszony maga hajol ki rajta,
A kisasszony így sóhajt föl magába,
Mér is vagyok Endrőd báró leánya!

Endrőd báró felnyergeli a lovát,
Körüljárja háromszor is határját,
Mégkérdi a legöregebb juhásszát,
Nem-e látta a kökényszemü leányát?

Nem láttam én báró ~~utam~~, ha mondom,
Három napja juhaimat sē látom,
Három napja nem látom a bojtárom,
Bizonyára vele van a kisasszony.

Endrőd báró megtalálta a bojtárt,
Kérdi tőle kökényszemü leányát,
Amott van a cifraszüröm, rézbaltám,
Axlatta a kökényszemü báró lány.

Édés lányom, lányomnak sē mondalak,
De én téged egy juhásznak nem adlak,
Én nem bánom, édesanyám, tagadj még,
De a szívem a juhászér hasad még.

Az ut szélén kifaragták azt a fát,
Amire majd a juhászt felakasztják,
Fujja a szél gyócsingét, gyócsingtyáját,
Nem öleli többet már a báró lányt.

Torvaj, Kottán Józsefné, 1903

-- Szendre báró
Horváth Agota

15. halva Bald. ?

2
Arra alá jegenyefa aljába,
Juhászlegény furujázik magába,
Ojjan szépen fujja azt a furuját,
Behallatszik Szendre báró ablakán.

Nyitval van a Szendre báró ablaka,
Csinos barna kisleány néz ki ~~ra~~ rajta,
Én Istenem, így sóhajt fél magába,
Mér is lőttem juhászlegény babája!

Szendrő báró

Túl a Tiszán, a szendrői határba,
Magos nyárfa leveledzik magába,
Nyárfa alatt szépen szól a furuja,
Hallgatja a Szendrő báró leánya.

Szépen legel a báró úr gujája,
A kisasszony maga sétál utánna,
Messziől kiáltja a Bandi juhásznak,
Gyere ide szivem Bandi, terítsd le a subádat!

Szendrő báró, ha felüll a lovára,
Kilovagol a szendrei határba,
Meggérdi a legkedvesebb juhászát,
Nem látta-é az ő kedves leányát?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
A bojtárom három napja nincs itthon,
A bojtárom három napja oda van,
Léhet, hogy a kisasszony is velévan.

Túl a Tiszán most faragják azt a fát,
Amejikke bojtárlegényt akasztják,
Fujja a szél slingölt ingét, gatyáját,
Méert szerette Szendrő báró leányát.

A pusztába kimozdulni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete a ruhám, de fehér a zsebkendőm,
Bojtárlegény volt az első szeretőm.

Csurgó, Micei Gyula, 1906.

AP 4038

Endréd báró

Arra alá az endrédi határba,
Leveledzik egy nagy hársfa magába,
Endrédnek a legöregebb hársfája,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény szive jaj, de szomorú,
Előveszi furujáját, belefú,
Furujaszó félhallik az ablakon,
Ébredjen föl a nygású kisasszony!

Éndréd báró

Kiszutott a nap a báró udvaron,
Bárókislány kinésett az ablakon,
Bárókislány kinyitott rosszabimbo,
Juhászlegény, neked szól a behívó.

Né félj juhász, nem lésszél té katoná,
Ném illik rád a sárga zsinyóros ruha,
Ném szolgálod három évig a császárt,
Öleled a gondor-haju báró lányt.

Éndréd báró, na fölül a lovára,
Elvágat a közel levő tanyára,
Adjon isten juhászlegény, mi ujság,
Ném láttad-e a gondor-haju báró lányt?

Ném láttam én Éndréd báró a lányát,
Itt a tanyám, vizitálja subúját,
Benne van a cifraszűröm, a rézbaitám,
Mellette a tajtékpipám, furújám.

Éndréd báró legmagasabb nyárrája,
Juhászlegénynek a szomorusága,
Jaj, Istenem, már szerettem báró lányt!
Jobb lett volna szeretni egy szegény lányt.

Arfa aia taragjak a bitortát,
Amegyekre szegény juhászt akasszák,
Fájja a szel feketegondor najat,
Más öleli Éndréd báró leányt/...juhászlegény babáját/

Pogányszentpéter, Barbarics Jánosné, 1921.

Szendre báró leánya

Tul a Tiszán a szendrei határban
Éveledzik egy nagy nyárfa magában,
Nyárfa alatt szépen szóll a furuja,
Hallgatja a Szendre báró leánya.

Kis Juliska így sóhajt föl magába,
Mért is vagyok Szendre báró leánya!
De/Mért is vagyok Szendre báró leánya,
Inkább volnék juhászlegény babája!

Kis Juliska juhásznénak nem való,
Gyöngé lábát föl szurkálja a tarló,
Szendre báró nyergelteti a lovát,
Fölkeresi a juhászok tanyáját.

Megkérdi a legtegebb juhásszát,
Nem-e látta az ő kedves leányát?
Báró uram az igazat megmondom,
Három napja egy bojtárom nem látom.

Három napja egy bojtárom oda van,
A nagyságos kisasszony is vele van,
Szendre báró hintót küld a lányáért,
Két csöndért pedig a juhászbojtárért,
Kis Juliskát fölteszik a hintóra,
A/Juhászlegényt viszik az aksztóra.

Tul a Tiszán most faragják azt a fát,
Amejjikre a juhászlegényt akasszák,
Fujja a szél feket göndör haját,
Mért szerette Szendre báró leányát.

Házunk előtt fojik el egy halastó,
Abban uszik egy fekete koporsó,
Az van írva mind a két oldalára, :/:
Itt nyugszik a Szendre báró leánya.

Siófok, Nagy István, 1928. *

£

Édesiányom csak még
Egyszer látnalak meg,
Sötetkék szemedet,
Pirosra csókolnám meg.

Verd meg Isten, verd meg,
Azt az édesanyát,
Ki tizenkét betyárral
Báiba hagyta a lányát.
-Vése, Német Rózi, 1911.

Endrőd báró leánya

2,
D.
Túl a Tiszán, az endrői határban,
"eveledzik egy nagy nyárfa magába,
Nyárfa alatt szépen szől a furuja,
Hallgatja az Endrőd báró leánya.

Báró lánya kikönyököl ablakán,
Ugy hallgatja juhászlegény furuját,
Szivem juhász, terítsd le a subádat,
Hadd csókoljam még a piros orcádat!

Endrőd báró fölnyergeli a lovát,
Körüljárja a juhászok tanyáját,
Meggörgebbi juhásszát
Nem-é látta az ő kedves leányát?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Bojtárom is három napja oda van,
Bojtárom is három napja oda van,
Bizonyára a kisaszszony vőe van.

Jaj, de szépen kiraragták azt a fát,
Amejikke juhászlegént akasszák,
Fujja a szél gyócsingét és gatyáját,
Mért szerette Endrőd báró leányát.

En az utcán végigmenni nem merék,
Mert azt mondják fekete jászt viselek,
Fekete jász, hófehér a jegykendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

Egérzségi börtönajtó de sárga,
Oda van a bárókislány bezárva,
Egérzségi börtönajtó hasadj még,
Bárókislány sohasé szabadulj még.

A báró lány levelet ír apjának,
Küldjön vánkost gyöngé fejeldajának!
De a báró visszair a lányának,
Van ott téglá, jó lesz fejeldajának.

Vése, Német Rózi, 1911.

(53. an 2)
Német Rózi)

Endre báró

Arra alá az endrei határba
Kivirágzik egy nagy hársfa magába,
Endre báró legkedvesebb hársfája,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény szive nagyon szomorú,
Előveszi furuláját, belefú,
Szóll a nóta, áthallik egy ablakon,
Ébredjen fel méltóságos kisasszon.

Ki is nyíllott Endre báró ablaka,
Göndörhaju kisasszon néz ki rajta,
Ó, té juhász, jaj de szépen furujálsz,
Behallatszik Endre báró ablakán.

A kisasszon így sóhajt föl magába,
Mért is lőttem Enrde báró lőánya?
Gyócs az ingem, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény az én kedves szeretőm.

Bárókislány ki-kijár a tanyára,
Bárólegény utána mént paripán,
Azt kérdezi a számadó juhásztól,
Nem-é látta a göndörhaju báró lányt?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Harmadnapja oda van a bojtárom,
Harmadnapja oda van a bojtárom,
Biztos, hogy a báró lány is velevan.

Arra alá kifaragták azt a fát,
Amejjikre juhászlegént akasszák,
Fujja a szél fekete göndör haját,
Nem szereti többé el a báró lányt.

A faluba végigmenni nem merék,
Mer azt mondják, fekete jászt viselek,
Jász a ruhám, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegén volt az igaz szeretőm.

Besütött a nap a báróablakba, (összevontakli)
Göndörhaju kisasszon néz ki rajta,
Hallod pajtás, azt fütyüli a rigó,
Bárókislán nem juhásznénag való.

Hosszu szoknya beleér a harmatba,
Kicserélem hosszú szoknyám kurtáért,
Mégsem adom a juhászt a viláért.

Endrőd báró leánya.

Túl a Tiszám az endrédi határba,
Kileveledzett egy száraz vadnyárfa,
Ez a nyárfa a leghiresébb nyárfa,
Juhászlegény busulni jár alája.

Juhászlegény szive nagyon szomorú.
Előveszi furuláját, belefúj,
Furujaszó kihallik a pusztára,
Ébredne föl Endrőd báró leánya.

Kinyilott a báró uram ablakja,
Kökényszemü kisasszony néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajt föl magába,
Mért is lé~~x~~tem az Endrőd báró leánya?!

Másnap reggel Endrőd báró bujába
Kirugtat a közel levő tanyára,
Ott kérdi a leghiresébb juhásszát,
Ném-é látta a kökényszemü bárólányt?

Ném láttam én báró uram, ha mondom,
A bojtárom harmadnapja nincs itthon,
A bojtárom harmadnapja oda van,
Bizonyára a kisasszony vele van.

Ném láttam én báró uram, ha mondom,
Itt a tanyám, tégye hát vizsgálatul,
Benne van a takaródom, furujám,
Cifra szüröm, az alatt a bárólány.

Faluvégen csináltak egy bitófát,
Amire a juhászlegént akasszák,
Fujja a szél gyócsingét, gyócsigatyáját,
Nem öleli az Endrőd báró leányát.

Fujja a szél a göndör haját, bajusszát,
Nem öleli az Endrőd báró leányát.

A faluba végigmenni nöm merők,
Mert/Azt beszélük, hogy gyászruhát viselek,,
Gyász a ruhám és fehér a zsebkendöm,
Juhászlegény volt a kedves szeretóm.

Böhönye, Kaszás István, 1904.

Arva plá az endrédi határba,
Leveledzik egy nagy hárfán magán,
Az endrédi határ legszébb hárfáján,
Juhászlegény szomorkodik alatta.

Juhászlegény szive nagyon szomorú,
Előveszi furuját, belefúj,
Furujaszó áthallik egy ablakon,
Ébredjen föl a naggságos kisasszon.

Ki is nyitott Endrő báró ablaka,
Kökényszemű bárólán néz ki rajta,
Igy sóhajt föl a kisasszon magába,
Mért is vagyok Endrő báró leánya?

Harmannapra Endrő báró bujába
Kilovagol a közeli tanyára,
Azt kérdi a legöregebb juhásztól,
Nem-e látott kökényszemű leány ott?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
A bojtárom is három napja nincs itthon,
A bojtárom is három napja oda van,
Bizonyosan a kisasszon velevan.

Kifaragták Endrő báró hárfáját,
Amejre a szegény juhászok asszák,
Fujja a szél gyócsingét, gyócsatyróját,
Mért szerette Endrő báró leányát.

A pusztába végig menni nem merék,
Mer ass' mondják, fekete zsiszt viselek,
Gyász a ruhám, de fehér a zsebkendőm,
Juhászgyerök volt az első szeretöm.

Osztópán, Farkas István, 1916.

Szendre báró lánya

Tul anóde, az endrődi határba
Leveledzik egy nagy nyírfa magába,
Juhászlegény furujázik alatta,
Hallgatja a Szendre báró leánya.

Éfél után kettőt ütött az óra,
A hegytetőn szépen szól a furuja,
Furujaszó behallik az ablakon,
Ébredjen föl a nagyságos kisasszony!

Neg is nyílt a Szendre báró ablaka,
Kökényszemű báró lány néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajtt föl magába,
Mért is lettem Szendre báró leánya!?

Szendre báró fölpattan a lovára,
Kivágtat a nagy endrődi határba,
Meggördezi a számadójuhászát,
Nem-e látta az ő kedves leányát?

Báró uram, az igazat megvallva,
Három napja a bojtárom oda van,
Három napja a bojtárom oda van,
Valamerre a kisasszony vele van.

Szendre báró egy hintót küld lányáért,
Kilenc zsandárt meg a juhászbojtárért,
Elől hozták a kisasszonyt hintóval,
Utána a juhászbojtár vasalva.

Túl a Tiszán most faragják ezt a fát,
Améjre a juhászbojtárt akasztják,
Fujja a szél fekete göndör haját,
Én Istenem, mér szerettem báró lányt!

A faluba megkondult egy kisharang,
Huzza aztat három hófehér galamb,
Mind e három ojjan bus és szomorú,
Mind a három bucsúzik a párjátul.

A faluban megkondult egy nagyharang,
Huzza aztat három hófehér galamb,
Csak azt veri mind a két oldalára,
Árván maradt Szendre báró leánya.

A főúton végigmenni nem merek,
Mér azt mondják, fekete gyász viaslek,
Feket gyász, hófehér a jegykendőm,
Juhászbojtár volt az első szeretőm.

Endrő báró lánya

Arra alá van egy magas diófa,
Juhászlegény furujárgat alatta,
Ojjan szépen fujja furujját,
Fölhallatszik Endrő báró ablakán.

Kinyílik az Endrő báró aablaka,
Kökényszemű kisasszony néz ki rajta,
A kisasszony föl-fölsóhajt magába,
Mért is lettem Endrő báró leánya!

A bárólány megszökik az anyjától,
Kisétál a hortobágyi tanyára,
Már messzüről kiáltja a juhásznak,
Szivem juhász, terítsd lē a subádat!

Hogy teritteném én lē a subámat?
A báró ur, ha kigyün a tanyára,
Meglátja azt, hogy a lánya nincs otthol,
Három napja a báró ur nincs itthol,
Azért szöktem meg tehozzád, galambom.

Harmadnapra meg is gyütt már a báró,
A báróné sirval ül a lócára,
És ugy mondja most a báró urának,
Magszökött az égyetlenēgy leánya.

Endrő báró parancsol a kocsisnak,
Fogj be kocsis, kimēgyünk a tanyára!
Megkérdezzük a számadójuhásztól,
Nem látta-e Endrő báró kisasszonyt?

Adjon Isten jó számadóm, jónapot!
Nem láttad-e Endrő báró kisasszonyt?
Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Harmadnapja nincs itthun a bujtárom.

Harmadnapja nincs itthun a bujtárom,
Bizonyára vele van a kisasszony.

Hajtsál kocsis, elmēgyünk az akóhoz!
Bizonyára ott lész majd a kisasszon,
Adjon Isten Szendrő báró kisasszony!
Mér szöktél el most a juhászbojtárral?

Holnap délben őtet fölakasztatom,
Örökös gyászt viselsz bárókisasszony./Endrő kisasszony/

Arra alá most faragják azt a fát,
Amejjikre juhászlegént akasszák,
Fujja a szél fekete göndör haját,
Mért szerette el a báró leányát.

A faluba végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény vót az első szeretőm.

Csurgó, Borbély Teréz, 1913. *

Endre báró

Oda lent az endrédi határban
Kilevelezett egy hársfa magában,
Endre puszta legöregebb juhássza
Juhászlegény busolni jár/utánna/alája.

Juhászlegény gyöngé szive, jaj, de bus,
Előveszi furujáját, belefuj,
Furujaszó elhallatszik messzire,
Ébredjen föl a nagyságos kisasszony!

Ki is nyillott Endre báró ablaka,
Gyönyörű szép kisasszony néz ki rajta,
A kisasszony így sóhajt föl magába,
Hogy mér vagyok én a báró leánya!

Mért is vagyok én a báró leánya!
Nem lehetek juhászbujtár babája,
Szendre báró, ha fülül a lovára,
Kivágtat a közelebbi tanyára,
Möggérdezi legöregebb juhásszát,
Nem-e látta göndör-haju leányát?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Harmadnapja nincs itthol a bujtárom,
Bizonyára vele van a kisasszony.

Szendre báró hintót küld a lányáér,
Kilenc zsandárt meg a juhászbujtárér,
Elől megy a kis Juliska hintóval,
Utánna meg juhászlegény vasalval.

Endre-pustán megszólal a nagy harang,
Huzza aztat három fehér vadgalamb,
Csak azt veri mind a két oldalára,
Bárókislány lett az igazi árva.

Endre-pustán végigmenni nem merék,
Mer asz mondják, fekete jászt viselek,
Jász a ruhám, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

Kálmánca, Kalmár József, 1905

Endréd báró

Endréd báró, ha fölül a lovára,
Elrugtat a közelebbi tanyára,
Adjon Isten juhászlegény, micsinálisz?
Nem-e láttad a kökényszemű bárólánzt?
Nem láttam én a kökényszemű bárólánzt,
Ha nem hiszi, vizsgálja még a tanyát,
Szögön van a cifraszűrön, a rézbaltám,
Az alatt van a kökényszemű bárólánys.
Arra alá most faragják azt a fát,
Amife a juhászlegént akasszák,
Én Istenem, mér szerettem a bárólánzt!
Jobb led volna szeretnem egy szégén lánzt.

Hollád, Mihálcsi János, 1899.

Banics báró

Banics báró ha fölül a lovára,
Kivágtat a közeli kis tanyára,
Agyonisten juhászlegény jó napot!
Nem láttad-é a kökényszemű kisasszonyt?
Nem láttam és a kökényszemű kisasszonyt,
Ha nem hiszi, vizitálja föl a tanyát,
Agyon van a cifraszűröm, a rézbaltám,
Az alatt van a kökényszemű bárólán.
Arra alá faragják a bitófát,
Amire a juhászlegént akasszák,
Nem öleli ő többet a bárólánzt,
Fujja a szél göndör haját, bajusszát.
Jaj, Istenem, mér szerettem a bárólánys,
Jobb led volna szeretnem egy szégén lánzt!

Szenyéri asszonyok, s/Gál Istvánné, 1912./

Szendrő báró

Erre alá az endrédi határba
Kivirágzott egy nagy hársfa magába,
Kivirágzott egy nagy hársfa magába,
Juhászlegény furugjáz az aljába.

Furujaszó fölhangzik a kastéjba,
Kinyilott a hálószoza ablaka,
Kinyilott a hálószoza ablaka,
Barna kislány busan tekint ki rajta.

A kisasszony így sóhajtott magába,
Mért is löttem juhászlegény babája!?
Szendrő báró fölnyergelte a lovát,
Megkerülte Szendrő báró határját,
Megkérdezte a legöregebb juhászt,
Nem-é látta a *nagyságos* kisasszont?

Báró ura, ha én mondom, nem láttam,
Három hete bojtárom is oda van,
Három hete bojtárom is oda van,
Bizonyára kisasszony is vele van.

Erre alá most faragják azt a fát,
Amellikre juhászlegént akasszák,
Fujja a szél a fekete göndör haját,
Barna kislány siratja a babáját.

Ádánd/Mindszentkállya/, Horváth Ferencné, 1910.

Endre báró lánya

Arra alá vadkörtefa virágzik,
Alatta egy juhászlegény tanyázik,
Nagyon szépen fujja a furuláját,
Oda csalja Endre báró leányát.

Endre báró fölugrik a lovára,
Kirugtat a közelebbi tanyára,
Csak azt kérdi a legöregebb juhásztól,
Nem-é látta kökényszemű leányom?

Nem láttam én báró uram, ha mondom,
Három napja a bujtárom nincs itthon,
Három napja a bujtárom~~m~~ nincs itthon,
Bizonyára a kisasszony vele van.

Endre báró hintót küld a lányáér,
Kilenc zsandárt meg a juhászbojtárér,
Hozzák már a báró lányát hintóval,
Kilenc zsandár meg a juhászt vasalval.

Arra alá most faragják azt a fát,
Mejjikre a juhászlegént akasztják,
Fujja a szél a fekete göndör haját,
Többet nem öleli a báró lányát.

Jaj Istenem!/Kiskarsagon végigmenni nem merek,
Mert azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, hófehér a jegykendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

Csombárd/Osztópán/, Ivánczai Imre, 1904.

Endri báró

Arra alá az endrédi határba,
Leveledzik egy nagy hársfa magába,
Az a hársfa az Endréd báró hársfája,
Oda jár egy juhászlegény alája.

Juhászlegény szive nagyon szomorú,
Eléveszi furujáját, belefúj,
Furujaszó felhallatszik az ablakba,
Ébröggyön föl a kökényszömü kisasszon.

Kinyilott az Endré báró albalaka,
Kökémyszömü kisasszony néz ki rajta,
A kisasszon így sóhajt föl magába,
Mért is löttem az Endri báró leánya?

Másnap röggel, csütörtökön, a báró
Kirugtatott az endrédi határba,
Azt kérdi a legöregőbb juhásztól,
Nem-e látta a kökényszömü kisasszont?

Öreg juhász azt feleli, nem látam,
Harmadnapja bojtáom is oda van,
Harmadnapja a bujtárom is oda van,
Bizonyára a kisasszon is vele van.

Leányomnak majd aztat mögmutatom,
Nemsokára Ilovába csukatom,
Juhászomnak majd aztat mögmutatom,
Nemsokára bitófára huzatom.

Ilovai börtönajtó de sárga,
Oda van a báró lánya bezárva,
Ilovai börtönajtó hasad meg,
Báró lánya sohasé szabadulj meg.

Győri-pusztán kifaragták azt a fát,
Amire a szögény juhász akasszák,
Fújja a szél a gyócsingét, gyócsgatyáját,
Nem öleli többet az Endri báró leányát.

Győri-pusztán végigmönni nem merek,
Mer azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

Somogyudvarhely, Asszonytársaságban/több pusztán dolgozó
, summás-hathónapos asszonyok énekelték, s hozzá a következőt:

Besütött a nap a báró udvarán,
Bárókislán kihajol az ablakán,
Bárókislán kinyillott rózsabimbó,
Jaj, Istenöm, neköm szóll a behívó!
Endri báró fölszállott a lovára,
Kirugtatott az endrédi határba,
Ott találta a cifraszürt, meg a rézbaltát,
Sarokba a kökénszömmü bárólán.

A baw l'anya

Szépen legel a báróné gujája,
 A bárólány maga sétál utána,
 Már messziről kiáltja a gujásnak,
 Szivem gujás, terítsd le a subádat!
 Nem teritem biz le én a subámat,
 Itt a vetés, elhajcsák a gujámat,
 Már te arra szivem gujás ne gondojj,
 Kiváltja az édesanyám, ha mondom.
 Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
 Már ~~légy~~ én téged egy gujáshoz nem adlak,
 Én nem bánom édesanyám, tagadj meg,
 De a szivem a gujásért hasad meg.

Szenna, Pap Deák Imréné, 19

Szűcsnéhyppurta, Gécség Főzsefne, 1918

Szépen legel a kisasszon gujája,
 A kisasszon maga sétál utánna,
 Már messziről kijáltja ja gujásnak,
 Szivem gujás terítsd le a subádat!
 Nem teritem le én az én subámat,
 Behajttják az egész fóká gujámat,
 Csak te avval szivem gujás ne gondujj,
 Kivájtaja az édesanyám, ha mondom,
 Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
 Mert a gujással összeadtad magadat,
 Ne haragudj édesanyám, bocsáss meg,
 Mert a szivem a gujásért hasad meg.
 Váltsd ki anyám a gulámat, fókámat,
 Váltsd ki anyám a gulámat, fókámat!
 Mert a gulás nálam töltötte el az éccakákat.

*más változatban is
 tudja.*

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902. *

Fegyverbe!

D. Szépen legel a báróné gujája,
A kisasszony maga sétál utáno,
Még messziről kiáltja a gujásnak,
Jancsi szivem, terítsd le a subádot.

Nem teritem én itt le a subámot,
Itt a csárdo, behajtja a gujámot,
Ne törődj te Jancsi szivem semmivel,
Kiváltjuk az idesanyám pénzivel.

Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Mitsáb téged egy gujáshoz adjalak,
Nem bánom én édesanyám, tagadj meg,
Mer a szivem a gujásér hasad meg.

Szék, /Sic/, Vitus Sára, 1925. *

Juhászlegény és a báró lány

Bárólegény, ha fölül a lovára,
Vágtatval megy a közel lévő tanyára,
Hallod-e pajtás, mit füttyürész a rigó,
Bárókislán kinyilott rózsabimbó.

Faluvégén csinálják a bitófát,
Kire szegény juhászlegényt fölakasszák,
Fujja a szél a göndör haját, a bajusszát,
Jaj, Istenem, mér szerettem a báró lányt!

Jaj, Istenem, mér szerettem én báró lányt,
Jobb led volna szeretnem egy szegény lányt!
Bárókislán kimént a temetőbe,
Gyöngyvirágkoszorút vitt a kezébe,
Nem találta a juhászlegény gyászos sirhalmát,
Visszavitte gyöngyvirágkoszorúját.

Horvátkút, Térdig Ilona, 1888.

87-es
D. O

Szépen legel a kisasszon gujája,
A kisasszon maga sétál utánna,
Már messziről kiáltja a gujásnak,
Szivem gujás, terítsd le a subádat!
Nem terittem én le az én subámat,
Mert jön a csósz, behajtja a gujámat,
De te azzal né törődjél, ha mondom,
Kiváltja az édesanyám, ha mondom.

Édesanyám, váltsa ki a gujámat,
Mert az éjjel gujássával töltöttem éjszakámat,
Lányom, lányom, lányomnak sé mondalak,
Mint hogy téged egy gujásnak adjalak.

A kisasszon nem gujásnánag való,
Hosszu szoknya nem a harmadba való,
Hosszu szoknyát fél fodorra lévőgom,
Tied lesznek édes rózsám a nyáron.

Varjaskér, Hosszú Lázár, 1898, és felesége, 1906. *

D-0
Besütött a fényes nap a báró udvarjába,
Hallod-e pajtás, mit füttyül a sárgarigó?
Bárókislány kinyilott rózsabimbó.

Bárólegény, ha fölül a lovára,
Kirugtat a közelebbi tanyára,
Adjon Isten juhászlegén, mit csinálsz?
Láttad-e a kökénszemű bárólánt?

Ném láttam a kökénszemű bárólánt,
Ha ném hiszi, itt a szobám, vizitálja még,
Benne van a cifraszűröm, a rézbaltám,
Szűröm alatt a kökénszemű bárólán.

Arra alá van egy erdő, de cseres,
Abban van egy kétágú fa, egyenes,
Egyik ágán a juhászlegén furujál,
Másikon a bárókislán sirdogál.

Amoda le faragják a bitófát,
Amellikre a juhászlegént akasztják,
Fujja a szél a göndör haját, a bajusszát,
Én Istenem, mér szerettem egy bárólánt!?

Jaj, Istenem, mér szerettem a bárólánt,
Mér nem szerettem inkább egy szegény lánt.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902. *

(A bárólány és juhászlegény)

Besütött a nap a báró ablakán,
Kitekint a kökényszemű bárólány,
Bárókislány kinyilott rózsabimbó,
Hallod-e babám, neked szól a behívó.

Ne félj babám, nem leszel te katona,
Nem illik rád a zsinórsor bakaruha,
Nem szolgálod három évig a császárt,
Öleled a kökényszermű bárólányt.

Jó estét te juhászlegény, mit csinálsz?
Nem-e láttad a kökényszemű bárólányt?
Kilenc zsandár átvizsgálta a tanyát,
Mégsem találták meg a báró lányát.

Nem láttam a kökényszemű bárólányt,
Ha nem hiszik, vizsgálják meg a tanyát,
Benne vana cifraszűröm, a rézbaltám,
Alatta a kökényszekű bárólány.

Bárókislányt elvitták a kastélyba,
A szülei bezárták egy szobába,
Juhászlegény kezét összekötözték,
Katoáni törvényszékre kísérték.

Arra alá faragják a bitófát,
Akire a juhászlegényt akasztják,
Ugy kell nek, mért szerette a bárólányt!
Mért nem szeretett helyette szegény lányt.

Arra alá áll egy magas bitófa,
Arra volt a juhászlegény akasztva,
Ugy kell neki, mért nem ment katonának!
Három évig szolgálni a császárnak.

"1909-ben hallottam Göllén, Batén, Mernye vidékéről hozták Göllére"

Nagyberki, Gelencsér Sándor, 1896.

○ Szépen lecsó a báróné gulója,
A kisasszony nagy sárból utána,
Már messziről kiültje a bojtárnak,
Szivem, bojtár, terítsd le a subádat!
Nem teritted én le az én subámat,
Mer/Zöld a vótés, elhajtják a nyájamat,
De tő avval szivem bojtár nő gondujj,
Maj kivájtja az én anyám, ha mondom.

Lányon, lányon lányonnak ső mondalak,
Mind én téged egy bojtárnak adjalak,
Nem bánom én, édesanyán, tagadj meg,
Fája szivem, a bojtárér hasad meg.

Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amire a juhászlegént akasszák,
Fujja a szél lion-ingét, gatyáját,
Mér szerette Szendre báró leányát.

/Jaj, Istenem, mér szerettem bárólánt,
Inkább szerettem volna egy cigánlányt! /
A főutcán végigmenni nem merők,
Nert azt mondják, fekete gyászt viselők,
Fekete gyász, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény volt az igaz szeretőm.

Tab/Szebény/, Öregok klubja, Nagy Mátyás, 1913.

2
Szépen legel a kisasszon gujája,
A kisasszon maga sétál utána,
Már messziről kiáltja a gujásnak,
Szivem, gujás, terítsd le a subádat.
Nem terittem én le az őu subámat,
Jön a zsandár, elhajtja a gujámat.
Szivem gujás, azzal biz tő né törődj,
Kiváltja az édesanyám falkástul.
Tul a Tiszán most faragják azt a fát,
Amejjikre juhászlegént akasszák,
Fujja a szél a gyócsingét, gatyáját,
Mért szerette Endre báró leányát.
Báró kislány levelet ír anyjának,
Mért is lettem én báróné leánya!
Léttem volna szegényasszony leánya,
Léttem volna juhászlegény babája.

Bodrog, Kiss Gyula, 1917/9, Takács József, 1903.

2
Szépen legel a tisztartó gujája/..a kisasszony../
A kisasszony maga sétál utána,
Már messziről kiáltja a gujásnak,
Szivem gujás, terítsd le a subádat!
Kisasszon, nem terittem le subámat,
Itt a tilos, behajtják a gujámat,
Szivem gujás, azzal bizon ne gondolj,
Kifizeti édesanyám, ha mondom.
Lányom, lányom, lányomnak se hívnálak,
Mínt hogy téged egy gujásnak adnálak,
Jól van anyám, édesanyám, tagadj meg,
De a szivem a gujásér hasad meg.

Keszthely, özv. Bargai/Baranyai/ Péterné, 1898.

D
O (azt a dalkönyvet tartsa)

Szépen legel a kisasszon gujája,
A kisasszon maga sétál utánna,
Már messziről kiáltja a gujásnak,
Szivem gulás, terítsd le a subádat!

A kisasszon nem gulásné nag való,
Sejémszoknya nem a harmatba való,
Hosszabb legyen a gujásnak subája,
Ki né lássok a kisasszon ruhája.

Besütött a nap a báróudvarba,
Bárókislán kihajol az ablakba,
Bárókislán kinyilott rózsabimbó,
Hallod-e pajtás, nekünk szóll a behívó.

Endréd báró, ha fölül a lovára,
Kirugtat a közel levő tanyára,
Agyonisten juhász bojtár, micsinálsz?
Láttad-e a kökényszemű bárólán?

(összeénekelte)

Nem láttam a kökénszemű bárólán,
Itt a szobám, vizitálja még mindjárt,
Benne van a cifraszűröm, a rézbaltám,
Mellette a tajtékpipám, furujám.

Arra alá faragják a bitófát,
Amejjikre juhászbujtárt akasztják,
Jaj, Istenem, mér szerettem a bárólán,
Jobb léd volna szeretni egy szegén lányt!

Öreglak, Árok L. szló, 1902

*

"Pásztor vótam en is. Mindig av vót édesapám is, itt szögát Pogányszentpeterbe, mikor meglüttek a lábát, meggyütt, itt szögát 50 esztendeig a faluba. Kosségi pasztor volt....Má 17 éves korába, mikor elvitték Kaposvárrul, a Hajnal Jancsi bandájába volt. Édesapám az 1850 körül született./1847-ben született/. Hallottam tole több nótát is":

Esütött a nap a három jablakan,
Bárokislán kihajol az ablakan,
Bárokislán kinyilott rózsabimbó,
Juhászlegén néked szól a benivo.

Ne felej juhász, nem leszel te katona,
Nem illik rád a sarga zsinyórkos runa,
Nem szolgálod három évig a császárt,
Öleled a göndör naju bárólánt.

Bárokislán kísátál a tanyára,
Oda köszön jó napot a junásznak,
Juhászlegén, terítsd le a subádat,
Öleld meg a göndör hajú babádat!

Juhászlegén leteritti a subáját,
Atöleli bárokislán babáját,
Bárokislán egyet nagyot sóhajtott,
Jaj, Istenem, ha meglát a számadó!

Endréd báró, na fölül a lovára,
Kirugtat a legközelebb tanyára,
Adjon Isten öreg junasz, mi ujság!
Nem látta-e a göndör naju bárólánt?

De biz látta, lád volt nálam a tanyán,
Bujtárommal heverészetek a subán,
Bujtárom is három napja oda van,
Biztos a bárokisasszon is vele van.

Endréd báró megrázza a szakállát,
Megállj juhász, csináltatok bitófát.
Faragják már, késszen lessz a bitóra,
Juhászlegén fő löszöl rá akasztva.

Juhászlehén jaj, de szépen furujál,
Bárokislán az ablakba sirdogál,
Szegény juhász, nem tudod, hogy mi vár rád,
Csinyállák a számodra a bitófát.

Endréd báró kihajol az ablakán,
Onnadj nézi, hogy a juhászlegént akasszák,
Fujja a szél a gyócsingét, a gatyáját, :/:
Jaj, Istenem, mér szerettem a bárólán!t!

Pogányszentpéter, Kiss József, 1899. *

AP 12.347

1898.

A kávéház és jelszeregy

(Endre) bárány

A juhász legény és bárány

Szabó Vilma

Szabó Vilma kiment az erdőbe,
Lefeküdt az kácfá hüssébe,
Kettőt-hármat kiáltottam néki,
Kelj föl Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem hallgatott rája,
Elment egy falusi csárdába,
Csaplárosné, álljon elém, hallja,
Tíz liter bort hozzon az asztalra.

Még a borát félig ki sem itta,
Kilencz zsandár az ajtót kinyitja,
Elől megy a zsandár főkapitány,
Rajta fiúk, megfogjuk a Vilmát!

Szabó Vilma vald ki büneidet,
Hová tettet három gyermekedet?
Egyet tettem mély kút fenekére,
Kettőt meg a rózsafa tövébe.

Jaj, Istenem, el vagyok árulva,
Három gyermeknek vagyok gyilkosa,
A tömlöcben élem napjaimat,
A kezemen zörgetem a vasat.

Szabó Vilma szép fodros szoknyája,
Magakadt a börtön kapujába,
Odaszólt a zsandárkapitánynak,
Akaszd ki a szép selyemszoknyámat!

- "Hosszú prózai mese fűződik hozzája. Milyen élete volt a betyártanyán és hogyan került oda, az elfogásáig és a vallatásig. Szép induló dallama van" -

Nagyberki, Gelencsér Sándor, 1896.

Szabó Vilma

~~Amott messze dörög az ég alla,~~
Amott messze dörög az ég alla,
Szabó Vilma paradicsonalma,
Ném jó ize vagyon az almának,
Kit a Vilma választott magának.

Szabó Vilmát ném az anyja szülte,
A kiskertbe rózsafa terméte,
Rósefának ojja~~ja~~ szokása,
Télen,nyáron zöldell~~l~~ az ága.

Szabó Vilma,nem fáj-~~é~~ a szived,
Hová tétted három gyermekédet,~~x?~~
Egyet tettem rózsafa tövébe,
Kettőt meg a Tisza fenekére.

Szabó Vilma ném fáj-~~é~~ a szived,
Hogy megölted három gyermekédet?
Dehogy nem fáj,talán még is ha~~ad~~~~x,~~
Halálomig zörgetem a vasat.

Szabó Vilmát hat zsandár kísérte,
Szeret~~t~~ője az ablakon nézte,
Ne nézd bab~~j~~ám sanyaru éltemet,
Mind teérted szenved~~em~~ ezéket.

Szabó Vilma hezaüzent anyjának,
Fodros vánkost küldjön fejealjának,
De az anyaj visszaüzent lányának,
Bodor haját hajtse fejealjának.

Tikos,Nagy Kálmánné,1908.

Szabó Vilma

00
Szabó Vilma kint az erdőbe,
Leborult a csapó levelére,
Eggyet-kettőt föltottam néki,
Kelj fél Vilma mert meglát valaki.

Szabó Vilma én vette tréfára,
Beballag az erdődi csárdába,
Szépen kérém csaplárosné lányát,
Kifizetek két liter bor árát.

Két liter bort mégsem is ihatta,
Kilenc zsandár az ajtót rázárta,
Vadd ki Vilma minden bűneidet,
Hova tétted három gyermekédet?

Ettőt tétted Tisza fenekére,
Harmadikat rózsafa tövébe,
Negyediknek gyilkosa, babám, mozs vagyok,
Látod-é, hogy eskös rab vagyok.

Szabó Vilma kilenc zsandár kíséri,
Szeretője az ablakról nézi,
Ne nézd babám szosz életémet,
Mind teerted szenvedém ezéket.

Szabó Vilma híj-é még a szived?
Hogy eltétted négy gyermekédet,
De nagyon fáj nálán még is hasad,
Három évig szenvedtem a vasat.

Siófői Kati Józsefné, 1885.

Szabo Vilma

70
Szabó Vilma kimélt az erdőbe,
Láborait a hárfá levelere,
Kettőt-hármat kiáltottam néki,
Kelj föl Vilma, mer möglát valaki!

De jya Vilma nem vötte tréfára,
Elsétált a Becsali csárdába,
Azt mondja szép csaplóros lányának,
Jö bort nozzon a Szabo Vilmának.

Szabo Vilma borát még sém itta,
Kilenc zsandár az ajtót rányitja,
Zsandarkaplár eikiáltja magát,
Hej, legények, mögrogtuk a Vilmát!

Szabo Vilmát nyóc zsandár kísérli,
A babája az balakon nézi,
Ne nézd babám kénszenvedésemét,
Mer teértöd szenvedöm ezöket.

Szabó Vilma tírolin-szoknyája,
Ném latszik még rajta vastagsága,
Mögismerte vármégye bábája,
Hogy a Vilma kilenc gyermek anyja.

Szabo Vilma, nem fáj-é a szived,
Hogy mögöitél kilenc gyermeködet,
Dehogy nem fáj, talán mög is nasad,
Még élök, én viselöm a vasat.

Szabó Vilma piros pántlikája
Nem illik már a Szabó Vilmának,
Tudd ei Vilma a ládarijaba,
Ha lössz lanyod, fonjad a najába!

Szabó Vilmát nem az anyja szülte,
Zöld erdőbe rózsafa termötte,
Aldott lögyön az a szép rózsafa, :::
Aki Szabo Vilmát kinyillotta!

Poganyszentpéter, Kiss Jozsef, 1899.

Szabó Vilma

2
Szabó Vilma kimént az erdőre,
Lefeküdt a hársfa levelére,
Egyet-kettőt kiáltottam néki,
Kelj föl Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette ezt tréfába,
Elugrott az alföldi csárdába,
Parancsolja kocsmárosné lányának,
Tíz liter bort hozzon a Vilmának.

Szabó Vilma borát meg sém itta,
Zsandárkaplár az ajtót benyitja,
Zsandárkaplár elkiáltja magát,
Hopp, legények, megfogtuk a Vilmát!

Szabó Vilmát három zsandár vallatja,
Édesanyja az ajtóba hallgatja,
Valld bű lányom, valld bű a bűnödöt,
Hová tétted négy szép gyermekédet?

Kettőt téttem cidrusfa tövébe,
Harmadikat Tisza fenekére,
Negyediknek gyilkossa mozs vagyok,
Édesanyám, örökös rab vagyok.

Szabó Vilmát kilenc zsandár kíséri,
A babája az ablakon nézi,
Ne nézz rózsám gyászos életemet,
Mind teéretű szenvedtem ezéket.

Berzence, Semofcsán Ferencné, 1910.

Szabó Vilma

Szabó Vilma kimént az erdőre,
Lefeküdt egy citrusfa tövére,
"Kettőt-hármat kiáltottak neki,
Szaladj Vilma, mert néglát valaki.

Szabó Vilma nem vötte tréfára,
Beszalad az alföldi csárdába,
Azt mondta a kocsmárosné lányának,
Tíz liter bort hozzon a Vilmának.

Szabó Vilma borát még sem itta,
Csendőrkáplár az ajtót rányitja,
Csendőrkáplár elkiáltotta magát,
Hap, legények, megfogtuk a Vilmát!

Szabó Vilmát kilenc zsandár kixséri,
Szeretője az ablakon nézi,
Ne nézd babám gyászos életömet,
Mind teárted szenvedém azéket.

Szabó Vilmát kilenc zsandár vallatja,
Édösanyja ajtó mögött hallgatja,
Vald ki lányom, vald ki a bünödet,
Hova tötted négy szép gyermeködet?

Kettőt töttem citrusfa tövébe,
Harmadikat Tisza fenekére,
Négyediknek gyilkossa most vagyok,
Kedves édösanyám, örökös rab vagyok.

Somogyudvarhely, Horváth Lajosné, 1906

Szabó Vilma/Vera/

D. O
Szabó Vilma lement a kiskertbe,
Leült ott egy vadrózsafa tövébe,
Édesanyja hármát kiált néki,
Kelj Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette tréfára,
Beszaladt egy közeli kocsmába,
Odaszóllott a kocsmárosnének,
Tíz liter bort hozzon a Verának!

Szabó Vilma borát meg nem itta,
Kilenc zsandár az ajtót rányitja,
Valld be Vera, vald be büneidet,
Hová titted négy szép gyermekedet?

Egyet tettem diófa tövébe,
Kettőt meg a Tisza fenekére,
Nagyadiknek gyilkossa most vagyok,
Érted rózsám, örökös rab vagyok.

Szabó Vilmát hat zsandár kíséri,
Szeretője az ablakból nézi,
Ne nézd babám gyászos életemet,
Mind teérted szenvedem ezeket.

Szabó Vilma piros pántlikája,
Nem fonja azt többet a hajába,
Tedd el Veralád fiókjába,
Ha lányod lesz, jó lesz a hajába.

Szabó Vera rózsás atillája,
Megakadt a börtön ajtajába,
Mégkérem a tekintetes urakat,
Akasszák ki rózsás atillámat.

Szabó Vilma nem fáj-e a szived?
Hogy eltetted négy szép gyermekedet,
Dehogy nem fáj, talán meg is hasad,
Halálomig zörgetem a vasat.

Törökkoppány, Sümegi Györgyné, 1936. *

Szabó Vilma kiment az erdőbe,
Igyenössen a cidrusfa tövébe,
Valahányszor kiáltottam néki,
Szaladj Vilma, mert meglát vala'kt!

Szabó Vilma nem vötte tréfára,
Igyenössen a bakonyi csárdába,
Csaplárosné asz' mondja a lányának,
Két liter bort hozzál a Vilmának!

Szabó Vilma még nem itta borát,
Zsandárkaplár elkiáltja magát,
Zsandárkaplár elkiáltja magát,
Hopp, legények, megfogtuk a Vilmát.

Szabó Vilmát kilenc zsandár kíséri,
Édésanyja az ajtóba nézi,
Vald be lányom, vald be a bünödet,
Hová tötted négy szép gyermekédet.

Kettőtöttem cidrusfa tövébe,
Harmadikat a Tisza fenekére,
Negyediknek gyilkossa mozs vagyok,
Kedves édősanyám, örökös rab vagyok.
Édöslányom, nem fáj-é tenéked,
Hová tötted négy szép gyermekédet?
Dehogy nem fáj, talán még is hasad
Kedves édősanyám mozs verik a vasat.

Berzence, Kosda Istvánné, (adattal 10-20-ai)

A gyermekgyilkos leányanya

/Szabó Vilma /

Szabó Vilmát két csendőr vallassa,
Szeretője az ajtón hallgassa,
Valld ki Vilma minden bűneidet,
Hová tetted három gyermekedet?

Egyet tettem diófa tövébe,
Májskat a Tisza fenekére,
Harmadiknak most vagyok gyilkossa,
Jaj Istenem,de nagy bünt okoztam!

Zörög a nád a Tisza szélébe,
Szabó Vilmát viszik a tümlőcbe,
Ráverik a hatvanötös vasat,
Szeretője szive majd meghasad.

Szabó Vilma kiment a kiskertbe,
Ráborult egy citrusfa levélre,
Még a Vilma lé sem ült a padra,
Öt,hat zsandár az ajtót nyitotta,

Szabó Vilma,fáj-e még a szived?
Hogy megölted a három gyermekédet,
De fáj,bizony,talán meg is hasad,
Halálomig zörgetem a vasat.

De fáj,bizony,talán meg is hasad,
Halálomig zörgetem a vasat.

Torvaj/Tiszacsege/,Kerekes Józsefné,1926.

János bácsi ha befogja négy szürke lovát,
Azon viszi Ilovába Marcsa leányát.

Marcsa lányom,édes lányom,vald be bűnödet,
Hová tetted három ártatlan kisdededet?
Kettőt tettem citrusfának méjjen tövébe,
Egyet meg a Nilus fojó szélezs vizébe.

Osztopán,Farkas István,1916.

Szabó Vilma

Szabó Vilma kimőnt az erdőbe,
Lefeküdt a cidrusfa tövébe,
Egyet-kettőt kiáltottam neki,
Szaladj Vilma, mer möglát valaki.
Szabó Vilma nem vötte ezt tréfára,
Elszaladt a kanizsai csárdába,
Kocsmárosné parancsolja lányának,
Tíz liter bort hozzon a Vilmának.
Szabó Vilma borát mög söm itta,
Kilenc zsandár az ajtót benyitja,
Káplárzsandár elkiáltja magát,
Hopp, legények, mögfogtuk a Vilmát.
Szabó Vilmát kilenc zsandár vallasja,
:Szeretője az ablakba hallgatja,
Valld ki babám, valld ki büneidet,
:Hova tötted nágy szép gyermeködet?!
Kettőt töttem cidrusfa tövébe,
Harmadikat a Tisza fenekére,
Negyediknek gyilkossa mozs vagyok,
Kedves, édösanyám, örökös rab vagyok.

Somogyudvarhely, Asszonytársaság: Kutiné, Jakabné, Győriné stb.

Szabó Vilma

2 Szabó Vilma kimént az erdőre,

"efeküdt a hársfa levelére,

Egyet-kettőt kiáltott valaki,

"elj föl Vilma, mer meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette ezt tréfára,

Elugrott az alföldi csárdába,

Parancsolja kocsmárosné lányának,

Tíz liter bort hozzon a Vilmának.

Szabó Vilma borát meg sém itta,

Zsandárkáplár az ajtót benyitja,

Zsandárkáplár elkiáltja magát,

Hopp, legények, megfogtuk a Vilmát!

Szabó Vilmát kilenc zsandár kíséri,

A babája az ablakon nézi,

Ne nézd rózsám jászos életémet,

Mind teérted szenvedém ezéket.

Szabó Vilmát kilenc zsandár vallatja,

Édesanyja az ajtóba hallgatja,

Valld be lányom, valld be a bűnödöt,

Hova tétted négy szép gyermekédet?

Kettőt tettem cidrusfa tövébe,

Harmadikat Tisza fenekére,

Negyediknek gyilkosa most vagyok,

Édesanyám, örökös rab vagyok!

Berzence, Géczi Istvánné, 1935., Krénusza István, 1950.,

Horváth Györgyné, 1912., Banics Károly, 1933.

Szabó Vilma

Szabó Vilmát nem az anyja szülte,
Zöld erdőbe vadrózsa termette,
Száradjon el a vadrózsa levele,
Aki ezt a Vilmát kitermette.

Szabó Vilma kimélt az erdőbe,
Leborult a cserfa levelére,
Egyet-kettőt kurjantottam néki,
Kelj föl Vilma, mer megfog valaki!

Fölkelt Vilma, bemélt a csárdába,
Tíz ice bort tét az asztalra,
Tíz ice bort, tíz szál gyertyát gyujtson,
Hogy a Vilma vigan mulathasson.

Míg a Vilma borát még sē itta,

Már a zsandár az ajtót kocogtatja.

Szabó Vilma tédd össze kezedet,
Hogy megölted kilenc gyermekédet,

Szabó Vilma hová raktad őket?

Négyet tettem cidrusfa tövébe,

Többit meg a gyászos temetőbe.

Szabó Vilma fáj-é még a szived?

Hogyné fájna, talán még is hasad,

Még én élek, zörgetem a vasat.

Szöllősgyörök, Váczi István, 1909.

Kovács/Szabó/ Vilma

Kovács Vilma lemént a kiskertbe,
Lefeküdt az almafa tövébe,
Odaméntem,kiáltottam néki,
Kelj fél Vilma,mer meglát valaki.

Kovács Vilma nem vette tréfára,
Elszaladt a szomszédbéli csárdába,
Csaplárosné mondja a lányának,
Tíz liter bort hozzon a Vilmának.

Szabó Vilma borát nem itta még,
Kilenc zsandár az ajtóját üti még,
A tizedik elkiáltja magát,
Fogjátok még legények a Vilmát.

Szabó Vilmát kilenc zsandár kíséri,
Szeretője a kulcslikon nézi,
Látod babám jászos életémet,
Mind teérted szőnvédem ezéket.

Kovács Vilmát kilenc zsandár vallatja,
Szeretője az ajtón kívül hallgatja,
Kovács Vilma,valld be bűneidet,
Hova tétted a négy gyermekédet?

Egyet tettem a Tisza medribe,
Kettőt meg a citrusfa tövébe,
Negyediknek mozs vagyok gyilkossa,
A szerelem visz el engem a sirba.

Szabó Vilmát bedobják a börtönbe,
Szeretője majd meghal érette,
Édesanyám,engedje ezt ténnem,
Hogy a Vilmát el engedje vennem.

Édes fiam,nem lehet megténned,
Ezt az égyet tőlem nem érdemled,
Édesanyám,meghalok utánna,
Együt mégyünk Vilmával a halálba.

Kisbárapáti,Tobak Mihályné,1908.

A gyeometria (lény) - a
(Székely Vilma, Székely Vera)

I. fejelet.

Ajkuk néma, a szemükből könny hullott,
Szegény Gyula szomoruan ballagott,

A kapuban édesanyja várta már,
Édes fiam, arcad mért oly halavány,
Édesanyám Irént apja nem adja,
Kitaszított engem az éjszakába.

Megmondtam én édes fiam tenéked,
Hijába is szeret Irén tégedet,
Mert tehozzád a leányát nem adja,
Szegény legény nem kell, az ő házába.

Édesanyja fiát így vigasztalta,
Van még leány elég a mi falunkba,
Édesanyám Irén, Gyula nincs többé.
Elővette zsebéből a konyhakést.

Anyám, anyám, néked most megmutatom,
Életünket konyhakéssel kioltom,
Itt ez a kés, két élre kireszelem,
Szerelmünket ezzel majd befejezem.

Ezután még Farkas Gyula egypárszor,
Elment este Irénke ablakához,
Szép szerelmes nótákkal csalogatta,
De biz, annak sötét maradt ablaka.

Isten veled sötét ablak örökre,
Elment Gyula vérbeborult szemekkel,
Most már Gyula csak a kését reszelte,
Irénkének lépéseit figyelte.

És egy fényes júniusi szép napon,
Két szép leány lépett ki a kiskapun,
Matyikó Irénke szép Erzsike hugával,
Kapálni ment az erdei tisztásba.

Farkas Gyula hogy a két lányt meglátta,
Itt az idő, elgondolta magába,
A konyhakést a farzsebébe dugta,
Ugy indult el az endrédi Horogba.

Farkas Gyula egy fa mögött azt várta,
Hogy a két lány a munkát abbahagyja,
Farkas Gyula kilépett a mezőre,
Közeledett vérbeforgó szemekkel,

Ahogy Gyulát a két leány meglátta,
Ugy futottak, ahogy a lábuk bírta,
De a Gyula gyorsabb volt a két lánynál,
Utját állta Irénnek a Horognál.

A konyhakés megvillant a kezébe,
Elérkezett szerelmünknek végzete,
Szegény Irén olyan nagyot sikoltott,
Sikoltása a faluba behallott.

De Gyulának kőből volt már a szive,
Beleszurta a konyhakést Irénke,
Hogy Irénnek biztos legyen halála,
Huszonhétyszer szúrta a kését a lányba.

Mikor Irén összerogyott előtte,
A haldokló vérző lányát ölelte,

Utoljára csak annyit mondott Irén,
Gyula, Gyula énvelem most mit tettél?

Amig Gyula búcsúztatott a lánytól,
A sok ember elindult a faluból,
Alkonyodott, és csak azt vette észre,
Hogy sok ember közeledik feléje.

Mikor Gyula a sok embert meglátta,
Nem volt idő, hogy végezzen magával,
Megcsókolta kedvesét utoljára,
És rászánta magát a bújdosásra.

De sokáig a bújdosást nem bírta,
Csendőröknek önként magát megadta,
A csendőrök rögtön megbilincseltek,
Kaposvári törvényszákra kísérték.

Törvényszéken két út állott előtte,
Vagy a börtön, vagy kimegy a harctérre,
Börtön helyett elindult a csatába,
Nem tért vissza többé a falujába.

Igy ért véget egy igazi szerelem,
E szomorú eset történt Endréden,
Irén, Gyula távol fekszik egymástól,
Találkoznak majd a másik világon.
Irén, Gyula távol fekszik egymástól,
Találkoznak majd a másik világon.

Zamárdi, Kőröshegyi József, 1920.

Ez a szerelmi tragédia Balatonendrédén történt 1941. jun. 20-án,
Dudahegyen. - A történetet Lippai János zamárdi lakos mesélte
el a szintén zamárdi nyugalmazott póstásnak, Kőröshegyi József-
nek, aki ilyen hosszán megverselte az esetet. A szótagszámot úgy
alakította, hogy az megfeleljen egy közismert dalnak: Alig várom, hogy
a nap lenyugodjon, kezdetű új stílusú népdalnak.

(mint napjainkban született epikus történetet és dalszer-
lemez köztételek - legalább a Fegyverek-ben)

Farakas Gyula és Matyikó Irén története

Farkas Gyula és Matyikó Irénke,
Bálba mentek egy szilveszteri este,
Föltekintettek a csillagos égre,
Itt kezdődött kettjüknek szerelme,

Szerelmüknek nagyon szép volt kezdete,
Szerelmüket sok ember helyeselte,
De amilyen szép volt annak kezdete,
Éppoly gyászos lett annak a végzete.

A kéjszerelmesnél telt-múlt az idő,
Ki is tüzték, mikor lesz az esküvő,
Szerelmük már a tetőfokra hágott,
Mig egy harmadik közibük nem állott.

A harmadik pedig a lány apja volt,
Ki a Farkas Gyulára haragudott,
Pedig Gyula nagyon derék legény volt,
Az volt a baj, hogy egy kicsit szegény volt.

Azt mondta az apa a leányának,
Adja vissza a szavát a Gyulának,
Farakas Gyula nem jöhet be miházzánk,
Szegény legény, nem illik az tehozzád.

Édesapám, bocsásson meg énnékem,
Mert én csak a Farkas Gyulát szeretem,
Nem kell nékem sem a földje, sem háza,
Szerelmünknek többet ér gazdagsága.

Lányom, lányom, megtiltom én tenéked,
Farkas Gyula felesége nem leszel,
Egyre nőtt a szigora az apának,
Lassan ásta sirját a leányának.

Lányát Gyulától végleg eltiltotta,
És ha néha találkoztak titokba,
Ha szigorú apa ezt megtudta,
Szegény Irént agyba-főbe pofozta.

Farkas Gyula így búcsúzott anyjától,
Elhozom én Irénkét az apjáról,
Szépen felöltözött egy szombat este,
Hogy Irénkének a kezét megkérje.

Adjon Isten házigazda jó estét!
Azért jöttem, hogy megkérjem Irénkét,
Ekkor Gyula Irénkére tekintett,
Látta, hogy a két szeméből könny perreg

Ekkor Gyula az apára tekintett,
Fagyos arcán a szigor jelentkezett,
Mikor Gyula lánykérést befejezte,
A legényt az ajtón kitessekelte.

Gyulának csak annyit mondott Irénke,
Istán veled szép kedvesem örökre,

Boda János-Nemes Irén

2
1
Boda János Nemes Irént szerette,
Édesanyja elvenni nem engedte,
Jól van Irén!ha nem enged elvénni,
Majd meglátod,mit fogok cselekedni!

Boda János egy vasárnap délután,
Nemes Irént kicsalta az erdőbe,
Leültek egy tölgyfának a tövébe.

Egyszer aztán szólt a puska,eldurrant,
Nemes Irént éles gojó megölte.

Boda János fölkapta az ölébe,
És elvitte az erdő közepébe,
Betakarta ársárga falevéllal,
És azután magát is sziven lőtte.

Nemes Irén édesanyja megtudta,
Hogy a lányát éles gojó mögölte,
Vergye meg az Isten az édesanyát,
Ki csendőrnek nem adja a leányát.

Szabolcs megye,Nyiregyháza,nagyerdő,
Vérrel van becsöpögtetve a mező,
Sir a határ,suttog a szél szüntelen,
Látod anyám,hová jut a szerelem?!

-- Csurgó,Borbély Teréz,1913.

0
Pápainé
Agyonisten Pápainé,jó estét!
Agyonisten a sandárnak szerencsét!
Né kívánjon a sandárnak szerencsét,
Még az éjjel nagykés járgya a szivét.

Pápainé kísétált a kiskertbe,
Fölsóhajtott a csillagos nagy égfe,
Jaj,Istenem,vedd hozzád a lelkeket,
Még az éjjel palló issza véretem.

Ince fiam,ergye lè a pincébe!
Hozzál föl bort az aranyos icébe!
Nem köll nekünk sem a bora sè maga,
Csak a szivét tegyük ki a pallóra.

Arra kérem én a sandár urakat,
Né vegyék el a gyászos életemet,
Ince fiam árván marad örökre,
Nincsen apja,aki őtet nevelje.

Csurgó,Borbély Teréz,1913.

(Bogár Imre és a csárdásné)

Bakony erdő mellett van egy csárda,
Benn lakik szép csárdásné harmadmagával,
Odajár a Bogár Imre bētyár mulatni,
Szép csárdásnét el akarja szeretni.

Szép csárdásné nēm hajul a szavára,
De a bētyár elgondulta magába,
Felpattant a kis pejlova hátára,
Berugtat a szép csárdásné udvarába.

Agyonisten szép csárdásné jó estét!
Agyonisten az urnák is szerēncsét!
Szép csárdásné nē kívánjon szerēncsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szivét.

Marcsa lányom ergye le a pincébe,
Hozzál fél bort az aranyos icébe!
Nēm köll nékem sēm söre, sēm a bora,
Csak a szivét foghassam a markomba.

Szép csárdásné kisétál a kiskertbe,
Feltekintett a csillagos nagy égre,
En Istenem, hogy kell nekēm méghalnē,
Három árva gyermekēmet itthagyni!

Szép csárdásné eztet tréfának vélte,
De a bētyár már le is teritette,
Reátérdelt a hófehér mellére,
Éles kést szúrt szép csárdásné szivébe.

Marcsa lányom, ergye le a faluba,
Gyászkoporsót csinyáltass a számomra!
Koporsómra veresd rá a nevemet,
Hogy egy bētyár ölte még a szivēmet.

Három árva kimēnt a temetőbe,
Ráborultak édesanyjuk kērésztjére,
Mind a hárman csak azt mondják, zokogják,
Nincs édesanyánk, ki gondot viseljen ránk.

Igal, Csécs Ferencné, 1922.

Jákob Sándor

(Pápai-féle)

Jaj, de széles, jaj, de hosszú az az ut,
Amejjen a kilenc betyár elindult,
Befordultak Zummerék udvarára,
Beméntek a Zummer-féle csárdába.

Adjon Isten szép csárdásné, jó estét!
Adjon Isten az uraknak szeréncsét!
Né kívánjon az uraknak szeréncsét,
Még az éjjel tör járja át a szivét.

Marcsa lányom, szaladj lő a pincébe,
Hozz föl jó bort az aranyos icébe!
Kocsmárosné nem kell nekünk a bora,
Még az éjjel lánya prozs vérét kiontja.

Sándor bácsi, ne ölje még a papát,
Se engem, sem pedig a nagymamát,
Ejnye, fickó, mégismertél engemet?
Ezért ontom ki a te életédet.

A gelsei kertek alatt foj a viz,
Jákob Sándor né menj arra, mer elvisz,
Elviszi a véresnyelű baltádat,
Amejikkel megölted a Zummer családot.

Szócsénypuszta, /Zalaapáti/, Gécseg Józsefné, 1913.

Gyula Bandi

Tisza partján lementében egy város,
Abba lakik Gyula Bandi, mészáros,
Nagy sokára tudták Őtet rászedni;
Köss kötelet feleséged nyakára!

Gyula Bandi nem keresett kötelet,
Összefont két selémkendőt kötélnek.
Rákötötte a felesége nyakára,
Ugy húzta föl a mestérgöréndára.

Gyula Bandi mög az utcán ékössen,
Feleségét viszi hátán vérössen,
Piros borral öntözte a csapáját,
Hogy ne lássák Gyula Bandi járását.

Mosd ki rózsám gyócs üngömet, gatyánót,
Mert megverték a szekszárdi betyárok,
Majd kimosom a jövő vasárnapra,
Hatszáz forint nem lesz ölég szappanra.

Berzence, Semofcsán Ferencné, 1910.

Kapel Kálmán

Kapel Kálmány háza előtt foj a víz,
Ne menj arra Kapel Kálmány, mer elvisz,
Elviszi a városnyeli baltádat,
Akivel a Kirág Pistát levágtad.

Hol jártál te akasztófárávaló?
Hogy nem ivott sem az ökör, sem a ló,
Édesanyán, csak most hagyjon békében,
Jön a zsendár, megkötí a kezemet.

Gyöngyös Böcsi fölültözött fehérbe,
Ugy állott a magyar gőzös elejbe,
A magyar gőzös fölvette és elvitte,
A patikárás elejbe letette.

Patikáros doktor uram gyíjjön ki!
Három pakli pirosit hozzon ki,
A szeret'm agyon vagyon gyilkolva,
A piros arcom el van haloványulva.

Szöllősgyőrök, Váczi István, 1909.

Szekur Anna

Apák, anyók, ide figyelmezzetek!
Leánygyermeketek, hogy mire neveljétek,
A jóra-é, vagy talán busiságra,
Majd utóbbra mit várhattok utánna?

Szekur Anna is elmént a bálba,
Az ő kedves égyetlenégy apjával,
De az apja azt még nem is remélte,
Hogy a lánya mást szeretőt keressen.

Levelt irt Szekur Anna babája,
Más szeretőt né is várgyon utánna,
Szekur Anna ott feledte levelét,
Édésanyja elolvasta levelét.

Szekur Annát édésanyja dorgálta,
Édés lányom, /szeretődért/ miért jártál a bálba?
Szekur Anna azt felelte anyjának,
Ménxjen innét, *minél vétkezük továbbat?*

Édésanyja szomorujan hallgatott,
Kedves lányát, mert szörnyen megátkozta,
Ha így légyen, mint vétkezünk továbbat,
Té meg böggjél, mint kisborju utánnam.

Nagy bánat jött Szekur Péter házára,
Egy félszemü támadt a lány órára,
A félszemü terült borju arcképre,
Ugy vitetett az ispica elébe.

Az orvos is rögtön eljött hozzája,
Jaj, Istenem, de nagy istencsudája!
Ha méghalok, lányok eltemessetek,
Idevaló temetőbe tégyetek,
Fehér szemre is az légyén ráírva,
Itt nyugszik égy elátkozott a sirba.

Hollád, Simon Jenőné, 1903

Örökkésség

Báró Jenő

Este késő, este késő ragyognak a csillagok,
Báró Jenő, Báró Jenő az ablak alatt andalog,
Édesanyám, kedves anyám, eresszen ki hozzája,
Fáj a szívem, bus a szívem, maj még hasad utánna.

Édes lányom, kedves lányom, ráérsz te még kimenni,
Ráérsz te még, ráérsz te még a legénnyel beszélni,
Édesanyám, kedves anyám, addig élem világom,
Még a Jenő, Báró Jenő setétbe jár utánnam.

Báró Jenő, Báró Jenő föltette azt magába,
Hatlövetű, hatlövetű pisztollal lesz halála,
Megtöltötte, megtöltötte hatlövetű pisztóját,
Agyonlőtte, agyonlőtte Báró Jenő önmagát.

Báró Jenőt, Báró Jenőt kísérték az udvarra,
Nincsen sënki, nincsen sënki, aki őtet sirassa,
Mos tunnyi még, mos tunnyi még, ki az igazi árva,
Nem borul sënki, sënki nem borul a koporsójára.

Báró Jenőt, Báró Jenőt viszik a nagy városba,
A kedvesse, a kedvesse kiállott a kapuba,
Elszakadt a, elszakadt a piros bruner-cipője,
Nem lesz többé, nem lesz többé Báró Jenő kedvesse.

Báró Jenőt, Báró Jenőt viszik a temetőbe,
Letették a, letették a temető közepére,
Köröskörül, köröskörül dupla szégfű nyilladoz,
Közepébe, közepébe Báró Jenő hervadoz.

Hollád, Simon Jenőné, 1903.

Biró Imrét kilenc zsandár kíséri,
A faluban minden kislány kíséri,
Ilovai börtönajtó, repedj meg,
Biró Imre sohasé szabadulj meg!
Biró Imre sohasé szabadulj meg,
Ilovai börtönajtó repedj meg!
Igal, Vajda Józsefné, 1905.

--
Varga Jolán

Mi történt a Bálványosi erdőbe?
Tele van az pirozs vérrel csöpögve,
Azét van az pirozs vérrel telle csöpögve,
Abba lettem egy barna kislány megölve.
Sütő Gyula Varga Jolánt szerette,
De já Jolánt szülei nem engedte,
Megállj Jolán! nem engednek téged szeretni,
Majd meglátog, mit fogok cselekedni?
Egy szép napon, egy vasárnap délután,
Találkozott a Jolánnal az utcán,
Écsalogatta őt az erdőbe sétálni,
Hogy majd ott gyöngyvirágot fognak szédeni.
Mikro aztán beértek az erdőbe,
Jolán mondja a Gyulának, üljünk le!
De nem azért jöttem ide, hogy én leüljek,
Hanem azért, hogy tégedet megöljek.
Varga Jolán felsóhajtott az égre,
Kedves Gyulám, né ölj meg az erdőbe,
De já Gyula nem kegyelmezett a Jolánnak,
Leteperte, rálépett a nyakára.
A kezeit tövestől kimetélte, (kivette)
A szivét meg borotvával kivátte,
Jolán szivét borotvával mikor kivette,
Elvitte azt másvilágra emlékre.
Jolán szivét szive fölé hejente,
Igy sóhajtott fel a magos nagy égre,
Nem engedtedek életedbe téged szeretni,
Szived a szivemen fog elporladni.
Temetsére szólnak a harangok,
Most kísérennek két szép fehér koporsót,
A kéz fehér koporsót a siba letették,
A bálványosi legények eltemették.
Tihany/Kapoly/, Pintér Pálni, 1911.

Szabó Jolán-Biró Gyula

Szabó Jolán elindult a bucsúra,
Mikor aztat Biró Imre megtudta,
Mikor aztat Biró Imre megtudta,
Szomoruan elindult a bucsúra.

Nem messze van ide az a faluvég,
Biró Imre ijjen késő hová méysz?
Elmégyek a Szabó Jolánt megölhi,
Mert nem akar igaz szivből szeretni.

Biró Imre odaér a bucsúra,
Jolánkáját éfélfelé kileste,
Biró Imre a kedvessét megölte.

Biró Imre fájhatott-é a szived?
Mikor azt szép barna lányt megölted?
Dehogy nem fájt, talán még is hasadott,
Mikor mondta, jaj Istenem, méghalok!

Szabó Jolánt három orvos bonculja,
Édesanya a szobába siratja,
Biró Imre kutya szive erepedj meg!
A golótól sohasé szabadulj még!

Biró Imre gonosz szive repedj meg,
Az akasztástul sohasé szabadulj meg!
Szabó Jolánt viszik a temetőbe,
Édesapja öltözik feketébe,
Édesapja feketébe jászolja,
Édesanyja egy jajszóval siratja.

Vőlegénye öltözött feketébe,
Vőlegénye szomorujjan kísérte,
Nem találja Jolánkája szép haját,
Hová tüzze a gyöngyös-bokrétáját.

Vőlegénye kind van a temetőbe,
Szomorujjan föltekintött az égre,
Szomorujjan föltekintött az égre,
Boldogságom ide van eltemedve.

Biróéknál meggyujtották a lámpát,
Ugy hallottam, Biró Imrét vasalják,
Biró Imre de zörgeti a vasat,
Édesanyja gyöngé szive méghasad.

Balog Misa bemélt az irodába,
Százados úr, engedjen szabadságra,
Erzsi hugom azt írja a levélbe,
Édesanyám nagyon beteg, szegényke.

Százados ur átnézte a levellet,
Könnyes szémmel tekintett a legényre,
Ergye haza édes fiam, nem bánom,
Egy kislányér sosé busulj, azt mondom.

Akad néked minden ujjadra kettő,
Felejtsd el hát ezt a hütlen szeretőt!
Édesanyám, hazajöttem hozzájuk,
Hogy még egy ször Erzsi hugom lássa lak,
Ugy sem élek köztetek már sokáig,
Csak a rózsám esküvője napjáig.

Elérkezett az esküvő nagy napja,
Vendégsereg szépen még a templomba,
Kéri Margit talpig fehér ruhába,
Nem tudja, hogy még utolsó utjára.

Mikor már az esküvőnek vége létt,
Vendégsereg a templomból visszajött,
Balog Mia kilépett a járdára,
Egyenessen bemélt a nagyszobába.

Hütlen lettél szép menyasszony, kedvesem,
Életeddel fogsz té ezért fizetni.
Ha té engem így el tudtál feledni,
Életednek végórája most léssen.
Jaj, de busan szól a falu harangja,
Két koporsót kísérnek a nyugvóra,
Százados ur, né várjon a Misára,
Kedvessével mént el a másvilágra.

Szöcsénypusztán Nárái Istvánné, 1931.

Balog Misa-Kéri Margit.

Ezernyolcszázhatvanötödik évbe,
Csüggettfalván mi történt egy időbe?
Két fiatal szerelmesnek led vége,
Ifjak, lányok, tanuljatok belőle!

Kéri Margit volt a szép leány neve,
Balog Misa igaz szivből szerette,
Fenn laktak a fafu felső végébe,
Kedvessének éppen átellenébe.

Balog Misát besorozták bakának,
Margit szivét majd megölte a bánat,
Kedves Misa, nem birom ezt tútélni,
Hogy tenéked katonának kell lenni.

Várjál reám egy-két évet hűséggel,
Aztán lészél az én kis feleségem!
Öleléssel, forró csók közt elváltak,
Örök hűséget fogadtak egymásnak,
Balog Misa bemént az irodába,
Felöltözött a katonaruhába.

Egy/Hónap mulva Csüggettfalván mi történt?
Kéri Margit elfeledte kedvességét,
Más legénnyé mént az oltár elejbe,
Az vitte a sötét sir fenekére.

Mikor Misa édesanyja megtudta,
Férjhez megy a fia kedves szerelme,
Bánat őtet annyira meggyötörte,
Szegény anyját betegágyba döntötte.

Mikor Erzsi édesanyját meglátta,
Hamarossan levelet írt bátyjának,
Gyere haza édes bátyám, ha lehet,
Édesanyám nagyon beteg, szegényke.

Mikor Misa a levelet mégkapta,
Bánatába ráborult az asztalra,
Én Istenem, mér kellett ezt megérnek!
Jobb led volna kiskoromba meghalnom.

Vendégsereg visszajön a templomból,
Balog Misa akkor ér a járdára,
Balog Misa akkor ér a járdára,
Igyenössen bemönt a nagyszobába.

Szép menyasszony, hűtlen lettél kedvesem,
Életődnek végórája ez lészen,
Ha te e^ggöm így el tudtál feledni,
Életeddel fogsz most érte fizetni.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1906.

Balog Misa

Ezernyolczászkilencvenben mi történt?

Két szerelmes terömtésnek lőd vége!

Kéri Margit vót a szép leján neve,

Balog Misa igaz szivvel szerette.

Fönt laktak a falu fölső felébe,

Kedvessének éppen átellenébe,

Balog Misát besorozták bakának,

Margit szivét majd megölte a bánat.

Hónap mulván Csüggett~~f~~lván mi történt?

Elfelejté Kéri Margit kedvessét,

Más legénnyel ment az oltár elejbe,

Ez teszi a hideg sir fenekére.

Mikor eztet Örzsi huga mögtudta,

Hamarossan levelet irt bátyának,

Gyere haza édös bátyám, ha löhet,

Édösanyám szegényke nagyon beteg.

Kéri Margit másnak lett felesége,

Pár nap mulva lesz a nagy esküvője,

Balog Misa bemegy a kaszárnyába,

Százados ur, engödjön szabadságra!

Örzsi hugom azt írja ~~ja~~ levélbe,

Édösanyám nagyon beteg, szögényke,

Százados ur ádvessi a levelet,

Szomorujjan tekinget a legényre.

Ereggy haza édös fiam, nem bánom,

Eggy leányér sose busulj, azt mondom,

Akad néüd minden ujjadra kettő,

Felejtse el hát azt a hütlen szeretőt.

Hazajöttem édösanyám hozzájuk,

Hogy mégegyszer Örzsi hugom lássalak,

Us sem élek én köztetek sokáig,

Csak a babám esküvője napjáig.

Elérközött az esküvő nagy napja,

Vendégsereg elvonul a templomba,

Kéri Margit talpig fehér ruhába,

Nem sejti, hogy négy utolsó utjára.

Tót Pista

Mi történt a somodori határban?

A Tót Pistát lelőtték a zsoldárok,
Puskagóljó rúródott a szívébe,
Terde esett az utca közepére.

Mikor azt a szép jegyese mégtudta,
A két kezét a fejére kancsolta,
Jaj, Istenem, hogy kellett ezt mégérnem!
Jegyeseimet a temetőbe kísérem!

Gyertek lányok, öltözzünk föl fehérbe,
Gyöngykoszorút tégyünk föl a fejünkre,
Gyöngykoszorút minden leány fejére,
Ugy kísérvük a jegyésemet a sirkertbe.

Szenna, Pap Deák Imrene, 1908

"Az utszéli csárdába kilenc betyár kopogott,"

Agyonisten szép csárdásné jó estét!
Agyonisten az uraknak szerencsét!
Né kívánjon az uraknak szerencsét,
Nég az éjjel nagy kés járja a szívet.

Marcsa lányom eriggy lé a pincébe,
Hozzád fel hort az aranyos icébe!
Kinúljad még az urakat sorába,
Hogy né follon pirozs vérem hijába.

Nem iszunk mi az aranyos icébül,
Csek fürdünk a szép csárdásné vérébül!

Marcsa lányom, argye lé a faluba,
Csináltassál koporsót a számomra,
Aranyszéggel veresd rá a nevemet,
Kilenc betyár veszi el életemet.

Szépen szól a keszőcei nagy harang,
Huzza aztat három fehér vadgalamb,
Az is ojjan szomorujjan, bussan szóll,
Marcsa lányom szíve erre méghasad.

Csurgó, Kuti Józsefné, 1885.

Rezi Gyuri

Hallották -e, Kilitibe, mi történt?
Rezi Gyurit egy leányér megölték,
Látod Gyuri, látod, Gyuri, jobb látt volna Andráéba,
Mint abba a, mint abba a híres nagy Kilitibe!

Rezi Gyurit viszik a temetőbe,
Gujás Jánost, Gujás Jánost kísérik a börtönbe,
Rezi Gyurit, Rezi Gyurit négy szép leány kivitte,
Gujás Jánost, Gujás Jánost kilenc zsandár kísérte.

A Gujásné elküldte a péváját,
Hogy nézze meg, hogy nézze meg az égyetlenégy fiát,
De a pávo, de a pávo, szomorujjan jött vissza,
Sohasem lesz, sohasem lesz szabadembér a fia.

Tab/Magyarkér/Öregek klubja, Kiss János, 1907.

Kis Jóska

Sárbogárdon harangoznak, temetnek,
A Kis Jóskát viszik a temetőbe,
A kis Jóskát viszik a temetőbe,
Takács Gábort kísérik a börtönbe.

Takács Gábor hazüzen anyjának,
Cifra vánkost küldjön fejealjának!
Édesanyja visszaüzent fiának,
Legénységét tegye fejealjának!.

Tab, Balikó Béláné, 1914.

Lukács Jani

A perdóci kukorica de sárga,
Ott fogták el Lukács Janit futásba,
Lukács Janit a zsandárok kerülik,
Közepibe Lukács Jani haldoklik,
Elvérzett a Lukács Jani gatyája,
Elvérezte zsandárkáplár kutyájával,
Mosd ki anyám üngöm, gatyám fahérre,
Hadd mehessenek zsandárkáplár elejbe.
Agyonisten zsandárkáplár, jó estét!
Agyonisten nektek is hát szerencsét!
Nem kívánok az uraknak szöröncsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szivét.
A leányát leküldte a pincébe,
Hozzon fel bort a picike icéba,
Nem kell nékem sem a bora, sem maga,
Csak a vért tegye ki a markomba.
Ilovai fegyházajtó hasadj meg!
Té meg Jancsi sohase szabadulj meg!

Berzence, Huszics Antalné, 1909.

Ezernyolcszázkilencvenötödikén,
Mi történt a kisandocsi utszélén?
Két biciglis agyonlötötte a tejest,
Babájána a gyéngé szive mégreped.

Mikor ezt a János anyja mégtudta,
A két kezét feje fölé kulcsolta,
Jaj, Istenem, méghalok a fiamért,
Két biciglis vette el az életét.

Magyaréknál méggyujtották a gertyát,
Talán bozony Magyar Jánost virrasztják?
Jertek lányok, öltözzünk föl fehérbe
Kísérjük ki Jánost a temetőbe!

Magszóla a kisandocsi nagyharang,
Huzza aztat harminchárom vadgalamb,
Huznak rajta ojj szomorú verseket,
Kinek kőből van a szive, megreped.

Andocs, asszonytársaságban.

Novág Jancsi

Vadaskertbe egy istálló magában,
Ott történt a Novág Jancsi halála,
Nem volt, aki magát Jancsit megvédje,
A magtáros pénétk este megölte.

A magtárost három zsandár kíséri,
Felésege az ajtóbol ezt nézi,
Ne nézd, ne nézd gyászos áletemet,
Mind Józsiér szenvedem én ezeket.

A szatmári börtönajtó dezárga,
Abba van a magtáros ur bezárva,
A szatmári börtönajtó repedj meg!
Magtáros ur sose szabaduljál meg.

- - Csurgó, Borbély Teréz, 1913./saját kézírással küldte
utánam/gyűjtés után, 1972. nov. 13-án/

Még a pandur a pipájára gyujtott,
Hírű betyár a gémeskutba beugrott,
All a pandur, kérésztet vet utánna,
Ha már így van, úgy is mindén hijjába.

Ki sē húzta, meg sē mondja, hogy hol van,
Majd valaki még találja a kutban, :/ö

) — Törökkoppány, Buzsáki Istvánné, 1902.
- Barna Jóska

2
(
Szépen szóll a tanyán a betyárnóta,
Barna kislány kíváncsian hallgatja,
Az/Ablak alatt a lovát megállitja,
Barna kislány az ablakát kinyitja.

Gyillagszēmü gyöngyvirágom, gyere ki!
Ölelésre vár a karom ideki,
Nem bánád még, ha szavamara hallgatnál,
Elvinnélek, merre sohsem jártál.

Barna kislány kimēnt hát a kapuba,
Betyárlegény a kapuba felkapja/--A nyeregbe--/
Két karjávó() átöleli csókulja,
Kéréshteti, ha fölēbred az anyja.

A minap egy hírű betyárt elfogtak,
De/A társai véres bosszút fogadtak,
Hogy a szívét élve veszik ki annak,
Aki kézre jűtszotta a társikat.

Hallottátok az Alszögögon, mi történt?
Barna Jóskát a csárdába megölték,
Kilenc centi kés ment az ő szivébe,
Szegény Jóska halvd bukott a földre.

Az a betyár, ki a Jóskát megölte,
Szetetőjét az erdőbe elvitte,
Edesanyja siratja szegény jóskát,
De/A betyárnak üthetik már a nyomát.

Törökkoppány, Buzsáki Istvánné, 1902.

Pápainé!

Esti csillag fenn ragyog máraz égen.
Három betyár portyázik a vidéken,
Három ~~betyár~~ betyár ~~három~~, három fegyver a vállán,
Most jön be a Pápainé udvarán.

Agyonisten szép csadásné jó estét!
Agyonisten az uraknak szerencsét!
Pápainé né kívánjon szerencsét,
Még az éjjel nagy kés járgya a szivét.
Pápainé ~~szaladt~~ a pncébe,

Hozott fel, bort ~~szaladt~~ az aranyos iccébe,
Pápainé, nem köll nekünk a bofa,
Csak a szivét adja ki a markunkba.
Pápainé kifutott a kiskertbe,
Föltekintétt a csillagos egekre,
En Istenem, hogy kell nekém meghalnom,
A szivem a betyároknak kell adnom.

En Istenem, vedd hozzám a lélkémet,
Itt kell hagynom öt apró, gyermekémet,
Amikor a betyár szivét kivette,
Pápainé holtan rogyott a földre.

Pápainét viszik a temetőbe,
Három betyárt kísérik a börtönbe,
Ilovai börtönajtó nyilják ki,
Három betyár sohasé szabadulj ki.

Két betyár vigan mulat a csárdába,
De két pandur ott van már a nyomába,
Egyiket az erdőszélen elfogták,
A másik a csárdába veti magát.

Míg az egyik a szökevényt üldözi,
A másik a foglot összekötözi,
Atra kérem pandur uram kelmedet,
Hogy ne kötözze össze a kezemet.

Mit szólnának, ha megtudják, vagy látnák,
Hogy a betyárt megkötözve hurcolják,
Még sajnálta előtta hát a kezét,
Nem gódotta, mije n törí a fejét.

Pápainé

Jaj, de hosszú, jaj, de széles ez az ut,
Amelliken kilenc zsandár elindult,
Kilenc zsandár, kilenc fegyver a vállán,
Most lépték át Pápainé udvarát.

Aggyon Isten Pápainé jó estét!
Aggyon Isten az uraknak szeréncsét!
Pápainé né kívánjon szeréncsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szivét.

Pápainé lészalad a pincébe,
Vörös bort hoz az aranyos icébe,
Pápainé, nem kell neköm a bora,
Még az éjjel vérét látja kiondva.

Pápainé kiszalad a kiskertbe,
Fölsóhajtott a csillagos nagy égre,
Én Istenem, vedd hozzád a lélkémet!
Huncut betyár veszi el életémet.

Hallod pajtás, a faluba mi történt?
Pápainé Marcsa lányát megölték,
Ugy fojt vére, mint egy fogszadáré,
Pápainé Marcsa nevü lányáé.

Szenyér, Gaál Istvánné, 1913.

Pápainé

L. O
Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út,
Amejjiken kilenc zsandár elindult,
Kilenc zsandár, kilenc kard az oldalán,
Ugy sétálna Pápainé udvarán.

Pápainé, adjon Isten jó estét!
Adjon Isten az uraknak szöröncsét,
Pápainé ne kívánjon szöröncsét,
Még az éjjel nagy kés járja a szivét.

Marcsa lányom, ereggy lé a pincébe,
Hozzál fél bort az aranyos icébe,
Pápainé, nem kell nekünk a bora,
Csak a szivét tegye ki az asztalra.

Pápainé kísértált a kiskertbe,
Föltekint a magos csillagos égre,
Én Istenem, vedd hozzád lölkömet,
Kilenc zsandár veszi el életemet.

"Ez így vót, hogy ez a Pápainé, ez egy ijjen tanyasi
csárdásné vót, ugye kocsmáros. Oda jártak a bétyárok, és
ez a bétyárokkal összejátszott, úgy hogy mindig tudtukra
adta, hogy csendőrök mikor gyűnnek, edugta a bétyárokat a
csendőrök elöl. És több ízben mégtörtént az, hogy mikor a
csendőrök távoznai akartak onnand, akkor a bétyárok tü-
zet adtak a csendőrökre, oszt több csendőrt agyönlüttek".

Csztápán, Farkas Isván, 1916.

Barna Jani

Barna Janit arra kérte babája,
Tegye édesanyját a másvilágra,
Barna Jani kihívta az erdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.

Vérés lett a Barna Jani ruhája,
Majd kimossa Barna Jani babája,
Mosd ki babám a ruhámat fehérre,
Hadd menjek a csendbiztos ur elejbe.

Csendbiztos úr, adjon Isten jó napot!
Adjon Isten Barna Jani, mi bajod?
Csendbiztos ur sivem nyomja a bánat,
Egy kislányért megöltem az anyámat.

Kár volt neked Jani ezt cselekedni,
Egy kislányért az anyádat megölni.
/Csendbiztos ur ő volt az ellenségem,

Nem hagyta a barna kislányt szeretnem/.
Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amejjikfe Barna Janit akasszák,
Fújja a szél fekeket göndör haját,
Más szereti Barna Jani babáját.

Somogyvár/Kupavár/, Szőlomunkás asszonyok/1974.V.24-én/

Esik eső, lóg a szüröm ujja,
A forgószél jobbra-balra fújja,
Fújja a szél a lobogó gyócsingem,
Juhászlegény vót az én kedvesem.

Esik eső az árpatarlóra,
Juhászlegény oldalt fekszik rajta,
Juhászlegény szivefájdalmába,
Éles tört szurt a bal oldalába.

Van már neki igaz fekvőheje,
Ahová a fejét letehesse,
Az orcáját hajnali szél fújja,
Gyenge testét falevel takarja.

Mellette van a pulikutyaja,
Szomorú az, megholt a gazdaja,
Ne sirj Bundás, tereid be a nyáját,
Felejtse el a hüseges gazdaat.

Barcs, Kult.szemlel. felvétel, 1981.

Barna Jani

Barna Janit arra kéri babája,
Édesanyját tegye a másvilágra,
Barna Jani kihívta az erdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jani ruhája,
Nincs jó anyja, ki kimossa tisztára,
Mosd ki babám ingem, gatyám fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elébe.

Csendbiztos ur, adjon Isten jó napot!
Adjon Isten Barna Jani, mi bajod?
Csendbiztos úr, szívem öli a bánat,
Egy kislányér megöltem az anyámat.

Barna Jani, nem fájt-e a te szived,
Amikor a jó anyádat megölted?
Dehogy nem fájt, csak hogy meg nem hasadott,
Mikor mondta, jaj Istenem, meghalok!

Kér volt néked Barna Jani ezt tenni,
Egy kislányér jó anyádat megölni,
Csendbiztos úr, régen volt ellenségem,
Ez a kislány így lehet feleségem.

Jaj, de szépen kifaragták azt a fát,
Amejikke Barna Janit akasszák,
Fujja a szél feket göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.

Csurgó, Borbély Teréz, 1913.

Barna Jani

Barna Janit arra kér babája,
Hogy az anyját vesse ki a világból,
Barna Jani kihivta űmezőre,
Éles kést szűrt edésanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jani ruhája,
Nincsen aki, ki kimossa reája,
Mosd ki babám a ruhámat fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elébe.

Agyon~~l~~sten csendbiztos úr, jó napot!
Agyon ~~l~~sten Barna Jani, mi bajod?
A szívemet elfogta a bubánat,
Egy kislányér megöltem az anyámat.

Kár volt aztat Barna Jani mégténni,
Egy kislányér jó anyádat megölni!
De az anyám ellenségem volt nékem,
Ném akarta, hogy légyén feleségem.

Duna patrján most faragják azt a fát,
Amejjikre Barna Janit akasszák,
Fujja a szél fekete göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.

Pogányszentpéter, Butor Jánosné, 1945.

A mernyei tanító halála

Az iskola eleje, jaj, de sárga,
Ott történt a tanító úr halála,
Tanító urt édesanyja siratja,
Csak egyedül maga volt a gyilkossa.

Esik eső, záporosó zuhogva,
Tanító úr a szobába zokogva,
Elővette a kétsövű puskáját,
Elszántságbú csak kivégezte magát.

Isten veled jó szüleim, elmégyek,
Én már többet tanító itt nem lések,
Bucsut veszek fütől-fátul, virágtól,
Utoljára kedves barátaimtól.

"A szekrénynek az oldalára írta ő maga, osztán fejbe
lütte ő magát.. ő maga szerezte ez, a dallamot azt kitaláták az
emberek, a nép adta neki..."

Kaposvár, Fehér Lajosné, Nebrák Vilma, 1905.

Szarvas István

A dánosi pusztának az aljába,
Élt egy csárda egyedüli magába,
Szarvas István volt annak a gazdája,
Oldalán ült felesége s leánya.

Éfél után égyet ütött az óra,
Alvóra tért az asszony és Teruska,
Szarvas Ist^ván egyedüli magába,
Várja, hogy tán vendég jön a csárdába.

Nem is soká kellett neki várnia,
Egyszerre jó egy cigány-ármádia,
Italt kértek a cigányok szaporán,
Pedig vérre volt szomjas a karaván.

Szarvas István borér mént a pincébe,
Nagy sikoltás jött eközben fülébe,
Siedve tér vissza ő a lakásba,
Feleségét akkor már halva látta.

A leány is szinte ki volt végezve,
A kocsissa od^hvert a söntésbe.
Szarvas István, amind ezeket látta,
Bemenekült a hátulsó szobába,
Nem elég volt, hogy az ajtót rázárta,
A gaz banda gyorsan ugrott utánna.

De baltával azt is hamar kivágták,
Szarvas István életét kiontották.
Mikor a négy étellel így végeztek,
Minden értékes holmit összeszedtek,
Mind aki jól végezte a munkáját, /mindenki.. /

Rádásul fölgyújtották a csárdát.
Tűz láttára összejöttek a népek,
Ekkor látták a borzalmas esetet,
Jéggé fagyott az embernek a vére,
Mindenkinek sűrű könny jött szemébe.
De mindenki csak hamar ezt sejtette,
Ezt csak bizon kóbor cigány téhette.

Börtönben ül régen az a gaz banda,
Igazságos büntetését megkapta.

"Ez igaz volt ám, megtörtén Dánosnál a csárdában"

Kaposvár, Fehér Lajosné, Nebrek Vilma, 1905.

Réti József lánya

Réti József a birös telkesgazda,
Van egy kincse, egyetlen leánya, /... Erzsinevű.../
De a lánya mindig csak sirval járkál:
Édésapja ellenezi babáját.

Kedves apám, né ellenezz babámtól,
Mer/Véget vetek e siralmas világtól,
Nem látsz engöm a templomba eljárni,
Ha szeretőmet nem hagyod hozzám járni.

Két fa között kisütött a holdvilág,
Édésapám, de nehéz az árvaság!
Én is azért választottam szeretőt,
Mert möguntam a magányos életöt.

Délután már kettőt ütött az óra,
Hogy a legény megjelént a kapuba,
Gyere Erzsi, menjünk el hát sétálni,
Ha az apád nem tud engöm kiálni.

Várjál édes, bemegyek az apámhoz,
Mégkérem, hogy eresszen el a bálbo,
És a leány térdre borul apjához,
Kedves apám, hallgasd meg, hogy mit mondok.

Sirval mönt a kisleány a kapuba,
Sirval borult szeretője vállára,
Kedves babám, mondd, hogy mitévő légyek?
A gonosz apám nem ad oda tenéked.

El is mentek a gyászos temetőbe,
Sirva borultak anyjuk körösztyjére,
Édésanyám, bossásd meg, hogy mit teszünk,
Muszáj azt már; egymásé nem lehetünk.

Elmentek a sűrű erdő aljába,
Sirval borultak ott egymás nyakába,
Ugy sirtak ott, mind két árva kisgyerek,
Kinek szülei régesrégen elvesztek.
Szépen szól a debreceni nagyharang,
Huzza aztat tizénhárom vadgalamb,
Gyászba borult erre a falu népe,
Mert/Két szerelmezt visznek a temetőbe.
Gazdag apák, gazdag anyák, halljátok!
Ijjesmiről de sokat tanulhattok,
Ha egy szegény legény gazdag lányt szeret,
Apja, anyja vagyonát ne keresse!

"A dallokat éneköte és citorázta Szaksz Jánosné 44 é. felsőegereszezi lakos, Csurgón, 1959-ben".

Hónap este mènjetek a jegyzőhöz!
Irassátok magatok a nagykönyvbe!
Mert ha ezétet Biró Margit mēgtudja,
A lányomat örökre elátkozsa.

Biró Margit mēgy a vizmérő kútra,
Oj szomorú hirt hallott ő a kútnál,
Alig várja, hogy korsóját mēgtöltse,
Egyenesen Kis Imrének elejbe.

Igaz Imre, hogy tē mēgházasodtál?
A szivemre ij j nagy bánatot hozták,
Igaz Margit, szivem párja, szeress mást,
Ugy is sokáig szerettük mi egymást.

Jól van Imre, add ide a kezedet!
Hadd kívánjak neked boldog életet,
Kilenc kutya hordja az egészséged,
Három napig éljen a feleséged!

Se ég, se föld be nē végye gyomrába,
Boldogságát soha fel nē találja!

Biró Margit elindult hazafelé,
Ha köszönnek, mégcsak el sē fogadja,
Ha köszönnek, mégcsak el sē fogadja,
Hazamént és magát fölakasztotta.

Mesztegyőn Szücs Mária néni énekelte Kövesdi Tibornénak.

Gyilkosság-balladák

Barna Jani

Barna Janit arra kérte babája,
Édesanyját tegye el másvilágra,
Édesanyját kihivta az erdőbe,
Éles kést szúrt édesanyja szívébe.

Véres lett a Barna Jani ruhája,
Nincsen anyja, ki kimossa tisztára,
Mosd ki babám a ruhámat tisztára,
Holnap megyek csöndbiztos udvarába!

Csöndbiztos ur, agyonisten jó ~~(napot)~~ napot!
Agyonisten Jancsi fiam, mi bajod?
Csöndbiztos úr, szívem öli a bánat,
Egy kislányér öltem még a babámat.

Hogy merted ezt Jancsi fiam megténni,
Egy kislányér az anyádat megölni,
Csöndbiztos ur ő volt az ellenségem,
Kit szerettem, nem lehet feleségem.

Arra alá faragják már azt a fát,
Amejjikre Barna Janit akasszák,
Fujja a szél fekete, göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.

- - Pirchoffer Ferencné a kapolyi cigány Orsós Julistól tanulta -

Biró Margit

Hallottátok, mi történt a pusztában?
Biró János Margit nevű lányával?
Biró Margit sok legényt elcsábitott,
De még inkább Kis Imrét bolondított.

Kis Imrének más lány járt az eszében,
Elüzent ő a már a Cserépékhez,
Hogy ő hozzájuk el is fog majd menni,
Zsófi lányuk feleségül elvenni.

El is ment ő egy vasárnapon este,
Cserép Zsófi már a kapuban leste,
Édes csókot, páros csókot is adott,
Kis Imrének az asztalnál hejt adott.

Gpi khorng doledoik (keby' isme'nyek)
epiken dalai

I-pelot

○ Mikor mentem Budapestre
Budapesti törvényszékre,
Ott láttam sok urat ülni,
Engem bémult valamennyi.

Rám olvasták a husz évet,
Szabadulnék, de nem lehet,
Irtam haza az anyámnak,
Küldjön ruhát rab lányának.

El is jött az édesanyám,
Sirva-riva borult reám,
Sirhatsz-rihatsz édesanyám,
Egy lányod volt, az is fáb már.

Gyere velem édesanyám,
Tekintsed még az én cellám,
Tekintsed még az én cellám,
Itt halok még édesanyám.

Mordós, Rozner Józsefné, 1952.

○ Jaj, is orog a szegedi nagy utca,
Szekeredit most kísérik be rajta,
Nyalka csizma van a lábán, vas rajta,
Háztendő van a számára hagyva.

Szekeresn^e elküldte a p^ováját,
Hogy nézné még az ő kedves rab fiát,
De ~~szó~~va szomorúan tér vissza,
Szabad emb^er nem lesz a fia soha.

Már én többet szabad emb^er nem l^észek,
A szegedi nagy fogházba rab l^észek,
Nem sétálok nyájam után s^ehová,
S^em a rózsám ablakjára dalolva.

Andocs, asszonytársaságban

Szombatheli menhej/Körül van falazva,
De sok édesanya/Sírva jár alatta.

Repülj madár, repülj,
Kórházon keresztül!
Repülj el anyámhoz,
Maga van egyedül.

Hogyha kérdi tőled,
Mondd, hogy beteg vagyok,
Szombatheji kórház
Vaságán hervadok.

Testvérek, rokonok,
De hűtlenek vagytok,
A betegágy¹amon
Meg sém látogattok.

Ném fogok meghalni,
Még fogok gyógyulni,
Testvéri jóságtok
Fogom meghálálni.

Hazaménetelem
Csak akkor várjátok,
Majd, ha egy szem buza
Száz keresztet terem.

De az soha nem lesz,
Hogy annyit teremjen,
Igy hát, né várjátok
Hazajövetelem.

Szócsénypusító, Gécség Főzsefne, 1918

Börtönballadák

Ha felmegyek Budapestre,
Budapesti törvényszékre,
Ott látok sok urat ülni,
Engem fognak elítélni.
Elítéltek három évre,
Három hosszú esztendőre,
Irok haza jó anyámnak,
Küldjön ruhát rablányának.
Meg is jött a tiszta ruha,
Sirathatsz már édesanyám,
Sirathatsz már jajszóval is,
Egy lányod vót, rab lett az is.
Anyám, anyám, édesanyám,
Jőjj hát, nézd még kicsi cellám!
Tiszta vas az én nyoszojám,
Itt halok még édesanyám.
Ha meghalok édesanyám,
Ki sirat még engem, anyám?
Még sirat az édesanyám,
Aki gondot visel le rám.
Erdő, erdő, sűrű erdő,
Közepébe rabtemető,
Közepébe halálmadár,
Egyik sirról másikra száll.

Somogyvár/Kupavár/, Gasparics Antalné, 1928. /szőlőkacsozás közben/

Boston ballad's

I. pl.

Szépen felsütött az őszi napsugara
Az aradi várbörtönnek ablakára,
Szánja aztat tizenhárom magyar vitéz,
Ki a tömlőc fenekén a halálra kész.
Mind a tizenhárman voltak/magyaroknál/generális,
Diadalmas,győzedelmes száz csatán is,
Elítélték felségsértő pártütőknek,
Mer a magyar szabadságért harcra keltek.
Uramfia!az ítélet akasztófa,
Mintha gyáva utonállók lettünk volna,
Hát,nem volnánk mi is méltók egy lövésre,
Mi egy katonás férfiút megilletne.
Ki is jöttek tizenhárman szép égsorba,
Szemük előtt állott már az akasztófa.
Damjanichot hagyták végső vértanúnak,
Hogy őróla a magyarok példázzanak,
Odasiét akasztófa közelébe,
Mögöleli,mégcsókolja keservébe.
Istenhózzád szabadságunk kérészfája,
Rajtad halok meg hazámér nemsokára.
Aradi vár,aradi vár halálvölgye,
Hires,nemes nemzetünknek temetője,
A sirunkon vérvirágok viruljanak,
Elfelejtethetlen légyen a halál-nap.

Marcali,Böröcz István,1894. *

Aradi vár, aradi vár hős emléke,
Tizenhárom magyar hősnek az emléke/....temetője/
Szánja aztat tizenhárom magyar vitéz,
Ki a magyar szabadságért meghalni kész.

Fireg-forog a hóhér már a kötéllel,
Számolni fog tizenhárom magyar vitéz életével,
Damjanich meg így kiált fel nyugalmában:
Vigyázz fattyú! el ne borzazd a szakállam!

Somogysámson, Gazda Jenő, 1902

-

Fölsütött az őszi napnak napsugára,
Az aradi vártömlőnek bezártára,
Szánja aztat tizenhárom magyar vitéz,
Ki a tömlőc fenekén már halálra kész.

Szőkedencs, Nagy Károly, 1920.

-

Aradi vár, aradi vár, hősök nyugheje,
Tizenhárom magyar vitéz temetője,
Abba nyugszik tizenhárom magyar vitéz,
Ki a haza-szabadságér meghalni kész.

Fölsütött a ragyogó nap fénysugára,
Jertek elő hős magyarok a halálra!
Számotokra kincs irgalom, nincs kegyelem,
Számotokra páros csillag leszén égen.

Számotokra nincs irgalom, nincs kegyelem,
Számotokra páros csillag lesz az égen.

Nemesdéd, Tislér Katalin, 1900.

Aradi vértanúk

Kisütött a kécő őszi napsugara,
Az aradi vártömlőnek ablakára,
Hívja aztat tizenhárom magyar vitéz,
Ki a magyar szabadságér meghalni kész.
El^{ítélték} sorba mind a tizenhármat,
Szóttek-fontak a nyakukba ezer vádat,
Elnevezték felségsértő pártütőknek,
Kik a magyar szabadságér harcra keltek.

Uramfia, az ítélet, akasztófa,
Mintha gyáva utonállók lettek volna,
Mintha méltók sem volnának egy lövésre,
Katonákhoz, fárfiakhoz illő végre!?

Nyillik már a börtönajtó rag-vaszárja,
Készüljete hű magyarok a halálra!
Bucsuztatok el egymástól mindörökre,
Ugy menyjete, úgy szálljatok fél a mennybe.

Ki is jöttek vérső szívvél, halaványan,
Elbucsuztak egy pár szóval katonássan,
Gyerünk fiúk az Istenhez fél az égbe,
Hadd fordítsa szemeit a magyar népre.

Hej, de boldog, kit elsőnek nevezének,
Ki a halált legelőször ölelé meg,
Hej, de akit legvégsőnek hagytak háttá,
Ki bajtársi szenvedését végiglátta.

Danjenickot hagyták végső vértanúnak,
Aki mindig a csatába elől állott/haladt/,
Kegyetlenül haragszik rá minden német,
Szántalanszor végigverte ökelméket.

Ott áll köztünk mankójára támaszkodva,
Mint egy félbendüledező templomtornya,
Mint egy tigris, mej vas közé vagyon zárva,
Ingerkedő gyermekserég játékára.

Dörgő villám! ezék hát az én biráim?
Kiket összetörtek az én katonáim!
Hondhatom, hogy derék hősök, szép vitézek,
Nincs is kedvem az élthez, ha rájuk nézek.

És megállott ojjan hőssen, ojjan bátran,
Mintha honvédek közt állna a csatában,
Bajtársai már ott függnek már előtte,
Őt is viszik, ő is ballag már előre.

És megállott akasztófa közelébe,
Hegöleli, megcsókolja későrvébe,
Istenhozzád szabadságharc bitófája!
Rajtad halok még hazámért némsokára.
Sűrög-forog már a hóhér a kötéllel,
Számolni égy magyar hősnek életével,
Damjanich most így kiált fél nyugalmában,
Vigyázz hattyú, fél né borzazd szép szakállam!
Mintha, amit szenved, ^{nem} is, halál lenne,
Mintha ^{hásem} nem is sirba, balba menne,
A mémetak buta képpel bámulának,
Mij bátran mond jó éjszakát e világnak.
Aradi vár, aradi vár, halálvölgye,
Tizenhárom magyar hősnek temetője,
Nyiljon ki a környékén a sirvirág is,
Felejtethetlen legyen a haláluk is!

"Németh Jenőtől, mernyei, tanultam, de már meghalt a háboruban!"

Büssü, Nagy Mózes Lajos, 1911.

Az arvokli dízelúszárak

Arvokli víztoronyok

Ipld.

Trónörökös balladája

Márványkőből van a Rudolf keresztje,
Rá van írva, trónörökös a neve,
Trónörökös, mér ölted még magadat,
Ném sajnáltad Stefánia párodát?

Márványkőből van a Tisza fenske,
Gyöngé vagy tő babám a szerélemre,
Ne nézd babám az én gyöngeségemét,
Gyöngé karom gyöngén ölel tégedét.

Siófok/Vonyarcvashagy/Kuti Józsefné, 1885.

Ferenc Jóska, mikor Bécsbe utazott,
Három magyar bakával találkozott,
Kérde tőlük, ó, fiaim, mi újság?
Nagy az adó, nem bírja Magyarország.

} megismétli

Még halt Rudolf, márványkő a körösztje,
Rá van írva, trónörökös a neve,
Trónörökös, mér ölted még magadat?
Gyászba hagyta /o/ szép Magyarországotat.

} megismétli

Daté, Horváth, Ferenc, 1913.

A trónörökös balladája

Vadászháznak sárga/szürke/ a fala,
Bent van a királynak a fia,
Puskával agyonlőtte a babáját,
Azután agyonlőtte magát.

Meglőttem magamat fegyverrel,
Folyik piros vérem a földre,
Még a piros vérem földre folydogál,
Mellettem a babám meghalt már.

Meghalt a királynak a fia,
A király csendesesen siratja,
Fújják a trombitát, verik a dobot,
Szólnak a szomorú harangok.

Vecsera Mária mit gondolt?
A trónörökössel felcsapott,
Koronát nem tették fel a fejére,
Éles golyó ment a szivébe.

- "1906-ban hallottam először Göllén, 1925-ben Kaposulán utoljára"

Nagyberki, Gelencsér Sándor, 1896/énekelte Marcaliban magnóba/

--

Elvágtam az ujjam..dallamára

Márványkőből van a Rudolf körösztje,
Rá van írva, trónörökös a neve,
Trónörökös, mér ölted meg magadat,
Nem sajnáltad Stefánia párodat?

Márványkőből van a Tisza feneke,
Gyenge vagy te babám a szerelemre,
Ne nézd babám az én gyengeségemet,
Gyöngé karom gyöngén ölel tégedet.

Szena, Zóka Gyurkó Jánosné, 1904.

(Rudolf Hoeg.)

A trimonothas ~~hott~~. kall.

I. feld.

Jó reggelt te szép kislán,
Igy mondá a vadász,
Jó reggelt te szép kislány!
Mit keresel ij korán
Ennek az edrőne a sűrű közepén?
Kék iboját szödök én,
Igy mondá a leány,
Kék iboját szödök én,
A fővadászt várom én
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.
Jer ide te szép vadász,
Igy mondá a leány,
Jer ide te szép vadász,
Csókot is kapsz, maj meglásd,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.
Puskámtol nem möhetek,
Igy mondá a vadász,
Puskámtol nem möhetök,
Szeretőd nem löhetök,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.
Tödd a puskát a földre/fűre/
Igy mondá a leány,
Tödd a puskár a fűre,
Gyere, ülj az ölembe,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.
Lovamtol nem möhetek,
Igy mondá a vadász,
Lovamtol nem möhetök,
Szeretőd nem löhetök,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.
Kösd a lovad a fához,
Igy mondá a leány,
Kösd a lovad a fához,
Gyere a Mariskádhoz,
Ennek az erdőnek sűrű közepén.

Kutyámtól nem möhetők,
Igy mondá a vadász,
Kutyámtól nem möhetők,
Szeretőd nem löhetők,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Hadd a kutyát ugatni,
Igy mondá a vadász,
Hadd a kutyát ugatni,
Gyere velem mulatni,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Látom lányom, hogy vag vagy,
Igy mondá a vadász,
Látom lányom, hogy vag vagy,
Én apád, te lányom vagy,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Vödd föl apám a puskád,
Igy mondá a leány,
Vödd föl apám a pustát,
Lódd agyon a Mariskád,
Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Somogyudvarhely, Asszonytársaságban/ahol különböző
pusztákról betelepült summások élnek ma már együtt, s
egymástól tanulták a balladákat/.

A vadász és az epréslány

Jó reggelt kisleány, így mondá ő,

Jó reggelt te kisleány,

Mit keresel ily korán

Ebben az erdőben, ebben a sűrűben.

Epret szedni jöttem én, így mondá ő,

Epret szedni jöttem én,

A rózsámat várom én,

Ebben az erdőben, ebben a sűrűben.

Jó reggelt főerdész, így mondá ő,

Jó reggelt te fővadász,

Mit keresel ily korán

Ebben az erdőben, ebben a sűrűben.

Ezt az erdőt járom én, így mondá ő,

Ezt az erdőt járom én,

Szép kislányt keresek én,

Ebben.... stb.

Hallot-e te kisleány, így mondá ő,

Ne várjad a te rózsád,

Leszek neked a babád,

Ebben a stb.

Hallod-e te kisleány, így mondá ő,

Hol lakik édesanyád,

Hogy eprészni magad jársz,

Ebben a ... stb.

Nem él már az én anyám, így mondá ő,

Meghalt az édesanyám,

Rég elhagyta az apám

Ebben a stb.

Hallod-e te kisleány, így mondá ő,

Hallod-e te kisleány,

Leányom vagy, nem babám,

Ebben az..... stb.

Fogjad apám a puskát, így mondá ő,

Fogd rám apám a puskát,

Lódd agyon a Mariskád

Ebben az erdőben, ebben a sűrűben

"Adatközlő volt 1910-ben Göllén Pintér Erzsébet 17 éves napszámos"

~~/Keringő dallama van és hosszú meséje/~~ - Dombóvár, Gekncsér S. 1896.

(Szécsényi vers)

Jó reggel te szép leány,

Igy mondá ő,

Jó reggelt te szép kislány!

Mit keresel ijj korán, ~~szécsényi vers~~

Ennek az erdőnek sűrű közepén?

Ibojákat szedek én, így mondá ő,

Ibojákat szedek én,

A szép vadászt várom én

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Jer közelébb szép vadász, így mondá ő,

Jer közelébb szép vadász,

Csókot is kapsz, nemcsak mást,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

A lovamtól nem mehetek, így mondá ő,

A lovamtól sem mehetek,

Szeretőd sem lehetek,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Kösd a lovad a fához,

Te meg gyere babádhhoz,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Kutyámtól sem mehetek, így mondá ő,

A kutyámtól sem mehetek,

Szeretőd sem lehetek,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Küldd a kutyád ugatni,

Te meg gyere játszani,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Látom lányom, hogy vak vagy,

Látom lányom, hogy vak vagy,

Apád vagyok, lányom vagy,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Töltsd meg apám a puskát, így mondá ő,

Töltsd meg apám a puskád,

Lódd agyon az Iluskád,

Ennek az erdőnek a sűrű közepén.

Csurgó, Borbély Teréz, 1913.

+ vordere is epizelony

I pl.

Felvezetlek grófi palotámba,
Urat látsz ott száz fényes szobába,
Karjaim közt boldogan fogsz élni,
Szebb életet nem fognál cserélni.

Nem kell nékem grófi palotája,
De még ugy se száz fényes szobája,
Mert a babám nem hagyom el soha,
Száz gróflányér nem adnám én oda.

Megállj, megállj, büszke juhászlegény!
Tudod-e, hogy feleséged leszek,
Mert a babád nem fog soká élni,
Pirozs vére földet fog áztatni.

Megállj gróflány, e szavadér meghalsz!
Mert a babám meg akarod ölni,
Palotádból kiloplak egy éjjel,
Kutyáimmal szaggattatlak széjjel.

Jön a Pandúr szuronyos puskával,
Gróf-kisasszonyt viszi a börtönbe,
Pandúr, pandúr, bocsássál meg nékem,
Életemet adom a juhászért.

Nagyberki, Szilágyi István, 1907

"Ezt a nótát egy gamási kovácslegénytől tanultam"

A hegytetőn büszkén áll egy kastéj,
Udvarában négylovas hintót néz,
Gróf lakik ott, *lánya* megy sétálni,
Az erdőbe gyöngyvirágot szédni.
Állj meg kocsis, *hintómból* kiszállok,
Mert valami különösset hallok,
Míntha fújnak száz meg száz trombitát,
Ojjan szépen szólnak lent a birkák.

Közüllük jön valami szép dalszó,
Amijjent még sohasem hallottam,
Örültem, hogy juhászt bevonthatom, */a juhászt hallhatom/*
Oda megyek, ha mingyár még is halok.
"-aszongya a kocsis-"

Ó, kisasszony, ugyan mi baj érte,
Hogy a színe nagyon megváltozott?
Ojjan lett, mint elsárgult falevél,
Ménjünk haza, nagy baj érheti még.

Jó kocsisom, nagy lett az én bajom,
Mert a juhászt sehol nem találom,
Csak az a szép nótája hallatszik,
Hangjától az egész vidék hangzik.

Édesanyám, eresszen el hozzá,
Fáj ~~é~~szivem, meghalok utána,
Nem eresztlek, sirba tesz az éjjel,
Hogy egy szegény juhász lesz a vejem.

Azért ~~é~~titkon leméntem a hegy aljába,
Leskelődni a szegény juhászra,
Megláttam őt, ott ült a hegy alján,
Mellette ~~é~~van egy szép barna kislány.

Megálltam egy rózsabokor mellett,
A szerelem elnyomta szívemet,
Mer még ijjen szép legényt nem láttam,
Féltem tőle, *de* megszóllítottam.

Hallod-e te szegény juhászlegény,
Tudod-e, hogy nagyon szeretlek én,
Fényes várát grófi palotába
Adok néked, hagyd el a babádat.

Amint a hegyről a Völgybe néztem át,
Ott láttam három grófit, Ki csónakban halász.
A legifjabbik gróf, Ki a csónak szélén állt,
Kezében aranyserleg, Nyújtá vörösborát.
Nem kell nékem a bor, Hisz úgy sém ihatom,
Mert én szegény lányka, Te gazdag gróf vala.
Ha té szegény vagy, Mincsen vagyonod,
Gondolj a forró lángra, Mejj szivemben lobog.
De én nem bírok Lángra gondolni,
Inkább zárdába mégyek És fátyolt teszrek fél.
Ha té zárdába méssz És fátyolt tésszel fél,
Addig kereslek téged, Mig szivem fél nem lel.
Harangoznak, harangoznak, Engöm a zárdába hagynak,
Leválták hosszú hajamat, Elvették boldogságomat.
Isten veled te jó tesvér, Aki mingig úgy szeretted,
Isten veled, most légy boldog, Én a zárdába méghalok.
Isten veled édsanyám, Aki gondot viseltél rám,
Isten veled, Most légy boldog, Én a zárdába méghalok.
Ha nem adjátok, én-szivemnek szerelmét,
Fölgyútom a zárdát, A szentek lakhejét.

Somogyudvarhely, Asszonytársaság, akik summáslány-ko-
rukban "találták ki", ill. egymástól tanulták az ak-
kor divatos "szerelmi nótát". Többen énekeltek össze.
Mint hogy a gazdag és szegény viszonyát érezték ki ebből a
balladából, nyomban rákezdték egy újabb "summásnótára"/müdal/; ill.
"béresdalra": (ami után előzőleg már érdeklődtem)

Béreslegény létt belőlem,
Mikor suhancá löttem,
Hol szántottam, hol arattam,
Hasznot hajtott a szorgalmam az úrnak.

Besoroztak karonának,
Ragyogó fégyvert adának,
Hogy megvédjem kendték nyáját,
A magyarok szép hazáját az úrnak.
Ami mégis legjobban fájt,
Szerettem egy barna kislányt,
Feleségül nem vöhettem,
Mer én soha nem tötszéttem az úrnak.
Urak, urak, büszke urak,
Az itélet kürtjén fújnak,
Még van írva, hegyen-völgyön,
Van már pokol itt a földön az úrnak.

Somogyudvarhelyi summás-asszonyok.

Grófi lányom, ugyan mi a bajod?
Hogy így elváltozott a szép arcod,
Ojjan voltál, mint pünkösdirózsa,
Mint hajnalba a szép téarózsza.

Édesanyám nagy lett az én bajom,
A szerelem elfogja szívemet,
A szerelem elfogja szívemet,
Hogy egy szegény juhász legyén vejed.

Grófi lányom, ugyan, ez nem lehet!
Hogy egy szegény legény legyén vejem,
Hogy egy szegény legény legyén vejem,
Mer a vagyont nem eresztem véled.

"_dásnap reggel a gróflány felébredt, osztán nem nyugodott meg a
sorsába, főbérelt egy másik gróflegényt, akkor mondta neki, szongya
menj el!:

Amott lent a hegység oldalába
A két juhász fekete subában,
Amint ottan ketten beszélgetnek,
Négy a gazdag, így szól a szegénynek,
Hallod-e te szegény juhászlegény?
Nézzé pénzzel ez a kövér orszény!
Megveszem a szegényséret tőled,
Rádásul add a szeretődöt!

De ez a pénz csak foglaló lenne,
Ezer annyi meg a borra való,
A nagy világot adnám rádásul,
A szeretődöt mégsem adnám másnak.
A nagy világot adnám rádásul,
Szeretődnek méghasadna szive.

Ha az a pénz egyszer mind elfogyna,
Se pénzem, se szeretőd se volna,
Akkor lennék csak igazán szegény,
Szegény legény, szegény juhászlegény.

Szöllőgyörök, Váczi István, 1909.

A gróflány és a juhász

A hegytetőn büszkén áll egy kastély,
Odalába négylovas hintó mén,
Gróf lakik ott, lánya megy sétálni,
Zöld erdőbe gyöngyvirágot szedni.

Megállj kocsis, kicsimről leszállok!
Mert valami különösset hallok,
Mintha fujnak száz meg száz trombitát,
Ojjan szépen szólnak lent a birkák.

Közébe gyűm egy valami szép hang,
Már én ijjet sohasé hallottam,
Férfi hangja az, amit hallok én,
Csek nem tudom, hogy juhászt hol lelhetém

Gróf kisasszony, ugyan mi baj érte?
Hogy így elváltozott a szép színe,
Ojjan, mint az elsárgult falevél,
Ménjünk haza, mert baj érheti még.

Jó kocsisom, nagy lett az én bajom,
Mert a juhászt sehol sem találom,
Csak az a szép nőti hallatszik,
Hangjától az egész vidék hangzik.

Lejjeb megyek, le a hegy aljába,
Leskelődve a szegény juhászra,
Megtalálta, ott tilt a hegy alján,
Melléte volt egy szép barna kislány.

Mejállok egy csipkebokor mellett,
A szerelem úgy elfogja szívemet,
Mer én ijjen szép legényt nem láttam,
Féltemben azért megszólítottam.

Hallod-e te szegény juhászlegény!
Tudod-e, hogy nagyon szeretlek én,
Fényes várát, grófi palotámat,
Neked adom, hagyd el a babádat.

Nem köll nékem a fényes palotád,
De még úgy sē, a száz fényes szobád,
Mer a babám ~~X~~ nem hagyom el soha,
Száz gróflányér nem is adnám oda.

Gröflöng er a jukóur

höney (strófa) keveradlík

Csali Pista

2
Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Csali Pista a kocsmába kesereg,
Kocsmárosné bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki srtázsára.

Édesanyám, én a strázsát nem állom,
Amott jön már Kilenc zsandár lóháton,
Csali Pista nemvette ezt tréfára,
Fölpattant a Cifra nevű lovára.

Cifra lova viszi őtet messzire,
Egyenest a Bakony erdő méjébe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Csali Pistát ott fogták el örökre.

Megüzenem én a feleségemnek,
Gondját viselje a kisgyermekemnek,
Se csikósnak, se gujásnak ne adja,
Apja után a betyárságot tanulja.

Mosdós, Pávaköri tag

Csöndes Pista

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Csöndes Pista a csárdába keserög,
Csaplárosné, azt az égyet meghagyom,
Legszebb lányát állítsa ki strázsára.

Édesanyám, én a trázsát nem állom,
Onnod alól jönnek már a zsandárok,
Csöndes Pista nem vette azt tréfára,
Fölugrott a pejparipa hátára.

Kis pejlova elvitte őt messzire,
Elvitte a Bakony erdő szélére,
Kis pejlova megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Csöndes Pistát örökre.

Zsandárkáplár, azt az égyet meghagyom,
Egy fiam van, az a légyen katona,
Né tanítsák sem béres, sem gujásnak,
Azt az égyet tanítsák bétyárnak.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902.

Cseri Jóska

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Cseri Jóska a csárdába kiserög,
Kocsmárosné, bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki a posztra.

Édesanyám én a posztra nem állok,
Ott jönnek a felszerelő zsandárok,
Cseri Jóska sem vőtte ezt tréfára,
Felpattant a kis pejlova hátára.

Kis pejlova el is vitte odáig,
Egészen a Bakony erdő aljáig,
Lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Cseri Jóskát örökre.

Cseri Jóskát fültették a kocsiira,
Sirval nézte, merre járt a pejlova,
Azt felelte rá a zsandárkapitány,
Cseri Jóska nem ülsz többé paripán.

Azt üzenem én a feleségemnek,
Gondját viselje a kisgyermekemnek,
Ne nevelje sem csikósnak, gujásnak,
Azt az éggvet taníttassa betyárnak.

Tab/Nagyarkád/, Kiss János, 1907.

Csali Pista

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Csali Pista a kocsmába kiserög,
Kocsmárosné, bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki strázsára.

Édesanyám, én a strázsát nem állom,
Amott jön már kilenc zsandár lóháton,
Csali Pista nem vőtte ezt tréfára,
Felpattant a Cifra nevi lovára.

Cifra lova viszi őtet messzire,
Egyenest a Bakony erdő méjjébe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Csali Pistát ott fogták el örökre.

Megüzenem én a feleségemnek,
Gondját viselje a két gyermekemnek,
Sé csikósnak, sé gujásnak ne adja,
Apja után a betyárságot tanulja.

Mosdós, Merthát Gyuláné, 1951.

Esik esső, nagyon szépen csöpörög,
Csali Pista a kocsmába köserög,
Csaplárosné hozzon bort az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki strázsára.

Édesanyám én strázsának nem állok,
Mert engémet elfognak a zsandárok,
Csali Pista nem vötte ezt tréfára,
Felugrott a kis pejlova hátára.

Kis pejlovam vigy el engém messzire,
A bakonyi erdő sűrű méjjébe;
A lovam lába megbotlott egy fenyőbe,
Ugy fogtak el ott engémet örökre.

Arra kérem a főzsandár urakat,
Kis pejlovam né lőjjék el alulam,
Ejnye, az a kutya bétyár mindenit,
Lovát félti, nem a maga életit.

Csali Pistát fölteszik a kocsira,
Még azt kérdi, hol van az ő pejlova?
Elvezették azt a maga utjára,
Te meg pedig pihensz örök fegyházba.

Beizentem kedves feleségemnek,
Viselje gondját három kisgyermekemnek,
Sem kanásznak, sem juhásznak né adja,
Mert ott csak a bétyárságot tanulja.

Csombárd/Osztópán/, Ivánczai Imre, 1904.

Csali Pista

Csali Pistát elfogták az erdőbe,
Elvitték a nagynyíresi börtönbe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Igy fogták el Csali Pistát örökre.

Kis pejloba azt nyeríti magába,
Azt nyeríti, fogval van a gazdája,
Adjanak neki szénát zabot eleget,
Gazdájának vetett ágyat, ha lehet.

Csali Pista levelet irt anyjának,
Gondját viselje az égy kisfiának,
Sem gulásnak, sem csikósnek né adja,
Ott is csak a bétyárságot tanulja.

Édesanyám csikós leszek, nem bétyár,
Ostort fogok a kezembe, karkást,
Kiválasztok három szilajt, hat derest,
Engem a vármegye hiába keres.

Csurzó. Borbély Teréz. 1913.

Csukd be pógár istállódat,
Mert ehajtják a tinódat,
Bácska felé elballagtunk,
De sok tinót elhajtottunk.

Hajnal előtt éjféltájba,
Mentünk be az istállóba,
Sok jászolt üressen hagyunk,
De sok embért megrékatunk.

"Nagyapámtu, Kiss Lajostul, aki 1870-ben született Látványba"

Büssi. Nagy Mózes Lajos. 1914.

Mikor mentem hazafelé,
A széplaki csárda felé,
Mire körültekintettem,
Kilenc zsendár állt mellettem.

Zsendár urak, mit akarnak,
Talán vasalni akarnak?
Nem akarunk mi vasalni,
Lovat jöttünk vásárolni.

Kis pej lovam nem eladó,
Nem is zsendár alá való,
Mert ha arra zsendár ülne,
Még a madár is rab lenne.

Matcali / Zala / Badacsony / Lajos, 1909.

2
Nem messze van ide Kismargita,
Aztat a viz kröskörül fojja,
Közepébe a bakonyi csárda,
Benne mulat egy bétvár bujába.

Jó estét te szép csaplárosné!
Hát, ez a szép szilaj csikó kié?
Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy félórája.

Küldje ki hát nekünk a gazdáját!
Nem bántjuk mi, csak adja még magát,
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, vigyék el a lovam!

Kis pejlovam nem annyira bánom,
Csak a nyereg-szerszámom sajnálom,
Szügyellője a bugyellárisom,
Benne hever százezer forintom.

Egyet adtam a kis pejlovamért,
Másodikat rávaló szerszámért,
Harmadikat egy szép barna lányért,
Kit nem adnék széles nagy világot.

Adánd, Haklik Sándor, 1908. ~~X~~

Cseli/Pista/Jóska

○ Esik eső, szép csöndessen csöpörög,
Cseli Pista a csárdába köserög,
Szép csárdásné, bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki reposztra.

Édösanyám, én a poszton nem állok,
Most jönnek a fölfegyverzött zsandárok,
Cseli Jóska nem vötte ezt tréfára,
Felugrott a kis pejlova hátára.

Kis pejlova elvitte egy messzire,
Elvitte a Bakony erdő szélére,
Kis pejlova megbotlott egy fenyőbe,
Cseli Jóskát ott fogták el örökre.

Cseli Jóskát föltették a kocsira,
Azt kérdi, hogy hol van az ő pejlova?
Megállj Jóska, nem jársz többé paripán,
Megállj Jóska, nem jársz többé paripán!

Megizenem, sej, a feleségemnek,
Gondját visse az egy gyermekömnek,
Né tanítsa sem gujásnak, sem másnak,
Azt az eggyet taníttassa béttyárnak!

Béttyár vagyok, az apám is nem volt más,
Béttyár vagyok, Cseli Jóska a nevem,
Huncfut béttyár hol öszi a vacsorát?
Zöld erdőben süti a nyers szalonnát.

A markába csöpögteti a zsirját,
Avval kenyi fekete, göndör haját.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1906, Mátészalka, 1898.

Cseli Pista

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Cseli Pista a csárdába keserög,
Kocsmárosné bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki a posztra.

Édesanyám én a posztra nem állok,
Mert jönnek a fölfegyverzett zsandárok,
Cseli Pista nem vette azt tréfára,
Fölpattant a kis pejlova hátára.

Kis Pejlova viszi-viszi messzire,
Igyen-igyen Bakony erdő szélébe,
Lova lába mégbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Cseli Pistát örökre.

Cseli Pistát föltették a kocsira,
Busan kérdi, hol az ő kis pejlova?
Azt feleli már a zsandárkapitány,
Pista fiam, nem ülsz többé paripán.

Mégüzenem én a feleségemnek,
Gondját viselje az én gyermekemnek,
Né tanítsa sé esikósnak, gújásnak,
Azt az égyet tanítsa be bétyárnak.

Cseli Pista hol eszi a vacsorát?
Zöld erdőbe süti a nyers szalonnát,
Jobbkezevel csöpögteti a zsirját,
Avval kenyi fekete, göndör haját.

Nagyberény, Szántó Ferenc, 1918.

Csali Pista

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Csali Pista a csárdába keserög,
Kocsmárosné bort hozzon az asztalra,
Marcsa lányát állítsa ki a posztra,
Anyám, anyám, én a posztot nem állom,
Onnad alol jönnek már a zsandárok,
Csali Pista nem vötte ezt tréfára,
Fölugrott a kis pejlova hátára.

Csali Pista elugratott messzire,
Messzi, messzi, Bakony erdő szélébe,
Lova lába megbotlott a fenyőbe,
Csali Pistát ott fogták el örökre.

Csali Pistát föltötték a kocsira,
Csak azt kérdi, hol van az ő pejlova?
Büszkén mondja a zsandár főkapitány,
Csali Pista nem ülsz többet paripán.

Csali Pista méghagyta feleségének,
Dondját viselje a gyemekének,
Hogy né adja sem csikósnak, gujásnak,
Azt az égyet taníttassa bétyárnak.

Legszlómajom, Dömötörfi János 1897.

Cseri Jóska

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Cseri Jóska a csárdába keserög,
Kocsmárosné, bort hozzon az asztalra,
Legszebb lányát állítsa ki a posztra.

Édesanyám én a posztra nem állok,
Ott jönnek a fölszerelő zsandárok,
Cseri Jóska nem vötte ezt tréfára,
Felpattant a kis pejlova hátára.

Kis pejlova el is vitte odáig,
Egészen a Bakony erdő aljáig,
Lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogtál el Cseri Jóskát örökre.

Cseri Jóskát föltötték a kocsira,
Sirval nézte, merre járt a pejlova,
Azt felelte rá a zsnadárkapitány,
Cseri Jóska nem ülsz többé paripán.

Azt üzenem én a feleségemnek,
Gondját viselje a kisgyermekémnek,
Ne nevelje sem csikósnak, gujásnak,
Azt az égyet taníttassa bétyárnak.

Tab, Kiss János, 1907.

Cseli Bandi

Esik eső, szép csendesesen csöpörög,
Cseli Bandi a csárdába köserög,
Szép csádásné bort hozzon az asztalra,
Legszöbblányát állítsa ki strázsára.

Édösanyám strázsa-kislány nem löszök,
Megjöttek a fölfegyverzött vitézek,
Cseli Bandi nem vötte ezt tréfára,
Fölugrott a kis pejlova hátára.

Kis pejlova el izz vitte messzire,
Igyenöst a Bakony erdő szélire,
Lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Cseli Bandit örökre.

Cseli Bandit föltötték a kocsira,
Azt kérdezi, hol van az ő pejlova?
Azt feleli rá a zsandárkapitány,
Cseli Bandi nem jársz többé paripán.

Mögizenem én a feleségemnek,
Viseldje gondját a két gyermekömnek,
Né tanítsa se csikósnak, se gujásnak,
Mind a kettőt nevelje föl bétvárnak.

Betyár vagyok, Cseli Bandi a nevem,
Nevemet is bétvárossan viselöm,
Betyár vagyok, apám se volt sémmit más,
Nyakamba a bétvársubám, karikás.

Betyár vagyok, az apám is se volt más,
Zöld erdőbe sütötte a szalonnát,
Bal kezébe csöpögtette a zsirgyát,
Azzal kenye feket göndör haját.

Szilvásszentmárton, Kinder Pálné, 1914.

Esik eső, szép csöndesen csöpörög,
Cseri Bandi a korcsmába köserög,
Azt mondja a csaplásrosné asszonynak,
Legszöbblányát állítsa kia a posztra,
Cseri Bandi, én a posztra nem állok,
Megjöttek a fölfegyverzött zendárok,
Cseri Bandi nem vötte ezt tréfára,
Fölpattant a kis pejloba hátára.

Kis pejlova el izz vitte messzire,
Igyenöst a Bakony erdő szélére,

Lova lába mögbotlott egy fenyőbe,
Ott fogták el Cseri BANDIT ÖRÖKRE;

Szilvásszentmárton, Lukács Fanni, 1934. Stb. a fontek szövegét

SELI FOSKA

CSALI FISTA

Bene Vendel

Bene Vendel hétszeles bőgatyája,
Elvázott a kisbárányi csárdába,
Moss ki anyám ingöm, gatyám fehérre,
Holnap megyek a főbíró elébe.

Agyonisten főbíró ur jónapot!
Agyonisten Vendel fiam, mi bajod?
Nem nagy a baj főbíró ur, ha mondom,
Kedvesemet megöltem a minapon.

Nem nagy a baj főbíró ur, ha mondom,
Bojtáromat megöltem a minapon.

Főbíró ur, csak egy az én kérésem,
Ezt a csekéjt engedje el énnékem,
Nem engedem édes fiam, nem lehet,
A nagykönyvbe beirták a nevedet./rabkönyvbe/

Bene Vendel levelet irt anyjának,
Puha vánkost küldjön fejealjának,
Édesanyja azt írja a fiának,
Bodor haját tégye fejealjának.

Édesanyja visszaizent fiának,
Bétyárgyerek nem illeti a vánkos.

Kaposvári börtönajtó de sárga,
Oda van a Bene Vendel bezárva,
Börtönajtó vasajtója hasadj meg,
Bene Vendel soha sé szabadulj meg.

Böhönye, Kaszás János, 1904.

Bene Vendel

Bene Vendel tizenhat szél gatyája,
Elszennyozik a kaposi fegyházba,
Moss ki babám ingem, gatyám fehérre,
Holnap megyek csöndbiztos ur elébe.

Csőndbiztos ur, agyonisten jó napot!
Agyonisten Bene vendel, mi bajod?
Csöndbiztos ur, nem ölég az én bajom,
Bojtáromat agyonlöttem az uton.

Arra kérem csöndbiztos uramat,
Engedje el azt a csökél bajomat,
Későn van már Bene Vendel, nem lehet,
Ilpvába elküldtem a nevedet.

Somgyásámsón, Gazda Jenő, 1902

0
Elől jön már a zsandár, a kapitány,
Azt kérdezi/Hová való születés vagy te betyár?
Fölső-Somogy, Kisbár lett az én hazám,
Keservessen nevelt az édesanyám.

Ejnye, betyár, tedd össze a kezedet,
Hagy kísérjünk a vármegyeház elejbe,
Hat zsandárnak nincsen annyi hatalma,
Ki engem a nyájamtól elhajtana.

Mert én azért nem válok még nyájamtól,
Mig számadóm ki nem jön a csárdából.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902.

Kormos Pista

Kormos Pistát Simongáton elfogták,
Mingyár az urak elejbe hajtották,
Mind együtt volt viceispán, alispán,
Kérdik tőle, hány lovat loptál István?

Loptam vóna ötö, hatot, hetet is,
Mégse jutott az uraknak csak egy is,
Loptam vóna ötvant, hatvant, hetvent is,
Jutott vóna az uraknak csak egy is.

Kérem alázatosan az urakat,
Engedjék el ezt a csekél bajomat,
Hajtok ollan daruszőrü paripát,
Kivel fölszántom az urak udvarát.

Karád, Keeka Magda, ^{Hová?} ~~1889~~ ¹⁸⁸⁸

Patkó Pista

D ? (Patkó Pista nem uri nemből való,
Nem köll néki selyempaplany-takaró,
Nem köll néki felesége párnája,
Beéri a tizenhat szél gatyája.

Varjaskér, Hosszu Lázás, 1898.

Patkó

Hirés betyár vagyok,
Patkó az én nevem,
Kilenc vármégye is
Kerestet engemét,
A kilenc vármégye
Kerestet engemét,
De a híres Patkót
Séhol nem találják.

Loptam lovat, lopok,
Kilenc vármegyében,
Kilenc vármegyében,
Kilenc kötőfékkal,
Akkor sem találnak
Kilenc vármegyében.

Örzsikém, angyalom!
Lehajtom fejemet,
Ha valamit hallol,
Keltsél föl engemét,
Örzsikám, galambom,
Lehajtom fejemet,
Valami zajt hallol,
Keltsél föl engemét!

Jönnék, má zörgetnek,
Engemét keresnek,
Jönnék, már zörgetnek,
Engemét keresnek,
Ha téged elvisznek,
Hát én hova légyek?

Erzsikém, angyalom,
Ülj föl a lovamra,
Erzsikám, galambom,
Ülj föl a lovamra,
Ugy vigyázok tērád,
Mind saját magamra.

Nagyberki, Szilágyi István, 1907.

Patkó az én nevem,
Hirés betyár vagyok.
Tizenkét vármégye
Kerülője vagyok.
Tizenkét vármégye
El sem foghat engem,
Mer a sűrű erdők
Eltakarnak engem.

Hallottátok hírét
Zalaegerszégnek?
Ott fogtak el engem
A tollas legények,
Kihuzták elejbém
A szélfogó hálót
Ugy fogtak el engem,
Mint egy utonállót.

Angyalom, Mariskám,
Ülj föl a lovamra,
Ugy vigyázok tērád,
Mint sajátmagamra,
Lovam sarkantyuzom,
A Drávát átugratom,
Zsandárok kezébe
Magam mégsem adom.
Bakony az én tanyám,
Az a híres hegység,
Kilövő fegyverem;
Tudják, hogy én vagyok,
Piros szép orcádra
Páros csókot adok.

Tapsony, ? 1931.
adatpótlás

Patkó

Patkó az én nevem,
Hités betyár vagyok,
Tizenkét vármegye
Kerestöt engömet.
Hégyeket, völgyeket
Mind összejárkálják,
De a híres betyárt
Sehol nem találják.

Zörgetik az ajtót,
Ébredjél föl Patkó!
Jönnek a zsandárok,
Téged elrabolnak,
Angyalom, Mariskám,
Ülj föl a lovamra,
Terád úgy vigyázok,
Mint saját magamra.

A lovam sarkantyuzom,
A Tiszát átuszatom,
Zsandárok kezébe
Sehol nem juthatok.
Lovam sarkantyuzom,
Tiszát átugratom,
Zsandárok kezébe,
Séhogynem juthatom.

Kitették számomra
Az elfogó hálót,
Ugy fogtak el engem,
Mind egy utonállót,
Be is záratták rám
A nagy vasrács-ajtót,
De én nem tagadom,
Hogy én betyár vagyok.

Osztopán, Farkas István, 1916

Hirös betyár vagyok,
Patkó az én nevem,
Az egész vármegye
Kerestetett engöm,
Högyeket, völgyeket
Mind összejárkálják,
A híres betyárlegényt
Seholse találják.

Bözsikém, angyalom,
Ülj föl a lovamra,
Ugy vigyázok reád,
Mind önnönmagamra,
Lovam sarkantyuzom,
A Tiszát átugratom,
Zsandárok kezébe
Magam mégsem adom.

Zselicszentmárton, K.inder Pálné, 914
- Lukács József, 1909.

Bakony az én tanyám,
Hirös betyár vagyok,
Három vármegyének
Kerülője vagyok,
Kivették elejbém
A szélfogó hálót,
Ugy fogtak el engem,
Mint egy utonállót.

Patkó az én nevem,
Hirös betyár vagyok,
Harminc vármegyének
Kerülője vagyok,
Tiszát átusztatom,
Dunát átugratom,
Zsandárok kezére,
Magam nem adhatom.

Hallótátok hírét
Zalaegerszégnek,
Ott fogtak el engem
A tollaslegények,
Kihúzták elejbém
A szélfogó hálót,
Ugy fogtak el engem,
Mind egy utonállót.

Horráth
Somogyudavarhely, ~~...~~ Lajsoné, 1906.

A császári Hoesker csárda,
Sandárokkal körüjállva,
Azér van az körüjállva,
Bandi benn van a csárdába.

Jaj, Istenem, micsánáljak,
Hogy elfussak, vagy megálljak!
Ha megállok, megközöznek,
Ha elszaladok, agyonlőnek.

Lászlómajos, Tóth Mihály, 1911.

Patkó

Patkó Bandi az én nevem,
Zala, Somogy nem bánt engem,
Zala, Somogy nem bánt engem,
Mert tudják, hogy ki jó ember.

Lovam sarkantyuzom,

A Drávát átugratom,

A zsanrúk kezébe,

Sej, de mégse jutok.

Hallottad-é hírét

Zalaegerszégnek?

Zsandárok káplárja

Ott fogott el engem,

Kidobták elejbém

A szélfogó hálót,

Ugy fogtak el engem,

Mint egy utonállót.

Bözsikém, angyalom

Ülj föl a lovamra,

Ugy vigyázok térad,

Mint saját magamra.

A csurgai Mocskos-csárda

Zsandárokkal krüjjállva,

Azér van az körüjjállva,

Bandi benn van a csárdába.

Jaj, Istenem, micsinállak,

Vagy elfúdsak, vagy megállak?

Ha megállok megköttöznek,

Ha elfutok, agyonlúnek.

Kérdi tőlem a zsandár/kapitány/

Van-é utazólevelem?

A lejbimat kigombulom,

Ötöt, hatot agyonlöttem,

Ez az utazólevelem!

Lászlómajor, Tóth Mihály/"Patkó Bandi"-Tóth János unokája./

Bene Vendel

2.
Bene Vendel tizenhat szél gatyája
Elszenyesült a sűrű rezulába,
Mosd ki babám ingem, gatyám fehérre,
Holnap megyék a törvényszék elejbe.

Agyonisten a törvényes uraknak!
Agyonisten Bene fiam, mi bajod?
Törvényesúr csak^{az} csökél bajom,
Agyonlüttem a Szekényit, bevallom.

Arra kérem a törvényes urakat,
Engedjék el ezt a csökél bajomat,
Hajtok nékik két szép borjas tehenet,
Azért, tudom, a vármégye nem keres.

- Marcali, Szabó János, 1904.

Patkó

Hallottátok hírét Zalaegerszögnek?
Ott fogtak el engem a tollas legények,
Lovam sarkantyuzom, Tiszát átugratom,
Zsandárok kezébe magam meg nem adom.

Patkó az én nevem, hirös bētyár vagyok,
Tizenkét vármégye kefulője vagyok,
Tizenkét vármégye el se foghat engem,
Mert a sűrű erdő betakargat engöm.

Ne félj kisangyalom, nem fognak el engem,
Nem fognak el engöm a tollas legények,
Lovam sarkantyuzom, Drávát átusztatom,
Zsandárok kezébe magam meg nem adom.

- Berzence, Bognár István, 1938.

2

Bene Vendel

Bakony erdő kizöldelt a tavasszal,
Bene Vendel sátrort ütött alatta,
Kilenc zsandár körüljárja az erdőt,
Hun találják Bene Vendel lakhejét.

Jaj, de hosszu, jaj de széles az az út,
Amellicre Bene Vendel elindult,
Kilenc zsandár vágatva gyün a bérért
Bene Vendel beugrott a sűrübé.

Bene Vendel tizenhat szél gatyája
Megakadt a vadrózsafa ágába,
Vadrózsafa ereszd el a gatyámat,
Bujdosódni kő a szegény betyárnak.

Bene Vendelt a zsandárok elfogták,
A két keze össze vagyon kötözve,
Kötözzetek, mégis kiszabadulok,
Mégis azért híres betyár maradok.

Bene Vendelt a zsandárok elvitték,
Letették a nagynyiresi börtönnél,
Nagynyiresi börtönajtó vasbol van,
Bene Vendel életfogytig fogval van.

Csurgó, Borbély Teréz, 1913.

Arra kérem az agyittor urakat,
Engedjék el ezt a csökéj bajomat,
Keso Van már Vendel rijam, nem lönet,
Elküttek már Szekszárdra a levelet.

Esik esső, szép csöndessen csöpörög,
Barna kislán fogház előtt köserög,
Sirva mondja a börtönőr uraknak,
Engedjék ki a kedves galambomat!

Barna kislány az mögtönnyi nem lönet,
Mert szigoru a vármögye rönddlet,
Most is ott sétál a fogház udvarán,
Zörög a vas mind a két kezén, lában.

Csak megegyszer szabad betyár lehetnék,
A babámat két karommal olelnem,
Börtönajtó, hullon le rólad a zar, ://:
Hadd löhessek meg egyszer szabad betyár!

Pogányszentpeter, Kiss József, 1899.

0
Loptam harminchárom csikót,
Az is mind válogatott vót,
Szürke izs vót kettő-három,
A passzusuk nem vót nálom.

Elindultunk sebes trapba,
Ráértünk a postautra,
Szókrázik a csikópatkó,
Most érünk a hivatalho.

Irnok urat arra kérem,
Passzus harminchárom legyen,
Mert a csikó mind másforma,
Mind egyenként adom oda.

Még ismerem, mind más jele,
Föstörud a kötőfékje. /fästött vót.../

Büssü, Nagy Mózes Lajos, 1911.

Én is voltam zöld erdőnek betyárja,
Semmi hasznát nem vöttem én utánna,
Esik a hó, rújdogál a rörgeteg,
Maj mögvöszi testem, lélekém a hideg.

Folkeresöm görbe fának oldalát,
Ott léssz neköm az éccakai tanyam,
Fujja a szél görbe fának oldalát,
Jaj, Istenöm, mindenholnan fölitalál.

Magam vagyok itt az erdőn egyedül,
Rajtam még a jó Isten sé könnyörül,
Föltekintök a csillagos nagy égre,
Jaj, Istenöm, jutok-é még eszödbe!

Szép az erdő, szép a mező, mikor zöld,
Mikor járom, a vadgalamb belekölt,
Zöld ág közül rujja a bus versöket,
Betyárgyerök távollór néz rellejje.

Betyárgyerököt a zöldág takarja,
Hogy a zsandár soha hírét né nalija,
Mer a zsandár csak kerül az erdöt,
Betyárgyerök közepébe heverög.

Jaj, de igen raj a szívem magájér,
Azér a szép gondor-kócos hajaér,
De mi haszna raj a szíved énérttem, :/:
Betyár vagyok, nem leheték a tized.

ene Vendel

Pene Vendel tizenhat szél gatyaja,
Megakadt a túskebokor agába,
Túskebokor ereszd el a gatyamat,
Ha szegényé, ha uré vagy, leváglak.

Bene Vandel tizenhat szél gatyaja,
Eiszennyezett illoval fegyházba,
Mosd ki babám ingöm, gatyám fenérre,
Holnap mégyek az agyittor elejbe.

Adjon Isten agyittor ur, jó napot!
Adjon Isten Vendel fijam, mi bajod?
Agyittor ur az en najom nem oj nagy,
Bojtáromat agyonlüttem az utba.

Bene Venohel

Rózsa Sándor

Rózsa Sándor nyerget rak a lovára,
Szénát, zabot fölpackolt már abraknak,
Lopott lova büszkén nyerit elatta.

Lopott lova elvitte őt messzire,
Egészen a Bakony erdő szélére,
Lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Igy fogták el Rózsa Sándort örökre.

Rózsa Sándort föltették a kocsira,
Csak azt kérdi, hol van a lopott lova?
Azt feleli rá a zsanárkapitány,
Nem ülsz többet Rózsa Sándor paripán.

Mégüzenem az én feleségemnek,
Jól nevelje az én két gyermekemet,
Né nevelje csikósnak vagy gujásnak,
Azt a Sándort tanítsa ki betyárnak.

Sándor fiam, add ide a kezedet!
Sirathat már édesanyád engemet,
Nyidva van a váci börtöny ajtaja,
Rózsa Sándort most kísérik be rajta.

Rózsa Sándort kísérik a börtönbe,
Szilvak-előtt viszik a temetőbe,
Rózsa Sándor, hozd ide a baltádat,
Amivel a (Szilvakelőt) levágtad.
/ Arra alá kifaragták azt a fát,
Amejjikre juhászlegényt akasztják,
Fujja a szél a gyócsingét, gatyáját,
Nem öleli többé báró leányát./

Hosszúviz/Banócs/ ?

1900.

pontos adatok!

Rózsa Sándor

Bakony erdő jászba van,
Bakony erdő jászba van,
Rózsa Sándor fogva van,
Rózsa Sándor fogva van.

Még csütörtökön délbe,
Még csütörtökön délbe,
Vigan járt az erdőbe,
Vigan járt az erdőbe.

Utána ment az anyja,
Utána ment az anyja,
Sándor fiam, jer haza,
Sándor fiam, jer haza!

Nem megyek én még haza,
Nem megyek én még haza,
Vérbe gázolok én ma,
Vérbe gázolok még ma.

Édesanyám, édesem,
Édesanyám, édesem,
Van-e ingem szenyessen,
Van-e ingem szennyessen?

Ha nincs ingem szenyessen,
Ha nincs ingem szenyessen,
Hoztam kettőt véreszen,
Hoztam kettőt véreszen.

Vigye el a Tiszára,
Vigye el a Tiszára,
Mossa ki szép tisztára,
Mossa ki szép tisztára!

Vasalja ki keményre,
Vasalja ki keményre,
Sándor fia kedvére,
Sándor fia kedvére.

Három angyal barnába,
Három angyal barnába,
Tészik lè a sirjába,
Tészik lè a sirjába.

Három angyal sárgába,
Három angyal sárgába,
Viszik a ménnyországba,
Viszik a ménnyországba.

Szőcsénypuszta, Vida Istvánné, 1926

Rózsa Sándor

Bakony erdő jászba van,
Bakony erdő jászba van,
Rózsa Sándor halva van,
Rózsa Sándor halva van.

Kilenc kislány pirosba,
Kilenc kislány pirosba
Tegyén a koporsóba,
Tegyén a koporsóba!

Kilenc kislány fehérbe,
Kilenc kislány fehérbe
Vigyén a temetőbe,
Vigyén a temetőbe!

Kilenc kislány sárgába,
Kilenc kislány sárgába
Vigyén a mennyországba,
Vigyén a mennyországba.

Sirassatok kislányok,
Sirassatok kislányok,
Siromra boruljatok,
/Siromra boruljatok! /
Engem többé nem láttok.

Büssi, Nagy Mózes Lajos, 1914.

Rózsa Sándor

Bakony erdő gyászba van,
Bakony erdő gyászba van,
Rózsa Sándor vigan van,
Rózsa Sándor vigan van.

Utána ment az anyja:/

Sándor fiam, jer haza:/:

Édesanyám nem megyek:/:

Embervérbe fürdök még:/:

Még vasárnapon délbe:/:

Vigan ment a pincébe,

Bort ivott az itcébe.

Utána ment az anyja:/:

Sándor fiam jer haz:/:

Édesanyá nem megyek:/

Embervérbe fürdök még:/:

Utána ment az anyja:/:

Sándor fiam jer haza,

Mer a fiad halva van.

Három zsandár előtttem:/:

A harmadik mellettem:/:

Édes anyám édessem:/:

Van-é ingem szenyessen:/:

Ha nincs ingem szennyessen,

Id van ingem véressen:/:

Szenyér, Tislér Antalné, 1898.

Rózsa Sándor

Rózsa Sándor beizent már Kisérre,
Vacsora is legyen kilenc legénynek,
Alsó, felső kapuját bezárassa,
Legszebb lányát strázsára állittassa.

Édesanyám, én a posztra nem állok,
Amott jönnek fölfegyverzett zsandárok,
Rózsa Sándor nem vette azt tréfára,
Felugrott a kis pejlova hátára.

Kis pejlova elvitte őt messzire,
Elvitte a Bakony erdő méjébe,
Arra jár az, amerre a nap léjár, :/:
Amerre még zsandárkáplár sosém járt.

Varjaskér, Hossu Lázár, 1898.

Rózsa Sándor

Mikor Rózsa Sándor
Felül a lovára,
Aranyrojtos gyócsatyája
Lobog a Tiszába.

Nézz ki rózsám, nézz ki,
Ablakod firhangján,
Most megy erre Rózsa Sándor
Sötét pej-paripán.

Arany a kantárja,
Ezüst a zablája,
Gyémántkővel van kiragva
A nyerög-végszárja.

Somogyudvarhely, Horváth Lajosné, 1906

Rózsa Sándor

Ezernyócsázhatvanba,
Ezernyócsázhatvanba
Rózsa Sándor fogva van,
Rózsa Sándor fogva van.

Még vasárnap délután,
Még vasárnap délután
Vigan Sétált az utcán,
Vigan Sétált az utcán.

Utánna mént az anyja
Utána mént az anyja,
Sándor fiam, jer haza,
Sándor fiam, jer haza

Édésanyám nem mégyek,
Édésanyám nem mégyek,
Még máma vérbe fürdök:/:

Beméstem egy kocsmába,
Beméstem egy kocsmába,
Leültem egy lócára, :/:

Három csendőr előttem, :/:
A negyedik kést rántott, :/:
Éles kés a szívembe, :/:

Rézfokos a fejembe, :/:
Sirhatsz anyám, sirhatsz már,
Siromra borulhatsz már, :/:
Siromra borulhatsz már.

Nem borulok sirodra, :/:
Nem hallgattál szavamra, :/:

Tapsony, Nagy Ferencné, 1911.

Rózsa Sándor

Bakony erdő gyászba van,
Bakony erdő gyászba van,
Rózsa Sándor fogva van,
Rózsa Sándor fogva van.

Édesanyja utánna,
Édesanyja utánna,
Sándor fiam jer haza,
Sándor fiam jer haza
Még vasárnap délután:/:
Vigan sétál az utcám:/:
Édesanyja utána:/:
Sándor fiam jer haza:/:
Édesanyám nem megyek:/:
A csárdába bemegyek:/:
Vérbe fogok fürödni:/:
Azt is tudom,kiébe,
Káplár-zsandár vérébe.
Édesanyám,édesem:/:
Van-é ruhám szenyesen:/:
Ha nincs ruhám szenyesen:/:
Küldök egy párt véressen:/:
Ménjen le a Fiszára:/:
Ott mossá ki tisztára,
Ott mossá ki tisztára/

Tab ,Balikó Béláné,1914.

Rösa Sändor

(Jegyzetbe).

Nem messze van ide Kishargita,
Köröskörül járja azt a Tisza,
Csöpögetőben van Lebuki csárdá,
Ott muhat a betyárok kasznára.

Amott messze jönnek a zsandárok,
Egyenest a Lebuki csárdába,
Adjon Isten csaplárosné, szentem!
Kié ez a pejparipa itten?

Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy fél órája,
S küldje ki hát, vagy adja meg magát,
Mert ha nem, hát elhajtjuk a lovát.

Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha ugy tetszik, vigyék el a lovam,
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha ugy tetszik, vigyék el a lovam.

Én a lovam nem annyira bánom,
Rajta való lelövő-szerszámom,
Szügyellőbe bőrbugyellárisom,
Abba pihen háromszáz forintom.

Százat adnék a piros pejlovamér,
Százat a lelövő-szerszámomér,
Százat pedig egy szép barna lányér,
Kit nem adnék széles e világér.

"Én Sós János születtem Széken 1931. január 4-én"

Szék (Sic)

Akkor füttyentésen kettőt, ha pedig szeréncsésen beérnek, akkor csak égyet. Ő meg majd égyet fő fog lüni a levegőbe. Tehát így is történt. - Ugyanakkor is, ahogy a házná látták, akkor is Andocs felé ment el. - Juhász András a körözés mellett, a pndúrok sēhogy sē tudták

Ugyancsak az andocsi szőlőhegyen ment keresztül. Az égyik pógárnak a pinceje nyidva volt, s ahogy a prégházba kellett bemenni, észre vették és behivta. Elkezdte itatni; égy kisékre ütt lē, és annyira léitatta. Akkor megmondta neki, hogy a zicsi határba van egy évellős szalmakazal; akar-mennyiér adják, azt vegye meg, mert abba van a gyűjteménye. Még iskvette a pógár. - Ahogy leitatta, megnyomta az álom, ahogy azon a kiséken bóbiskút..

Patkó Pista mikor bētyárkodott, akkor pedig nagyanyám mint fiatalasszon-, s a szüleim Karádon laktak, a nagypapám pedig Zicsbe szógált. Nagyanyám eljött haza a szülőket még látogatni; égyik nénémet a kaján hozta, másik a kasba. A legénye odaszóll hozzája: Menyecské! nem cserénél el kissebér? - Patkó rászólván, mit beszélsz? ménjen menyecském, nem bántja sēnki sē. El is ment nagymamám. Ugyanakkor a nagypapám - ahogy zsidót szógát Zicsbe -, elszerezte a szobalánt. És ment haza a kocsival, berugott, s danóta, hogy: Zikszheni, zakszhani tē öreg zsidó... Így aztán kiadtak rajta, s átment Okrádi-pusztára. Mikor od vót egy darabig, s megjött az őszi kukoricaszédés, s akkor a cseléd-asszonyok szédtek a kukoricát; Patkó pedig lóháton ott ment keresztül s minden asszontú megkérdezte: No, asszonyaim, szédik a kukoricát? - Szédjük! - Egy kis idő múlva amikor eltűnt -, Utána némsokára pndúrruhába ment vissza. Ugyancsak lóháton. Kérdegeti az asszonyokat: Ném látták erre Patkót? - Ném látta sēnki! - Egy pecsdvics aztán a vég felé asz' mondja; Jaj, uram, az előbb gyütt vóna, éppen most ment erre. - Hát, mijjen vót, hogyan vót? Elkérdezett. minden pontos adatot elmondott az asszony - Patkó elkapta, mind a két tenyerit televerte gombostüvel, a talpát, és mind a két mallegombját levágta. - Tē sē látsz többet ijjent, asszonta.

Juhász András valamikor égy fiadi embér volt, mint cseléd-embér. Pásztorkodott, gujás vót. Amikor ő elvesztette az égyen-suját, hogy elaludt, oszt a gazdatiszt kiadott rajta, a kasznár, azután lett csak bétyár. Ugy, hogy ez pontos adat; mer: abba a kis házba még én is laktam 1928-ba. Egy ojjan zsuppos kis házikó vót, amelliknek az iszterjéje még az én fejem is szokta kotorni. Tehát: amikor ez bemént a családjához, a lovát kikötötte, keletrű az akácásba égy gelegonyafához, úgy mént be a családjához.

A pandurok, mikor körülfogták a házat, megszólitották: menekünb nem tudsz smerre sem, add még magad! Erre ő azt feléte ki: Várjatok még végzek! Arra nem is gondolva, hogy ő valamerről tud lépni. Ő pedig fölugrott a régifajta szemeskájha tetjire, amijjen a padlásra fölépett, hátú pedig a falazatná lelépett, onnat kicsuszott az akácáshoz. Mikor fölűtt a lovára, égyvet fölűtt a levegőbe, és kiáltotta a panduroknak: Gyertek, Andocs felé megyék!

Ugyan aztán a nagypapámú hallottam ez is - hogy felöte becszél - , amikor az édesapám 17 éves fiú vót, elménatk a toldi erdőre fát vinni, kocsival. És ahugyan munkálták azokat a léesett fákat össze, amibül mégrakódtak, tehát apám szemé megkapott égy nagy fényt? hát, mégijedt, s mondja a papámnak, jaj apám, mi az? Ó, fiam, nem bánt az minket. A végűn aztán, mikor közelebbre mént, - a fegyvert tötésre becsapta, apám még jobban mégijedt. Megint monja a papának, hogy, édesapám, mi lész itt?

Mikor közel odaért, illedelmessen, oda köszönt hozzájuk, agyonajetn jó estét! Nagypapám fogatta el: Aggyon Isten uram magának is! - No, papám, munkálgatják ezt a kis fát? Igen! - És erre akkor pihenőbe tért, rágyujtott a pipára, s megkérdezte tőlük, hogy mért ijjenkor végzik? - Aszonta apám, azér, mert ez püspöki erdő. - No, akkor csak rakódjanak még!

Akkor ott is volt velük, még még nem rakódtak. Mikor még-rakódtak, akkor iránt váltottak apámék, apám a rëndés uton. Ő pedig égy más irányba, égy mellék dülőuton, a hégytetőn mént föl; az a szöllőkkel szembe volt az az irány.

Amikor beértek papámék és apince elejbe lepakóták a fát, Akkor köllött jelezni apámnak; ha valaki elejbük áll,

D. 0
Juhász András

Juhász András az én nevem,
Zala, Somogy nem bír velem,
Zala, Somogy nem bánt engem,
Mert tudják, hogy ki jó ember.

Köszönhetem bajjaimat,
A bogáti tisztartónak,
A bogáti tisztartónál
Léttem híres bújdosóvá.

En Bogáton juhász voltam,
És egy kicsit elaludtam,
Fölébredtem éfáltájba,
Egy barmom sincs az állásba.

A birkáim elszéledtek,
Lucernába beleméntek,
Lucernával úgy jól laktak,
Hatvan darab föl is puffadt.

És énrajtam ki is adtak,
De levelet nem jót adtak,
Levelet is ojjant adtak,
Hogy séhol még nem fogadtak.

Azért betyár mégsem lészek,
Csak disznókkal kereskedek,
Osztopányi vörös bíró,
Az ákasztófára való.

Az állta el az utamat,
Elvette a disznaimat,
Disznaimat elvette,
Kaposvárra jelentette.

Jöttek értem a pandurok,

Feketedtek, mint a sasok,

Mertem őket nagy messziről,
Az aradi erdőszélből.

Öt találtam hat pajtásra,

Kivel mentem nagy rablásra,

Az urakat kiraboltam / Szegényeknek odaadtam.

Osztopán, Perák Jánosné, 1904

~~(Juhász Andrástól)~~

D. O Mikor gujásbujtár voltam,
Hogy egy kicsit elaludtam,
Fölbredtem éjfél tájban,
Egy barmom sincs ez állásban,
Mégkerültem határimat,
Minden állás sarkaimat,
Nem találtam barmaimat,
Csak a kedves galambomat.
Kelj föl bujtár, né aludjál,
Elveszett a szíjaj folkád,
Nem aluszok, csak hevérek,
Az sem igaz, hogy elveszét.
Majd visszajön valahára,
A Szentpálnak bucsujára.
Majd visszajön valahára
Somogyszentpál bucsujára.

Varjaskér/Somogyszentpál/, Hosszú Lázár, 1898.

AP 9152

-
Már Bogáton juhász voltam,
Hogy egy kicsit elaludtam,
Az juhaim elszéledtek,
Lucernába belementek,
Harminc közülük fölpuffadt,
De én rajtam ki is adtak,
Ojjan levelet is kaptam,
Sehol be nem fogadhattak,
De én erre mitsem tettem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Háromszor szerencsés lettem,
A negyedszer bajt vesztettem.
Osztopányi vörös bíró,
Az akasztófára való,
Az állta nékem utamat,
Elvették a disznaimat.
Disznaimat is elvette
Kaposvárra jelentette,
Kiraboltam az urakat,
Nem a szegény parasztokat.

Varjaskér, Hosszú Lázár, 1898.

AP 9152

Juhász András

Már Bogáton juhász voltam,
Hogy egy kicsit elszunnyadtam,
Az juhaim elszéledtek,
Lucernásba beleméntek.

Harminc közülük fölpuffadt,
De énrajtam ki is adtak,
Ojjan levelet is kaptam,
Séhol bé nem fogadhattak.

De én erre mitsem tettem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Háromszor szerencsés lettem,
A negyedszer rajd vesztettem.

Osztopánó vörös bíró,
Az akasztófára való,
Az állta nékem utamat,
Elvették a disznaimat.

*Disznaimat is elvették,
Kaposvárra jelentette,
Kiráboltam az urakat,
Nem a szegény parasztokat.*

Nem raboltam az urakat,
Csak a gazdag parasztokat.
Nem raboltam parasztokat,
Csak a gazdag nagy urakat.

AP 9152

Varjaskér, Hosszú Lázás, 1898.

Kinn a pustán gujaslegény voltam én,
De szép folkát legeltettem ottan én,
Ergye bojtár, tereld meg az elejét,
Ne egyék meg, le a szőlő levelét.
Miga a Karcsi tereli az elejét,
Én meg addig öleltem egy menyecskét.
Patkó Pista nem uri nemből való,
Nem köll néki sejem-paplan-takaró,
Nem köll néki felesége párnája, :/:
Beéri a tizenhat szél gatyája.

Varjaskér Hosszú Lázár, 1898.)

AP 5152

13. m.

Juhász András

D.
Mikor Bogáton juhász voltam, /Mikor én még pásztorkodtam,
Nyájam mellett elaludtam,

Amire én felébredtem,
A nyájaim lucernásba beleméntek. /.....a tilosba.../

Harminchárom elpuffadott,
Rajtam a kasznár kiadott.

Betyár még akkor sém lőttem,
Csak disznókkal kereskédtem,

Osztopányi vörös biró,

Az akasztófára való,

Az álta nékem utamat,

Elvette a disznajimat.

Pandurokval elfogadott,

Három évre becsukatott,

Mikor én megszabadultam,

Tizénégy társra akadtam.

El is mentünk Osztopányba,

Vörös biró udvarjába,

Agyonisten Vörös biró jó estét !

Agyonisten az uraknak szeréncsét!

Vörös biró, né kívánjál szeréncsét,

Mert az éjjel szivedbe szúrom a kést.

Mari lányom ergye be a városba,

Érckoporsót csinyáltass a számunkra,

Négy sarkára veresd rá a nevünket,

A tizenkét betyár ontaja ki vérünket.

Sánculják az osztopányi temetőt,

Vörös birót tészik bele legelőbb,

Vörös birót tészák bele párjával,

Meg avval a kökénszemű lányával.

Vörös biró borujjal lé a földre,
Bucsúzz el a faludtól most örökre,

Tizénketten ráfogtuk a fejére, a mellére,

Vörös biró vége az életednek.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902.

2 0 Juhász András /Patkó Pista/

Elszegődtem én Bogátra juhásznak,
Jó legelője van ott a birkának,
Hogy egy kicsit elaludtam,
A juhaim megszáradtak.

A juhaim megszáradtak,
Lucernásba beleméntek,
Harminc darab felpuffadt,
Tisztartó rajtam kiadott.

Levelt is ojjat adott,
Kivel föl nem fogadtatom.
Azér betyár mégsem löttem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Az osztópányi Vörös biró,
Az akasztófára való,
Az elállta az utamat,
Elvette a disznóimat.

Azért betyár mégse löttem,
Még pajtásra szert nem tettem,
Szert tettem egy jó pajtásra,
Patkó Pista barátomra.

Elindultunk aláfelé,
Az osztópányi biró felé,
Agyonisten osztópányi
Vörös biró, kutya biró, jó estét!
Térbetülj le az ágyad elejébe!
Bucsúzz el a családodtól örökre.

Juhász András egyet löt a fejébe,
Patkó Pista kettőt meg a szivébe.
Nesze kutya, ez köll néked régóta,
Nem állsz többet Juhász András utjába.

Szöllősgyörök, Váczi István, 1909.

D. 4
Juhász András

Köszönhetem bajjaimat,
A bogáti tiszttartónak,
Mert mikor ott juhász voltam,
Juhok mellett elaludtam.

A juhaim elszéledtek
Lucernásba beleméntek.
Akkor három fölfújódott,
Rajtam a tiszttartó kiadott.
A bagázsom fölpakolták,
Határszélre kihurculták,
Az erdei rezulásnál,
Az'utszélre lepakolták.

De azért nem betyár lettem,
Mert disznókkal kereskedtem,
Egyszer loptam hat darabot,
A másodszor tiz darabot,
De harmadszor ráfizettem,
Mer elvették mindet tőlem.

Az osztopnyi vörös biró,
Az álta el az utamat,
Az osztopányi Kiszeláknál,
Elvette a disznóimat.

Hjába mondtam a birónak,
Nem szégényembeté voltak,
De ő erre nem hallgatott,
Csendőrt, pandúrt rám hozatott.

Akkor mondtam a birónak;
Megállj biró, vörös biró, /huncut biró/
Té akasztófára való
Ez tettetédér lakolsz té még,
Juhász András kivégez még.

A javócsai vadkörtesbe
Juhász András menedéke,
Juhász András jó tanyája,
Csendőr, pandur nem jár arra.

Egy vasárnap csöndes este
Juhász András bemerészelt,
A birónak udvarába,
Bekopogott ajtajára.

Mikor őtet az meglátta,
Fegyver után nyúlni akart,
De ő erre csak azt mondta,
Késő van már biró uram.

Három göjő a mellébe,
Vörös biro földre esett,
Vörös biro földre esvel,
Folt a vére ki a földre.
Akkor lettem én csak betyár,
Somogy, Zala határinál.

Juhász András az én nevem,
Somogy, Zala nem bir velem,
Somogy, Zala nem bánt engem,
Mer tudják, hogy igaz embér.

Osztopán, Farkas István, 1916.

Juhász András az én nevem,
Zala, Somogy nem bír velem,
Zala, Somogy nem bánt engöm,
Mert tudják, hogy ki jó ember.

Köszönhetem rablásimat
A bogáti tisztartónak,
Mer Bogáton juhász voltam,
Egy pillanatra elszunnyadtam.

A juhaim elszéledtek,
Lucernásba beleméntek,
Lucernával úgy jól laktak,
Néhány darab föl is puffadt.

Azért bujdosó nem lettem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Az osztopáni öreg biró,
Az akasztófára való.

Az állotta el utamat,
Elvötte a disznaimat,
A disznaimat elvötte,
Kapozevára jelentötte.

Jöttek értem a pandurok,
Ugy/Feketedtek, mint a sasok,
Néztem őket nagy messziről,
A fiadi erdőszélről.

Ott találtam öt pajtásra,
Kivel möntem nagy rablásra,
Az utakat elállottam,
Az urakat kiraboltam.

Az urakat kiraboltam,

A szegényekre osztogattam.
Osztopányi öreg biró,
Az akasztófára való,
Az állotta el utamat,
Elvötte a disznaimat.

A disznaimat elvötte,
Kapozevára jelentötte,
Jöttek értem a pandurok,
Feketedtek, mind a sasok.

Azért bujdosó nem löttem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Az osztopányi öreg biró,
Az akasztófára való.

Az állotta el utamat,
Elvötte a disznaimat,
A disznaimat elvötte,
Kapozevára jelentötte.

No, legények, mind a hatan id vagyunk,
Isten segítségével elindulunk,
Elmegyünk a vörös biró udvarába,
Elmegyünk a vörös biró udvarába.

Adjon Isten vörös biró jó estét!
Adjon Isten Andris fiam nekéd is!
Né kívánjon vörös biró szerencsét,
Mert az éjjel gojó járja a szivét.

Térdepülj le kutya ágyad elejbe,
Ugy áldozd fél lélkédet az Istennek,
Juhász András erre elejbe lépett,
Levorverrel belelött a fejébe.

Ez köll kutya, tégyenek lé a földbe

Csombárd, /Osztopán/, Ivánczai Imre

1904.

A nyiresi kukorica de sárga,
Juhász Andrást ott lőtték meg bokába,
Pirozs vére ugy fojik, mind a patak,
Szeretője kísérné, de nem szabad.

Juhász András megfujta a trombitát,
Összehitta mind a kilenc pajtássát,
Gyertek pajtás, tégycetek a szekérre,
El nē fozjon pirozs vérem a földre.

Mikor eztet az én babám megtudta,
A két kezét a fejére kancsolta,
Ments meg Isten fekete jászba jární,
Éles késem rabi kenyérbe vágni.

"ez eddig vót, de ugy kezdődik, hogy":

Mikor Bogáton juhász voltam,
A juhok mellett elszunnyadtam,
A juhaim elszéledtek,
A lucernásba beleméntek.

- Azért bujdosó nem löttem,
Akkor énrajtam kiadtak,
Levelt is ojjant adtak,
Hogy sehó be nēm fogadtak.

Azért bujdosó nēm löttem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Az osztópányi öreg biró,
Az akasztófára való.

Az állotta el utamat,
Elvätte a disznaimat,
A disznaimat elvätte,
Kapozsvárra jelentötte.

Jöttek értem a pndurok,
Fekedtek, mind a sasok,
Néztem őket nagy messziről,
A fiadi erdőszélebl.

Ott találtam öt pajtásra,
Kivel mentem nagy rablásra,
Az utakat elállottam,
Az urakat kiraboltam.

Az urakat kiraboltam,
Szégényekre osztogattam.

-Emönt hozzá, aszongya":

Adjon Isten vörö biró jó estét!
Adjon Isten Andris fiam szeréncsét,
Nē kívánjon vörös biró szeréncsét,
Mert az éjjel gójjó járja a szivét,
Térdepülj lē kutya, ágyad elejbe,
Tédd mind a két kezedet a mejjedr,
Tédd mind a két kezedet a mejjedr,
Ugy áldozd fel lélkédet az Istenr
Juhász András erre elejbe lépett,
Levorverrel belelött a fejébe,
Ez kell kutya, tégycenek le a földbe,
Nē állj többet szégénylegény elejbe.

Csombárd, Ivánczai Imre, 1904.

"..ez az öreg Dékmár-má meghalt-
ösmerte az öreg birót, bebujt az
az ágy alá, az öreg biró, de agyon-
lötte azért csak.."

12
Juhász András

"Valamikor fiadi cselédember volt, pásztorkodott"

Mikor én még pásztorkodtam,
Nyájam mellett elaludtam,
Amire én fölédtem,
A nyájaim a tilosba beleméntek.

Harminchárom elpuffadt,
Rajtam a kasznár kiadott.
Betyár^még akkor sém lőttem,
Csak disznókkal kereskedtem,
Osztopány^b vörö biró,
Az akasztófára való.

Az állta nékem utamat,
Elvette a disznajimat.
Pandurokkal elfogatott,
Három évre becsukott,
Amikor megszabadultam,
Tizenégy társ^á akadtam.

El is méntünk Osztopányba,
Vörös biró udvarjába.
Adjon Isten vörös biró jó jestét!
Adjon Isten az uraknak szeréncsét,
Vörös biró né kívánjál szeréncsét,
Még az éjjel szivedbe szúrom a kést.

Mari lányom, ergye be a városba,
Érckoporsót csinyáltass a számunkra,
Négy sarkára veresd rá a nevünket,
Tizénkét betyár ontja ki a vérünket.

Sáncoltják az osztopányi temetőt,
Vörös birót tesszik bele legelől,
Vörös birót tesszik bele párjával,
Meg avval a kökényszemű lányával.

Vörös biró boruljál le a földre,
Búcsúzz el a családotól örökre,
Tizénketten ráfogtunk a fejére,

Vörös biró vége az életednek. -Kisbár, Tóth Imre, 1902.

Juhán Andrés

Mező Jóska

Jaj, Istenem, de nagyot vétettém,
Hogy a zsandárt a lórol lelőttem,
Ugy kellett annak a kutyának,
Mért nem adott szép szót a bétyárnak.

Az uraknak erdején, mezején,
Fülemüle szól a fa tetjén,
Fülemüle csak azt dalolgatja,
Szegény ember ne született volna.

Levágják a Mező Jóska haját,
Rá is adták a katonaruhát.
Fölöltözött szép huszárruhába,
Ugy rugtatott nagy Bécs várossába.

Jó estét aggyonisten csárdásné!
Hát ez a szép szilaj csikó kié?
Ott benn mutat ennek a gazdája,
Most érkezett, nincs egy félórája.

Küldje ki hát ennek a gazdáját,
Mutassa meg az igazolványát,
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, hajtsa el a lovam.

A lovamat nem annyira bánom,
Csak a nyerget, sügyellőt sajnálom,
Sügyellője a bugyellárisom,
Abbanéver százezer forintom.

Gammás, Homgyál István, 1907.

MEZO^U JOŠKA

Nádi Jancsi

Nádi Jancsi Fenékbe van,
Panduroknak üzenve van,
Jön a pandur nagy siedve,
Dupla, töltött fegyverével.

Nádi Jancsi mit gondoltál,
Mikor Fenékbe indultál?
Gazdag Ferkót megköttettéd,
Magadat agyonlövettéd.

Nádi Jancsi pirozs vére
Fenékbe hullt le a földre,
Kálmán Treszka szeretője
Fehér tányérba fölvette.

Nádi Jancsi gyöngye teste
El van zárva setét hejre,
Szentmiklósi temetőbe
Nyugszik cedrusfa tövébe.

Vörs, Gáspár Mihály, 1898.

A Nád János pirozs vére
Fenekpusztán hullt a földre,
A kesztheji temetőben
Nyugszik a fekete földben.
Ha még köll halni, az se bánom,
Csak a szeretőm sajnálom,
Isten veled szép virágom,
Nem látsz többet a világon.

Isten veled szép virágom!
Nem látsz többet a világon.

Vörs, Simon István, 1895.

Nád Jancsi

A Nád Jancsi csárdába van,
Panduroknak üzenve van,
Hogy jöjjenek hamarossan,
A NÁd Jancsi csárdába van.

Jön hat pandur nagy sietve,
Dupla-töltött fegyverékkal,
Oda állnak az ablakra,
Készülj Jancsi halálodra.

A Nád Jancsi csak azt mondja,
Ereszd lè a fűrhangokat,
De a pandúr azt feleli,
Késõn van mán szégény Jancsi.

A Nád Jancsi pirozs vére
Fenekpusztán fojt a földre,
A kesztheji temetőbe
Nyugszik a fekete földbe.

Bogár Imre

Befagyott a Tisza,
Fõl akar engedni,
Bogár Imre betyárvezér
Áttal akar menni,

Áttal akar menni,
Lovat akar lopni,
Debreceni nagyvásárba
Pénzt akar csinálni.

Pénz akar csinálni,
Bölcsõt akar venni,
Azt a híres Turi Marcsát
El akarja venni.

Áttal akar menni,
Lovat akar lopni,
Debreceni nagyvásárba,
Pénzt akar csinálni.

Pénzt akar csinálni,
Bölcsõt akar venni,
Azt a híres Turi Marcsát
El akarja venni.

MAD JANSI

Hírös betyár vagyok,
Patkó az én nevem,
Tizenkét vármégye,
Kerestet engömet;
Lovam sarkantyuzom,
A Tiszát átugratom,
Zsandárok kezébe
Magam mégsem adom.
m Kítették számomra
Egy elfogó hállót,
Ugy elfogtak engem,
Mind egy utonállót,
Hervad' rózsa, hervad,
Kinek töve nincsen,
Én is elhervadok
A setét börtönben.

Szállj le páva, szállj le
A vármégyeházára,
Hordjál italt, ételt
A rabok számára,
Leszállott a páva
A vármégyeházára,
Hordott italt, ételt
A rabok számára.

Elöttem egy asztal
Gyászszal van behuzval,
Rajta aranpohár
Telle bubánattal,
Hervad az a rózsa,
Kinek töve nincsen,
Én is elhervadok (~~.....~~)
A setét börtönben.

Csombárd/Osztópán/, Ivánczai Imre, 1904.

Patkó

Patkó az én nevem,
Hirös betyár vagyok,
Harminchat vármégye
Kerülője vagyok.
Lovam sarkantyuzom,
Tiszát átugratom,
Zsandárok kezébe
Soha nem juthatom.

Hallottátok hírét
Zalagerszögnek?
!Ott fogtak el engöm
A tollaslegények,
Kihuzták elejbém
A szélfogó hálót,
Ugy fogtak el engöm,
Mind egy utonállót.

Möghalok teérte,
Ha elfognak téged,
Ha elfognak téged
A tolleslegények,
Ne félj kisangyalom,
Ülj föl a lovamra,
Ugy vigyázok térad,
Mind saját magamra.

Somogyudverhely,
Asszonycsoport.

PATICO'

0
?
Kinn a ménes, kinn a pusztán,
A bojtárok országutján,
Benn a csikós a csárdába,
Mulat isteni gazdába.

A bojtárok a csikókkal,
Süt a nap a szemekbe,
De azok meg úgy mulatnak,
Alusznak a kalap alatt.

Hát, amott Kecskemét felől
Ki lépeget ojj szaporán?
Ki lépeget ojj szaporán,
Egy szép sötétpej-paripán?

Csak jön, csak jön halk lépésbe,
Egyzör a méneshöz rugtat,
Kiszakított egy nagy falkát,
Kiskunság most istenhozzád!

Jöjj csikós a csárdából,
Kárenkodik igazából,
Nagy híjja van ménesnek,
Számadó most Isten veled.

Somogyváros, Lantos Imréné, 1910.

-
Csigáskutnak lementében,
Jön a babám cifraszűrben,
Emelgeti a kalapját,
Vélem kívántatja magát.

Üröm,üröm,fehér üröm,
Egy vánaszuoyrn az irigyöm,
Az is azér az irigyöm,
Hogy az urát elszerettem.

Ki az urát nem szereti,
Turósrétest süssön neki,
A turóstól mögbetegszik,
A mákostól halva fekszik.

Hajló,hajló,jaj,de hajló,
Mögrugott engömet a ló,
Ha mégegyszer mögrug a ló,
Sohasem lesz belőlem jó.

Somogyudvarhely,Hotváth Lajosné,1906

D.
O
Hegyoldalba nagyot nyerit a szamar,
Pakujj föl a szamaradra tē bujtár,
Nyergeld föl a szamaradat tē bujtár,
Kezed-lábad vasta verjük,de mingyár.

De^f bujtár nem vette azt tréfára,
Fölkapta az nagy botját az vállára,
Csak azt mondom-zsandárkaplár^x meg ne üssön kend engem,
Bizonyára,mondom,leverem kendet.

Csak azt kérdi már a zsandárkapitány,
Hova való születés vagy tē bujtár,
Kiskunságon,Jászberényben születtem,
Anyám sem volt,mégis fölnevelődtem.

Ugy nőttem föl,mint erdőben az gomba,
Volt szeretöm már husz éves koromba.

Nagyberény,Szántó Ferenc,1919.

2
D O Hortobágyon gulás vagyok,
Nem fekszem én sejemágyon,
Leerittem a subámat,
Odavárom a babámat.

Hortobágyi gula, ménes,
Jaj, de nagyon elszéledett,
Ergye bujtár, keríts egyet,
Hajtsd a gulát egyelőre.

Hortobágyi csapásuton,
Elindulok a rózsámhoz,
Kilenc pandúr gyön énelém,
Hová, hová guláslegény?

Miközöttök van énhozzám?
Elmégyek a rózsám után ~~(
Rózsám fekszik sejemágyon,
En meg a cifrasubámon.~~)

Csurgó, Borbély Teréz, 1913.

Tegnap jöttem a kétheli vásárról,
Megismernek lovam kopogásától,
Lovam körme mind összetöredezett/repedezett/
Én utánnam egy asszony epedezett.
Esik eső, nagy sár van a faluba,
Meglátszik a lopott lónak a nyoma, ...
Lovam körme mind összeropedezett,
Én utánnam egy asszony epedezett.

Varjaskér, Hosszu Lázás, 1898.

AP 3152

10 Érik, érik a cseresnye,
Bodorodik a levele,
Mindénkinek bodorodik, :/:
De énnékem szomorkodik.

Erre gyere, amerre én,
Majd megtudod, hol lakom én,
Vijaszgyértyát égetek én, :/:
Barna kislány szeretek én.

Kicsi tinó, nagy a járom,
Kicsike még az én párom,
Három esztendeig várom,
Mégis az lesz az én párom.

Édesanyám monta nékem,
Minek a szerető nékem?
De én arra azt feleltem, :/:
Gyötör anyám a szerelmem.

Édesanyám int a jóra,
Ne mőnj a csárdaajtóba,
Mett a csárda nem visz jóra,
Vasat vernek a lábadra.

Varjaskér/Sopogyszentpál/Cseterics István, 1901

○ Mikor juhászbojtár voltam,
A kapuba elaludtam,
Éjfél táján fölédtem,
Egy juhom sincs az állásba.

Összejártam határomat,
Nem találtam a nyájamat,
Nem találtam a nyájamat,
Csak a kedves galambomat.

Három ürü nem nagy fóka,
Három legény hajtogatja,
Mind a három cifrasubás,
Egy se legény, ki nem szajhás.

Zárd be pógár ólaidat,
Mer elhajtom disznaidat,
Ugy elhajtom egy ércaka,
Nem találsz rá pógár soha.

Öreglak, Árok László, 1902.

○ Sej, Szent György napos napján jön a szekér értem,
Sajnálom ökrömet, cifra üsztökémet,
Sej, a cifra üsztökémet,
A szép szeretőmet.

Csurgó, Misesi Gyula, 1906. (Kondor József is ... ?)

7.
D. 7 Szürke szamár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke szamár,
Majd elmenünk a nyáj után.
Üres bogránccs, hus nincs benne,
Ergye bojtár hozzál bele,
Ürüt hozzál, harangossat,
Azt a fekete gyapjussat.
Üres kancsó, nincs bor benne,
Ergye bojtár, hozzál bele,
Jó bort hozzál, ne vizesset,
Hogy potyára ne fizessek.

Igal, Máj Józsefné, 1903

-

81m. D. ?
Nem akar a kolomposom legelni,
A kolompját ojjan busan zengeti,
Idegen szagot érez a pusztába,
Hátra tekint, hat zsandárt lát utána.

Hat zsandárnak nincsen annyi hatalma,
Hogy engem a nyájamtól elzavarna,
A nyájamat én addig ott nem hagyom,
Számadó ur ki nem jön a csárdából.

Kérdi tőlem egy gazemeber, egy csendőr,
Hová való születés vagy te betyár?
Veszprém megye, Bakony erdő a hazám,
Ott nevelt föl engem az édesanyám.

Somogyzsitfa, Tislér Antalné, 1898.

114. (vártat D)

D.O.

Három fóka birkát vettem,
Mind a hármát én őriztem,
Ha mégdöglik, újra vészék,
Én mégis csak juhász lészék.

Szép asszonyok szánjatok még,
A/Borom árát adjátok még,
Borom árát, ej/ mégadjátok,
Ej/Máskor is lesz gondom rátok.

Iszom a bort, rugom a port,
Szerettem én a szép asszont,
Szép asszonnak ábrázatja,
Vitt engem a gyalázatra.

Jaj, Istenem, de szégyellem,
Hogy réggel kell hazamennem,
Fére kell a szégyen tennem,
Haza mégis el köll mennem.

Üres bogránccs, hus nincs benne,
Szaladj bujtár hozzál bele,
Ürüt hozzál, harangossat,
Azt a fekete gyapjússat.

Üres kulacs, bor nincs benne,
Szaladj bujtár, hozzál bele,
Jó bort hozzál, ne vizesset,
Hogy potyára ne fűzessek.

D.O

Nem akar a kanyos ártány legelni,
Még az órát a földre lè se meri tenni,
Idegen szagot érez a határba,
Onnand alól jön hat zsandár lónáton.

Elől jön mára zsandár, a kapitány,
Azt kérdezi/Hová való születés vagy té betyár?
Fölső-Somogy, Kisbár lét az én hazám,
Keservessen nevelt az édesanyám.

Ejnye, betyár tédd össze a kezedet,
Hadd kísérünk a vármegyeház elejbe,
Hat zsandárnak nincsen annyi hatalma,
Ki engem a nyájamtól elhajatana.

Mér?/Mer én addig nem válok el nyájamtól,
Még számadóm ki nem jön a csárdából.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902. ✕

375

D. 0
Szürke szemér szemerkedik,
Kandéja jó bort iszik,
Ne szemerkodj szürke szemér,
Hajd elmegyünk a nyáj után.

Nagyot ütött a farára,
Szegény pára jószágára.
Esteledik, alkonyodik,
A számadó káronkodik,
A számadó káronkodik,
Mind a három bujtár iszik.

Egyik iszik a Deresbe,
A másik a Csrepesbe,
A harmadik a Morgóba,
De a nyájuk a ballangba.

Három ürü nem nagy foka,
Három juhász hajtogatja,
Mind a három cifrasubás,
Egy sē juhász, ki nem szajhás.

Üröm, üröm, fehér üröm,
Egy vénaeszony az irigyöm,
Azt is tudom, mér irigyöm,
Mér a lányát nem szeretöm.

Osztópán, Parkas István, 1916.

D
0
Hej, juhászok, juhászok!
De szennyes az ruhátok,
De szennyes az ruhátok,
Talán nincsen babátok.

Esik eső fúj/ja/a szél,
Megyen az nyájam szerteszét,
Gujáslegény vagyok én,
Sokat elmulatok én.

Csurgó/B.szemes/, Jankovics Imre, 1886 *

D 0
Fültövői csendes tanya lapon van,
A számadó nyugodalma abban van,
Tik bujtárok, maradtok éjszakára,
Mink meg mégyünk a Lebuki csárdába.

Este kezdtem a lovamat nyergelni,
Éfelig tart a szerszámot rárakni,
Hajnal veti az fejébe az kantárt,
Ij jár, aki szép szeretőre talált.

Arra alá póstáslegény sipja szól,
A rózsámtól egy aranyos levél szól,
Nem köll nékem sém levele, sém mega,
Né átkozzon engem az vin annya.

Kisangyalom hány esztendő's léhettél,
Mikor engem szeretgetni elkeztél,
Tizenhárom, meg egy firtál, meg egy fél,
Mikor engem szeretgetni elkeztél.

Nagyberény, Szántó Ferenc, 1918.

D.

○ Szürke számár szomorkodik,
 A gazdája jó bort iszik,
 Ne szomorkodj szürke számár,
 Majd elmennyünk a nyáj után,
 Egy-két napja, ~~avvya~~ három,
 Mutta gazdám nem látom,
 Ej/Amott jön, amint látom,
 Fekete hátú számáron. :/:
 /Keselábú számárháton/.

Fejlik a fekete kecskét,
 Verik a barna menyecskét,
 Hogyha verik, hadd ugrasszák,
 Mért nem szereti az urát.
 Hogyha verik, mégérdemli,
 Mer az urát nem szereti.

Böhönye, Kaszás János, 1904

90

D.

○ Mikor gulásbojtár voltam,
 Az állásban elaludtam,
 Felébredtem éfáltájban,
 Egy barmom sincs az állásba. :/:

Megkerülöm én az állást,
 A tapsonyi csira-állást,
 Nem találok barmaimat,
 Csak a kedves galambomat.

Kelj föl babám, ugorj éggyet,
 Né sajnáld a cipellődet,
 Ha elszakad, majd én vészök,
 Mégis csak a tied leszék.

Erre gyere, né mēnj arra,
 Jobb ut van erre, mint arra,
 Erre van a kerék utja,
 Bojtárlegény gyalogutja.

Mondta anyám, házasíts meg,
 De asz' mondtam, ráérek még,
 Elvitték a szeretőmet,
 Verjēn, még az Isten téged.

Tapsony, Nagy Márton, 1905.

D. O Három úr nem nagy főke,
Három juhász hajtogatja,
Mind a három cifrasubás,
Egy sem juhász, ki nem szajhás.

Szürke számár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke számár,
Majd elmegyünk a nyáj után.

Parragnak került a juhon,
Csing-bung rajta a harangon,
Ma két hete vagy már három,
Hogy a számadómat várom.

Amoda jön, amint látom,
Fecskehasu számárháton.

Agyonisten kisbojtárom!
Van-é százforintos károm,
Addig kendnek nem lesz kárja,
Még én lészek a bojtárja.

Van-é husod a tömlőbe,
A nagy bográcsba mégsűve?
Hincsen huson a tömlőbe,
Sem a bográcsba mégsűve/megfőve/

Erre fogd meg a harangossat,
Azt a fekete gyapjussat,
Kutyán issza meg a vérét,
Zsidó viszi el a bőrét.

— Bodrog, Kiss Gyula, 1919, Takács József, 1903.

2 Szürke számár szomorkodik,
A dazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke számár,
Majd elmegyünk a nyáj után.
Iszik a betyár a csapón,
Sir a kefves kisangyalom,
Ne sirj kedves kisangyalom,
Nem ütök a betyárt agyon.
Ja, Istenem micsináljak?
Szaladjak-e vagy megálljak?
Ha szaladok, agyonlőnek,
Ha megállok, megkötöznek.

Vörs, Simon István, 1895.

2
Nem akar az anyaguja legelni,
Rézharangján szomoruan pengeti,
Idegen szagot érző a határba,
Visszanézek, hat zsendő jár utánam.

Csak azt kérde éntőlem most a zsendő,
Hová való születés vagy te bujtár?
Iharosba, Jászberénybe a hazám,
Ott nevelt fel engem az édesanyám.

Juhászlegény, pakolj föl a számárra,
El köll menni Ilovába, fegyházba,
De én addig el nem megyek nyájamtól,
Míg a gazdám ki nem jön a csárdából.

Kálmánca, Kalmár István, 1905.

0
Ha bemegyek a Kondorosi csárdába,
Rézfokosom vágom a gerendába,
Néhány szóra takarodjon mindenki
a csárdából a tanyára!
Most mulat az Eszterházy öreg herceg
juhásszának a legelső bujtárja.

Kis pejlóvam négy lábán
a rézpatkó de fényes,
Kondorosi szép csárdásné
Égyetlenegy Marcsa lánya de kényes,
Illeszgeti göndör haját
százfélé a vállára,
Százforintos sejkendőket
kötött már a nyakára.

Vörs, Simon István, 1895.

0
Ha bemegyek a fenéki csárdába,
Rézfokosom vágom a gerendába,
Takarodjék néhány szóra csárdából a tanyára,
Most mulat az Eszterházy öreg herceg,
Cifraszűrös bujtárja.

Mesztegnő, asszonycsoport.

P. O

Hücs ki disznó a berekbe,
 Csak a füle látszik,
 Kanászbojtár a bokorba
 Menyecskével játszik.
 Hű, ne, coca ne!
 Nem a ti házatok e',
 Hű, ne, coca ne!
 Nem a ti házatok e'.

Elfutott a kemence
 Teli pogácsával,
 Utánna mént a kanász
 Egész családjával,
 Hű, be, coca be!
 Nem a ti házatok e',
 Hű, be, coca be!
 Nem a ti házatok e'.

Igal, Vajda Józsefné, 1905.

D. O

Szürke szamár szomorkodik,
 A gazdája jó bort iszik,
 Né szomorkodj szürke szamár,
 Majd elmegyünk a nyáj után.

Cifra bogránccs, hus nincs benne,
 Ergye babám, hozzál bele,
 Ürüt hozzál, harangossat,
 Azt a fekete babossat.

Cifra kulacs, bor nincs benne,
 Ergye babám, hozzál bele,
 Jó bort hozzál, né vizesset,
 Hogy potyára né fűzessek.

Azt gondold, mindig így léssz,
 Hogy szeretőm sohasé léssz,
 De már van is, de még léssz is,
 Tenálnál szebb is, jobb is.

(2)

Hücs ki disznó a berekbü,
 Csak a füle látszik,
 Kanászbojtár a bokorba
 Menyecskével játszik,
 Elszökött egy disznó
 Kilenc malaccával,
 Utána mént a kanász
 Fényes baltájáva.

Fölköti a bocskorát
 Aranykarikára,
 Mëgfujja a furuláját
 Szomorú nótára.
 Gica ne, goca ne!

Basszon meg a gazdád, ne!
 Megismerni a kanászt
 Ékes járásáról,
 Disznószárral kipörgetett
 fekete bajcáról.
 Segge léssz a furuja,
 Al léssz a bandája,
 Petrezzselém a bajca,
 Rosseb a szakálle.

Nemesvid, Horváth Ferenc, 1900

381

D. 0 Hücs ki disznó a berekből,
Csak a füle látszik,
Kanászlegény a bokorba
Mönyecskével játszik.

Mögismerni a kanászt
Ékös járásáról,
Üzött-füzött bocskoráról,
Tarisznyaszíjjáról.

Elszökött a mi siskánk
Kilenc malaccával,
Utánna mönt a kanász
Fényös baluskával.

Hücs ki disznó a berekből,
Csak a füle látszik,
Kanászlegény a bokorba
Mönyecskével játszik.

JELI ILONA
Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1908. AP 3155.

0 Hücs ki disznó a berekből,
Csak a füle látszik,
Kanászbojtár a botjával
Disznószarral játszik.

Elbujdosott a disznó
Kilenc malaccával,
Utána mén a kanász
Üres tarisznyával.

Hü, te, coca ne!
Ne mēnj a buzába,
Mer a buza igen drága,
Száz forint az ára.

Hücs ki disznó a berekből,
Csak a füle látszik,
Kanászbujtár a bokorba
Mönyecskével játszik.

Hü, ne, coca ne!
Ne mēnj a buzába,
Mer a buza igen drága,
Száz forint az ára.

Ádánd, Horváth Ferenc, 1910.

Iszópó puszta mel.

Szendip. Boebig

Apja elletés kanász
holt

Hücs ki disznó a berekbe,
Csak a füle látszik,
Kanászgyerék a bokorba
Menyecskével játszik,
Hű ne,kuca ne!
Nem a té házatok e!
Megösmerni a kanászt
Ékes járásáról,
Disznószarrok kipödrött
Fekete bajcáról,
Hű nē,kuca nē!
Nem a té házatok e!

Kaposvár,Fehér Lajosné,1905

Ha fölülök a számárra nagy busan,
Füle közé vágok a fokosommal,
Elkiáltom magamat a pusztába,
Én vagyok a hidegkuti számadónak
a legelső bojtárja.

Tapsony, *(adat?)*

Mikor gujásbojtár voltam,
Az állásba elaludtam,
Éféláján felébredtem,
Kilenc zsandár áll mellettem.

Kilen zsandár,mit akartok?
Szilaj csikót választatok;
Szilaj csikóm nem eladó,
Nem is zsandár alá való.

Összejártam járásomat,
Egész gula-járasomat,
Mégsem találtam barmomra,
Csak a kedves galambomra.

Kutas,Borbély Lajos,1903.

Mikor gujaslegény voltam,
Forráskútnál elaludtam,
Fölbredtem éjfél tájba,
Egy barmom sincs az állásba.

Jesteledik, alkonyodik,
A számadó káromkodik,
Mindhjába káromkodik,
Három bujtár mindig iszik.

Egyik iszik Levelesbe,
A másika a Cserepesbe,
A harmadik a Morgóba,
Isznak a potya bankóra.

Hücs ki disznó a berekből,
Csak a füle látszik,
Kanászlegény a bokorba
Menyecskével játszik,
Megismertem a kanászt
Ékös járásáról,
Tüzött-füzött bocskoráról,
Tarisznya-szijjáról.

Hetes, Korcz József, 1878.

-A felvétel készült 1959-ben a Vikár-émlékünnepség alkalmával-

DD
Az Isten áldja még
A kiskutyám lábát,
Sokszor mégterelte
Hunyadi gujáját.

Sem szüröm, sem csüröm,
Sem szeretőm nincsen,
Pedig az volt nékem
A legdrágább kincsem.

Ha méghalok rózsám,
Ird föl a fejfámra,
Itt nyugszik a hűség
Elhervadt rózsája.

Hetes, Sámikné, Pettendi Lidia, 1885., aki elsőször énekelt
vikár "csodamasinájába" 1890-es években, majd 80 évvel ké-
sőbb nekünk is, ezt mondva: "Ezt énekelte az öreg, Vikár Bélának..

- Eszterházy számadó ur, agyonisten jó estét!
Elnyertem az Ur Istentől a legnagyobb szerencsét,
Elloptam a kondorosi kocsmárosné egyetlenegy,
édes, kedves Marcsa nevű leányát,
Három évig szerette az Eszterházy számadónak
a legelső bojtárját.

- Siófok, Nagy Dezső, 1922.

- Agyonisten kocsmárosné jó estét!
Hozza ide azt a régi réziccét!
Irja föl a, rójja föl a rézfokosom nyelére,
Hány icce bort ivott meg az öreg herceg bujtára itt hitelbe?

Ádánd, Horváth Ferenc, 1910.

2 / Édesanyám de sokat kért a jóra,
Hogy ne menjek el a csárdaajtóra,
Nem hallgattam a jó anyám szavára, :/:
Ellenére mentem el a csárdába.

Ádánd, Horváth Ferenc, 1910.

4 / 7 / Tegnap jöttem a kesztheli vásárról,
Mégis mernek lovam kopogásáról,
Lovam körme mind összetöredezett,
En utánnam egy asszony epedezett.

Esik eső, nagy sár van a faluba,
Mind meglátszik a lovamnak a nyoma,
Gyere babám, té taposd el a nyomát,
Ugy is veled mulatom el az árát.

Varjaskér, Hosszú Lázár, 1898. / AP 9152

D. O
Az én kedves Ferkó bátyám kis pejlova pathószegje de fényös,
A Levelesi csárdásné lánya de kényös,
Göndör haja, kócos haja vállára van borulva,
Kilenc betyér kopogtat be hozzája.

Adjon Isten szép csárdásné jó estét!
Adjon Isten az uraknak szöröncsét!
Szép csárdásné, bort hozzon az asztalra,
Hadd igyanak a betyárok bujába.

Elővöszöm fűzfafából kifaragott botomat,
A csárdába elkiáltom magmat,

Aki legény, álljon ki a csárdába,

Mer most mulat az zalavári öreg herceg számadónak a legüdösebb bojtárja.

Ha kimögyök legmagasabbik högyre,
Onnan nézek a gujámra messzüre,
Rákiáltok icipici bojtáromra, Pistára,
Pista! ergye fiam, fordítsd meg a jobb szárnyát a gujának!

Megkészült a gyöngé bornyú-vacsora,
Kilenc kislán sem pisilna, ha volna,
Ergye Piste, el a szomszéd tanyára,
Kügy egy csikó két vagy három órára!

Adjon Isten számadó úr, jó estét!
Adjon Isten, Pista fiam szöröncsét!
Számadó úr, adjon egy jó paripát,
Mivel mögyök a lányoknak sör/bor/után.

Od van Rajta daruszőrü patipám,
Nem nyergeltem le, még a nyereg rajta van,
Fölugrott a Pista a paripára,
Elrugtatott a legközelebb csárdába.

Adjon Isten szép csárdásné, jó estét!
Adjon Isten Pista fiam szöröncsét!
Szép csárdásné, van-e süre vagy bora?
Hadd vihessek a tanyára, csak gyorsan.

Fölpakolt a Pista a paripára,
Fölugrott a Pista is a hátára,
Rákiáltott a Pistára a zsandát,
Állj meg Pista! mer lelövöm a paripád.

D D
De j/a Pista nem vötte ezt tréfára,
Odavágott a paripa nyakára,
Kiugrott a paripa nagy vágtaiba,
Zsándárkaplár rálőtt a paripára.

Nem találta a zsendár a peripát,
Hanem szögény Pistának a jobb lábát,
Számadó ur kitekint az ablakon,
Látja, hogy mind vérbe van a Fakó.

A számadó kiszalad az állásba,
Adjon Isten Pista fiam, mi/bajod/a baj?
Számadó ur, az én bajom ölég nagy,
A zsendárok ellőtték a lábomat.

A számadó átölelte a Pistát,
Bevitte és bekötötte a lábát,
Kilenc zsendár körüjjállta a Pistát,
Nem mulattak, egész éjjel siratták. :/:

Pogányszentpéter, Kiss József, 1899/pásztor-betyár leszármazott

Nem akar a vezérürüm legelni,
Rézcsengőjét szomorujan csöngeti,
Idegen szagot érz a határba,
Hátranézek, hat zsendár jön utánnem.
Hat zsendárnak nincsen annyi hatalma,

Hogy engöm a nyájamtú elhajtana,
Én biz eddig a nyájamtú nem mögyök,
Még számadóm a csárdából ki nem jön.
A számadó kiballag a csárdából,

Hová hajtják bujtárom a nyájamtul?
Elhajtsuk a temesvári fegyházba,
Keze, lába körösztvásba lezárva.

Jaj, de nehéz köröszvasat viselni!
Köröszvasbul barna kislánt szeretni,
Hogyha látnád babám, mikor vasalnak,
Gyöngye szived talán mög is hasanna.

Nevelködtem, mind /az/ erdőn a rózsa,
Nyáját loptam huszesztendős koromba,
Nyáját loptam, hátrom ürüt, hat báránt,
A babámmal elmulattam az árát.

Jóska fiam, hadd el fiam, mit tettél?
Hogy Buzsákba nyáját lopni elméntél,
Nem baj apám, lesz majd óra, aranylánc,
Nem is állít meg engömet egy zsendár. :/:

Pogányszentpéter, Kiss József, 1899/pásztor-betyár leszármazott/

AP 11855

382

Eszterházy számadó nótája

Kis pejlovam első lábán sárga patkó de fényes!
Kondorosi kocsmárosné egyetlenegy édes/lánya/
kedves Marcsa nevű lánya de kényes,
Srégre vágott bodor haja, huncutkája ráhajlik a vállára,
Zöld sejből százforintos kendőt terit magára.

Udvaromba van egy szomorufüzfa,
Ahhoz kötöm a lovamat a jövő szombat hajnalba,
Ülj föl mostan kondorosi kocsmárosné,
Egyetlenegy édes, kedves Marcsa nevű leánya a lovamra,
Elviszlek az Eszterházy számadónak a legelső tanyájára.

Számadó úr, agyonisten jó estét!
Elnyertem az Uristentől a legnagyobb szerencsét,
Elhoztam a kondorosi kocsmárosné,
Egyetlenegy édes, kedves Marcsa nevű leányát,
Ki tizénhárom esztendeig szerette az Eszterházy
számadónak a legelső bojtárját.

Kocsmárosné de szomorú, mi baja?!
Ralán nincs itthon az egyetlenegy,
édes, kedves Marcsa nevű leánya?
Nincsen bizony, mer ellopták a múlt éjjel hajnalba,
Tizénhárom lovasbetyár kereste az egész Magyarországon,
de sehol föl nem találta.

Kocsmárosné, agyonisten, jó napot!
Hozzon ide tizénhárom liter bort!
Irja föla rézfokosom nyelére,
Hány liter bort ivott meg az Eszterházy számadónak legénye a hitelbe?!
Hírés betyár, nem írom föl borodat,
Csak hozd vissza az egyetlenegy,
édes, kedves Marcsa nevű lányomat!.

Értény, Ágyik Jánosné, 1903.

Első Ferenc Jóska hókás pejlovának, bal keselábanak a patkószege de fényes!
Kondorosi kocsmárosné Marcsa lánya de kényes,
Elvennem én a göndör haját hajamnak/magamnak/
De még jobban a Marcsa lányát magamnak.
Ha bemegyek a Csingilingi csárdába,
Elkiáltom magmat a csárdába,
Takarodjon mindenki a tanyára!
Mer én vagyok az Eszterházy számadónak a legkedvesebb, leghíresebb Vendel
nevű bojtárja.
Nem akar az ürübárány legelni,
Idegen szagot érez a távolba,
En meg addig meg nem válok nyájamtól,
Még számadóm, az Eszterházy, ki nem jön a csárdából.
Berzence, Horváth György, 1907.

Legelész a ménés
Lent a Tisza partján,
Vár engem a rózsám
Szombaton délután.
Behajtom a ménest,
A karámba, délbe,
Vigyél el paripám
A babám ölébe.

Karikás ostorom
Nyeregre akasztom,
A kedves rózsámat
Estéllig csokolom,
De ha úgy akarod,
Itt lészek éfélig,
Elpihen a ménés
Szépen majd réggel~~ig~~ig.

Tab, Kiss János, 1907

2 - -
Ara alá akáclombos rezula,
Közepébe szilaj-guja tanyája,
Szép fehér-terny(-), ostor, gulám, a harang,
Kihallik az akácfalomb alullad.

Ha még egyszer bemegyek a faluba,
Cifraszűröm felvágom a vállamra,
Fényes baláym akasztom a karomra,
Ugy sétálok visszafelé tanyámra.

Ha kiérek tanyám közeletébe,
Kieresztem a gulámat legelni,
Cifraszűröm leterittem a gyöpre,
Ugy szemlélem, merre jár az elej.

Osztópán, Farkas István, 1916

D

Szürke szamár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke szamár,
Majd elmegyünk a nyáj után.

A számadó káromkodik,
A három bujtárja iszik,
Egyik iszik Levelesben,
Másik meg a Cserepesben.

Harmadik meg a Században,
Mindégyik a babájával.
Üres bogránccs, hus nincs benne,
Ergye bojtár, hozzál bele,
Ürüt hozzál, harangossat,
Azt a fekete gyapjussat.

Üres kancsó, bor nincs benne,
Ergye bujtár, hozzál bele,
Jó bort hozzál, né vizesset,
Hogy potyára né fűzessek.

Csombárd/Osztópán/, Ivánczai Imre, 1904.

D. 6 Szürke szamár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke szamár,
Majd elmegyünk a nyáj után.

Egy-két hete, vagyis három,
Hogy a számadómat várom,
Amoda jön, amind látom,
Fekete csillár-szamáron.

Jó nap, jó nap, jó bujtárom!
Van-é hiba, van-é károm?
Nincsen hiba, de nem is lész,
Még a nyája kezemen lész.

Varjaskér, Hosszú Lázár, 1898. *

D. 6 Egy-két napja, vagy három,
Mijutta gazdám nem látom,
Ej, amott jön amint látom,
Feketehátú szamáron./Keselábú szamárháton/

Szürke szamár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Né szomorkodj szürke szamár,
Majd elmennyünk a nyáj után.

Fejlik a fekete kecskét,
Verik a barna menyecskét,
Hogyha verik, hadd ugrassák,
Mért nem szereti az urát.

Hogyha verik, mégérdemli,
Mer az urát nem szereti.

Böhönye, Kaszás János, 1904

Szürkē szamár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Né szomorkodj szürke szamár,
Majd elmegyünk a nyáj után.

Iszik a bētyár a csapon,
Sir a kedves kisangyalom,
Ne sirj kedves kisangyalom,
Nem ütik a bētyárt agyon.

Jaj, Istenem, micsinyáljak,
Szaladjak-é vagy megálljak?
Ha szaladok, agyonlőnek,
Ha megálllok, megkötöznek.

Vors, Simon István, 1896

Pointes de l'ok à ballade's

I pl.